

PRVI HRVATSKI VOJNOSTRUČNI MAGAZIN

HRVATSKI VOJNIK

Broj 463 • 19. prosinca 2014. • Izlazi od 1991. • www.hrvatski-vojnik.hr

BESPLATNI PRIMJERAK

EUR 2,10
CAD 3,00
AUD 3,30
USA 2,00
CHF 3,50
SLO EUR 1,80
SEK 17,00
NOK 17,00
DKK 15,50
GBP 1,30

*Sretan Božić
i nova godina!*

ISSN 1330 - 500X PRINTED IN CROATIA 0 5 1 1 4
9 771336500003

SADRŽAJ

4 RAZGOVOR

Veleposlanik Alexander VERSHBOW,
zamjenik glavnog tajnika NATO-a

7 MORH

Realizacija Plana nabave za proteklu
i Plan za iduću godinu

8 MORH

Potpisani Sporazum o nabavi njemačkih haubica PzH 2000

10 DAN RODA TOPNIŠTVA

Vatrena moć oružanih snaga

12 BOŽIĆNA PORUKA

U Gospodnjoj svjetlosti hodimo!

14 OSRH

Razvodnik Milan ABRAMOVIĆ i skupnik Stipo KUNČAK
najbolji vojnik i dočasnik 2014. godine

16 23. OBLJETNICA HRZ-a I PZO-a

Doprinos svjetskom miru, ali i nezaobilazna pomoć
civilnom stanovništvu

18 HRVATSKO VOJNO UČILIŠTE

Primanje za vojne izaslanike

IMPRESSUM

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE
SAMOSTALNA SLUŽBA ZA ODNOSE S JAVNOŠĆU I IZDAVAŠTV
ODJEL HRVATSKIH VOJNIH GLASILA I IZDAVAŠTVA

Glavni urednik:

Željko Stipanović (zeljko.stipanovic@morph.hr)

Zamjenica glavnog urednika:

Vesna Pintarić (vpintar@morph.hr)

Urednici i novinari:

Leida Parllov (leida.parlov@morph.hr),

Domagoj Vlahović (domagoj.vlahovic@gmail.com),

Lada Puljizević (ladapuljizevic@yahoo.com),

Petra Kostanjšak (petra.kostanjsak@morph.hr)

Gordana Jelavić (gordana.jelavic@yahoo.com), Andrea Pavlić

Dubravka Marić (dmatic@morph.hr)

Tomislav Brandt

Zvonimir Frank (urednik), (zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić

Igor Vitanović, tel: 3786-348; fax: 3784-322

Tiskat:

Intergrafika TTŽ d.o.o., Bistranska 19, Zagreb

Adresa uredništva:

Odjel hrvatskih vojnih glasila i izdavaštva, Ilica 256b,

10000 Zagreb, Republika Hrvatska

<http://www.hrvatski-vojnik.hr>, e-mail: hrvojnik@morph.hr

Naklada:

3000 primjeraka

Naslovnicu snimio Josip KOPI

19 HUMANITARNA AKCIJA

Lanac dobrote od HVU-a od Gunje i Rajeva Sela

20 VIJESTI IZ OSRH

Generalici Garašić u ISAF-u dodijeljena medalja za postignuća

24 NOVOSTI IZ VOJNE TEHNIKE

Operativna Canberra

28 RATNA MORNARICA

Flota u tranziciji (II. dio)

33 PJEŠAČKO NAORUŽANJE

Evolucija čeških pušaka i automata

39 NOVE TEHNOLOGIJE

Pomorski rat zvijezda

42 PODLISTAK

Osvajanje Gorice

46 FILATELIJA

Marke - blagdanske poruke

48 MULTIMEDIJA

Best Buy Huawei Ascend P7

50 DUHOVNOST

Svi smo povezani s "da" Navještenja

VATRENA MOĆ ORUŽANIH SNAGA

U VOJARNI "Bilogora" u Bjelovaru gdje je sjeđište Topničko-raketne povojne 2014. i Topničko-raketne bojne "Gornja" te na poligonu "Eugen Kvaternik" u Bjelovaru, vojnici su učestvovali u svečanoj obilježju svog dana.

Uvodni tekst spominje povojnu 2014. i Topničko-raketnu bojnu "Gornja" u Bjelovaru, te na poligonu "Eugen Kvaternik" u Bjelovaru. Tekst spominje i drugi veliki događaji u Domovinskom ratu, posebno bitku kod Širokog Brijega, te spominje i generala Šefko, Peđu i Stipe Kunčak. Tekst takođe spominje i vojnike koji su poginuli u ratu, posebno Stipe Kunčak, Stipe Abramović i Stipe Češnik.

Na stranicama 10 i 11 su prikazani razgovori s generalima Šefkom, Peđom i Stipom Kunčakom, te sa generalom Štefom Abramovićem. Razgovori se odnose na njihov život u vojski, na rat, na vojarnu "Bilogora", na poligon "Eugen Kvaternik" i na povojnu 2014. Tekst takođe spominje i vojnike koji su poginuli u ratu, posebno Stipe Kunčak, Stipe Abramović i Stipe Češnik.

RAZVODNIK MILAN ABRAMOVIĆ I SKUPNIK STIPO KUNČAK NAJBOLJI DOČASNIK I VOJNIK 2014. GODINE

"Vi ste ponos naše postrojbe, naši oružani snagi i ponos Republike Hrvatske. Pohvali ste ljudi iz hrvatske vojske i dočasnici treba ponašati u teškim situacijama te da nema prepriče da je hrvatski vojnički može prevladati,"

Uz ovaj poziv i pozdrav te je i hrvatska vojska, koja je u neuspešnom radu i doprinosa razvoju OSRH, kao i na pohvali koju je pokazao ponosni čitavoj zajednici.

VI STE PONOS VAŠE POSTROJBE, NAŠIH ORUŽANIH SNAGA

I REPUBLIKE HRVATSKE!

UVODNIK

Zamjenik glavnog tajnika NATO-a veleposlanik Alexander Wershbow nedavno je boravio u Splitu gdje je bio jedan od govornika na NATO-Industrijskom forumu. U broju koji je pred vama donosimo razgovor s veleposlanikom Wershbowom u kojem govoriti o svim aktualnostima vezanim uz NATO savez.

Obilježavanje 23. obljetnice HRZ-a i PZO-a okupilo je brojne visoke vojne i civilne dužnosnike, kao i sve one koji su tijekom Domovinskog rata pridonijeli stvaranju Hrvatskog ratnog zrakoplovstva. Danas su pripadnici HRZ-a i PZO-a dostigli razinu znanja i sposobnosti da mogu obučavati pilote iz drugih država... Detaljnije o toj vrijednoj obljetnici možete pročitati u broju pred vama...

Ovogodišnje obilježavanje Dana roda topništva OSRH koje je održano u vojarni "Bilogora" u Bjelovaru i vojnog poligona "Eugen Kvaternik" okupilo je djelatne i umirovljene topnike te je održan niz događanja kojima je ukazano na važnost topništva. Gotovo u isto vrijeme između ministarstava obrane Republike Hrvatske i Savezne Republike Njemačke potписан je Sporazum o nabavi njemačkih haubica PzH 2000 koje će zнатно podignuti razinu vojnih sposobnosti OSRH s obzirom na to da je riječ o najnaprednijim i najboljim haubicama koje zadovoljavaju sve zahtjeve suvremenih topničkih sustava. Razvodnik Milan Abramović i skupnik Stipo Kunčak zasluzuju da se njihova imena posebno spomenu jer su oni dvojica najbolji vojnik i dočasnik 2014. godine. Zašto su baš oni najbolji, pročitajte u ovom broju...

Redakcija *Hrvatskog vojnika* želi svim čitateljima sve najbolje u nadolazećim blagdanima te uspješnu godinu koja je pred nama...

Uredništvo

RAZGOVOR

NAŠE JE DANAŠNJE STRATEŠKO OKRUŽENJE MNOGO NESTABILNIJE NEGO ŠTO JE BILO DESETLJEĆIMA PRIJE. NATO JE ODREDIO JASAN SMJER ZA BUDUĆNOST KAKO BI ODGOVORIO NA SLOŽENE IZAZOVE I KAKO BISMO GA ODRŽALI SNAŽNIM, SPREMnim I SPOSOBNIM ODGOVORITI NA BILO KOJI VID PRIJETNJE PREMA BILO KOJOJ OD ČLANICA...

Zamjenik glavnog tajnika NATO-a veleposlanik Alexander Vershbow u studenom je boravio u Splitu gdje je bio jedan od visokih govornika na NATO-Industrijskom forumu. Forum, koji se održava svake godine u nekoj od članica NATO-a, dobra je prigoda za raspravu o važnim strateškim pitanjima. Ove je godine bio prigoda da sa zamjenikom glavnog tajnika NATO-a razgovaramo o glavnim izazovima koji se nalaze pred Savezom, kao i o budućnosti ratovanja te dalnjem razvoju. Među ostalim, veleposlanik Vershbow osvrnuo se na postojeće prijetnje sigurnosti te istaknuo potrebu za intenziviranjem suradnje NATO-a i njegovih partnera. Istaknuo je da se radi na tome da snage NATO-a budu pokretljivije i spremne brže djelovati dođe li do

određenih prijetnji. Kad je u pitanju širenje granica Saveza, istaknuo je otvorenost za zemlje koje provode reforme i postižu važne korake prema regionalnoj suradnji. Veleposlanik Alexander Vershbow obnaša dužnost zamjenika glavnog tajnika od veljače 2012. godine.

Kolika je važnost NATO-Industry Forum i suradnje s obrambenom industrijom?

NATO-Industry Forum važna je prigoda za raspravu o strateškim pitanjima vezanima za sposobnosti NATO saveza. Sam Forum jedinstveno je mjesto i za raspravu o sigurnosnim prijetnjama koje se postavljaju pred članice Saveza. U NATO-u industrija ima važnost ključnog partnera. Vjerujemo da bi tješnja suradnja donijela

korist našim članicama, NATO-u, ali i samoj industriji.

Koji su glavni izazovi s kojima se NATO danas susreće?

Naše je današnje strateško okruženje mnogo nestabilnije nego što je bilo desetljećima prije. Najveća je prijetnja našoj sigurnosti aktualna agresija Rusije prema Ukrajini te širenje nasilja i ekstremizma u sjevernoj Africi i na Bliskom istoku. Nadalje, tu je i gomilanje raketnog naoružanja, cyber napadi i prijetnje energetskim zalihama. NATO je odredio jasan smjer za budućnost kako bi odgovorio na navedene složene izazove i kako bismo ga održali snažnim, spremnim i sposobnim odgovoriti na bilo koji vid prijetnje prema bilo kojoj od članica. Intenzivirat ćemo suradnju s našim

partnerima kako bismo situaciju na istočnim i južnim granicama Saveza održali stabilnom. U tom cilju pokrenuli smo Inicijativu izgradnje obrambenih kapaciteta, kako bismo pomogli članicama kojima je to potrebno. Nadalje, održavat ćemo snažnom i vitalnu vezu među Europom i Sjevernom Amerikom.

Koji je plan da se NATO održi spremnim za svaku moguću kriznu situaciju? Što će biti u njegovu fokusu?

Na samitu u Walesu, održanom u rujnu, usvojili smo Akcijski plan za spremnost, kao najvažnije pojačanje kolektivnoj obrani od kraja hladnog rata. Radimo na tome da naše snaže budu pokretljivije i spremne brže djelovati, kad i gdje god se prijetnje

STALNA PRISUTNOST ISTOČNOM DIJELU

Gotovo svi izazovi s kojima se suočavamo imaju i važnu industrijsku dimenziju. Dobar je primjer za to cyber obrana gdje je industrija "prva crta obrane". Privatni sektor raspolaže većinom informacijskih sustava u svijetu te pruža tehnička rješenja za cyber obranu. Industrija nam je potrebna kao važan dio u razvoju naših sposobnosti stoga moramo graditi tješnju i otvoreniju suradnju među NATO savezom i industrijom

Petra KOSTANJŠAK, Foto: NATO, Stjepan BRIGLJEVIĆ

pojave. Održavamo stalnu prisutnost u istočnom dijelu Saveza, kroz rotacije, kako bismo našim članicama pružili osjećaj sigurnosti i učinkovito odvraćali napade. Oformili smo i snage za brzo djelovanje, tzv. *Spearhead Force*. Planiramo prerasporediti opremu i zalihe kako bismo u slučaju potrebe mogli u kraćem roku uputiti pojačanja, a ustrojili smo i elemente zapovijedanja i vođenja na teritoriju članica s istoka Europe. Kao dio Akcijskog plana za spremnost, osigurat ćemo da NATO bude spreman suočiti se i s izazovima tzv. hibridnog ratovanja, s kakvima smo se susreli u Ukrajini, s vojnicima bez oznaka na odorama; očita i prikrivena potpora separatistima koji su obučavani i opremani onkraj granice, a sve to upakirano u sofisticiranu propagandnu kampanju.

Kako će, po Vašem mišljenju, ratovanje izgledati u budućnosti i koja će u tome biti uloga industrije?

Gotovo svi izazovi s kojima se suočavamo imaju i važnu industrijsku dimenziju.

Dobar je primjer za to *cyber obrana* gdje je industrija 'prva crta obrane'. Privatni sektor raspolaže većinom informacijskih sustava u svijetu te pruža tehnička rješenja za *cyber obranu*. Industrija nam je potrebna kao važan dio u razvoju naših sposobnosti stoga moramo graditi tješnju i otvoreniju suradnju među NATO savezom i industrijom. Moramo također omogućiti da sposobnosti budu našim snagama priuštive i tu je industrija također nezamjenjiva. Potrebna nam je održiva, inovativna i konkurentna obrambena industrija. Posebice uviđamo važnost nacionalnih industrijskih kapaciteta u europskim članicama, SAD-u te u našim novim članicama.

Kakvo je Vaše mišljenje vezano za troškove u području obrane? Zadnjih nekoliko godina svjedoči smo trendu smanjivanja

**proračunskih sredstava za obranu.
Hoće li se to u skoroj budućnosti
promjeniti?**

Proračunski iznosi za obranu od kraja hladnog rata postupno su se smanjivali, a ekomska kriza to je samo pogoršala. No, na samitu u Walesu čelnici NATO članica obvezali su se zaustaviti takav trend i dogovorili o stvarnom povećanju obrambenih proračuna u sljedećih deset godina te o dostizanju ciljanog

Veleposlanik
**Alexander
Vershbow,**
zamjenik glavnog
tajnika NATO-a

U SAVEZA

Najveća je prijetnja našoj sigurnosti aktualna agresija Rusije prema Ukrajini te širenje nasilja i ekstremizma u sjevernoj Africi i na Bliskom istoku. Nadalje, tu je i gomilanje raketnog naoružanja, cyber napadi i prijetnje energetskim zalihamama

RAZGOVOR

Radimo na tome da naše snage budu pokretljivije i spremne brže djelovati, kad i gdje god se prijetnje pojave. Održavamo stalnu prisutnost u istočnom dijelu Saveza, kroz rotacije, kako bismo našim članicama pružili osjećaj sigurnosti i učinkovito odvraćali napade. Oformili smo i snage za brzo djelovanje, tzv. Spearhead Force.

Na samitu u Walesu čelnici NATO članica obvezali su se zaustaviti takav trend i dogovorili o stvarnom povećanju obrambenih proračuna u sljedećih deset godina te o dostizanju ciljanog iznosa od 2 % BDP-a. To smo učinili jer moramo biti spremni odgovoriti na trenutačne i buduće izazove te s obzirom na potrebu za većim ulaganjima u oružane snage. Vlade članica Saveza morat će obvezu zaključenu na samitu provesti u djelo. To će za mnoge od njih biti izazov...

Intenzivirat ćemo suradnju s našim partnerima kako bismo situaciju na istočnim i južnim granicama Saveza održali stabilnom. U tom cilju pokrenuli smo Inicijativu izgradnje obrambenih kapaciteta, kako bismo pomogli članicama kojima je to potrebno. Nadalje, održavat ćemo snažnom i vitalnu vezu među Europom i Sjevernom Amerikom

iznosa od 2 % BDP-a. To smo učinili jer moramo biti spremni odgovoriti na trenutačne i buduće izazove te s obzirom na potrebu za većim ulaganjima u oružane snage. Vlade članica Saveza morat će obvezu zaključenu na samitu provesti u djelo. To će za mnoge od njih biti izazov, no zato su sudionici naglasili i potrebu za tješnjom zajedničkom suradnjom, kako bi se postojeći resursi iskoristili na najbolji način. Upravo je zajednička suradnja preporučljiva varijanta za razvoj sposobnosti koje pojedine članice ne mogu razviti samostalno. Na taj način postići ćemo stvarnu korist i u smislu operativne učinkovitosti i ekonomičnosti, što posebice vrijedi za sposobnosti koje izravno podižu spremnost i prilagodljivost NATO-a.

Kakvi su izgledi vezani uz proširenje NATO saveza i primanje novih članica u cilju širenja suradnje i mira?

NATO-ova je politika "otvorenih vrata" već polučila znatne koristi u pogledu suradnje, demokratskih reforma i stabilnosti u jugoistočnoj Europi. I nadalje ostajemo otvoreni za primanje onih zemalja koje iskažu stvarnu i konstantnu predanost reformama. Međutim, vrata članstvu u NATO savezu ne otvaraju se automatski i "preskakanjem" nekih obveza, nego se to mora zavrijediti. Neke od partnerskih zemalja imaju aspiracije ka punopravnom članstvu, pokrenule su važne reforme i postigle važne korake ka regionalnoj suradnji i pomirbi. Aspiracije su nas približile cilju ujedinjene Europe, u kojoj vladaju sloboda i mir. Međutim, na tom putu još nas čeka mnogo posla, ako želimo osigurati zajedništvo, slobodu i mir na cijelom kontinentu. To je nedovrišena europska zadaća. ■

NATO-ova je politika "otvorenih vrata" već polučila znatne koristi u pogledu suradnje, demokratskih reforma i stabilnosti u jugoistočnoj Europi. I nadalje ostajemo otvoreni za primanje onih zemalja koje iskažu stvarnu i konstantnu predanost reformama. Međutim, vrata članstvu u NATO savezu ne otvaraju se automatski i "preskakanjem" nekih obveza, nego se to mora zavrijediti

Ivana VALENTIĆ MIKŠIK, snimio Josip KOPI

MORH

Ministar Kotromanović izrazio je zadovoljstvo realizacijom Plana nabave MORH-a za 2014. godinu naglasivši da je ovo treća godina zaredom da MORH javno predstavlja Plan nabave...

Proračun za 2015. godinu neće se mijenjati u odnosu na 2014., istaknuo je ministar Kotromanović te dodao kako će dio sredstava biti osiguran i od prodaje viškova naoružanja te nekretnina. Ta će se sredstva koristiti za poboljšanje uvjeta života i rada te za opremanje i modernizaciju OSRH. Spomenuto je i ovogodišnje važne projekte u svim trima granama OSRH kao što je nabava obalnog ophodnog broda za Obalnu stražu, remont helikoptera i aviona, nabava zrakoplova Air Tractor A802 Fire Boss (dvosjed namijenjen za obuku), predaja na uporabu borbenih oklopnih vozila, nabava haubica PzH 2000 i donacija vozila iz SAD-a i SR Njemačke, te obnova postojeće infrastrukture, nabava borbene opreme, odjeće i obuće za pripadnike OSRH.

Realizacija Plana nabave za proteklu I PLAN ZA IDUĆU GODINU

Ministar obrane Ante Kotromanović i suradnici održali su 10. prosinca u MORH-u radni sastanak s članovima Odbora za obranu Hrvatskog sabora te Nacionalnog vijeća za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije Hrvatskog sabora. Na sastanku je predstavljeno Izvješće o realizaciji Plana nabave MORH-a za 2014. godinu te Plan nabave MORH-a za 2015. godinu. MORH i OSRH na radnom je sastanku predstavljao ministar obrane Ante Kotromanović, zamjenica ministra Višnja Tafra i načelnik GS OSRH general zbora Drago Lovrić; saborski Odbor za obranu predvodio je predsjednik Tomislav Ivić, a Nacionalno vijeće za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije Hrvatskog sabora potpredsjednica Vesna Fabijančić Križanić.

Ministar Kotromanović izrazio je zadovoljstvo realizacijom Plana nabave MORH-a za 2014. godinu naglasivši da je ovo treća godina zaredom da MORH javno predstavlja Plan nabave. "Na ovakav način javno predstavljamo Plan nabave i upoznajemo javnost s postupcima javne nabave. To je naša agenda, da budemo što transparentniji i jačamo odgovornost na svim područ-

jima u Ministarstvu obrane, uz racionalno trošenje proračunskih sredstava," rekao je ministar. Dodao je da je, kako bi bio što uspješniji ove godine, MORH donio metodologiju upravljanja razvojnim projektima te je osnovan Odbor za nadzor, kontrolu i odlučivanje koji raspravlja o svakom pojedinom projektu. Ministar je također izvjestio da je 2014. godine proračun prvotno iznosio 4 520 469 671,00 kuna, a rebalansom je smanjen na 4 265 802 080,00 kuna. Plan nabave MORH-a predstavio je načelnik Samostalnog sektora za javnu nabavu MORH-a Branko Pribolšan istaknuvši kako je 2014. provedeno 1126 postupaka javne nabave i sklopljena 1593 ugovora te 206 okvirnih Sporazuma. Naglasio je da je do 1. prosinca ugovoren 95,8 % planiranog, a u tijeku je i provedba ostatka predmeta nabave, poput modernizacije radara Enhanced Peregrine, dopunske zdravstvenog osiguranja, remonta motora Rolls Royce, održavanja radara FPS117 i ostalih manjih predmeta nabave.

Među važnim ovogodišnjim projektima spomenuto je nabavu protupožarnog aviona Air Tractor, jurišne puške, haubica PzH 2000, borbene opreme i odora, streljiva i komunikacijske opreme te remont helikoptera i izgradnju infrastrukture, kao i postupke nabave koji se ove godine nastavljaju iz prethodnih godina, poput izgradnje smještajnih objekata u Petrinji i skladišnih objekata u Doljanima, rekonstrukcije objekata na HVU-u, izgradnje

Za 2015. godinu, prema projekcijama proračuna na MORH-a, koji iznosi 4 272 934 500,00 kuna, za nabavu sredstava za materijalno zbrinjavanje predviđeno je 1 263 500 000,00 kuna. Od navedenog iznosa, najveći se dio (50 %) odnosi na kategorije sukladno Zakonu o javnoj nabavi i Uredbi o javnoj nabavi za potrebe obrane i sigurnosti, te objavu u Oglasniku javne objave i Narodnim novinama; 20,75 % odnosi se na rezervirana sredstva za višegodišnje ugovore; 13,6 % predmeti su javne nabave sukladno članku 10. Zakona o javnoj nabavi; 9,62 % predmeti su središnje javne nabave, a preostalih 5,64 % odnosi se na predmete javne nabave sukladno članku 11. Zakona o javnoj nabavi. Tijekom 2015. godine planira se provedba više od 900 postupaka javne nabave

balnog ophodnog broda, remonta aviona i helikoptera te rakete topovnjače Kralj Petar Krešimir IV., revizije tenka i vozila iz donacije SAD-a.

Osvrnuvši se na 2014. godinu, načelnik Pribolšan naveo je i predmete javne nabave koji su provedeni sukladno članku 10. Zakona o javnoj nabavi s hrvatskim tvrtkama: ZTC (dijelovi i materijal za održavanje helikoptera Mi8-MTV/Mi-171Sh, održavanje zrakoplovne tehnike i remont helikoptera); Pleter usluge (usluge prehrane, smještaja i čišćenja) i Agencija Alan (međunarodne usluge vezano uz NVO, usluge nabave rabljenih vozila iz SAD-a i SRN), te klasificirane predmete javne nabave koji su provedeni sukladno članku 11. Zakona o javnoj nabavi poput komunikacijske i mrežne opreme.

Potpredsjednica Nacionalnog vijeća za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije Hrvatskog sabora Vesna Fabijančić Križanić istaknula je da je MORH jedino ministarstvo koje ovako javno predstavlja realizaciju postojećeg Plana nabave i financijski plan za iduću godinu. Izazila je zadovoljstvo transparentnim načinom rada Ministarstva obrane, a posebno je naglasila pozitivno smanjenje klasificiranih postupaka javne nabave u protekle tri godine s 50 % na 5,64 %. Predsjednik Odbora za obranu Hrvatskog sabora Tomislav Ivić izrazio je zadovoljstvo zbog transparentnosti postupaka javne nabave u Ministarstvu obrane i pohvalio uspješnu suradnju saborskog Odbora za obranu i MORH-a. ■

"Tijekom 2014. godine ostvarene su znatne uštede od provedenih postupaka javne nabave u iznosu od oko 100 milijuna kuna, što je prenamijenjeno u druge predmete nabave ili je ušlo u smanjenje proračuna te je znatno umanjilo negativne posljedice smanjenja proračunskih sredstava," istaknuo je načelnik Pribolšan

Tijekom 2015. godine Oružanim snagama RH bit će isporučeno šest operativnih haubica PzH 2000, a preostalih šest do kraja 2016. godine

 MORH

Foto: Bundeswehr

POTPISIVANJEM SPORAZUMA OSIGURAT ĆE SE NABAVA 12 OPERATIVNIH HAUBICA PZH 2000 ZA POTREBE OPREMANJA ORUŽANIH SNAGA RH. NABAVOM HAUBICA PZH 2000 ZADOVOLJIT ĆE SE POTREBE ZA MODERNIZACIJOM I OPREMANJEM HRVATSKE KOPNENE VOJSKE SUVREMENIM SAMOHODNIM TOPNIČKIM ORUŽJEM S MOGUĆNOŠĆU PRUŽANJA INDIREKTNE VATRENE POTPORE I UPORABE PRECIZNO VOĐENOG STRELJIVA TE ĆE SE ISPUNITI I JEDAN OD PREUZETIH CILJEVA SPOSOBNOSTI NATO-a

POTPISAN SPORAZUM NJEMAČKIH

Pomoćnik ministra obrane RH za materijalne resurse Viktor Koprivnjak i izvršni direktor Saveznog ureda za opremanje, informacijske tehnologije i održavanje Ministarstva obrane Savezne Republike Njemačke Helmut Richter potpisali su 5. prosinca u Ministerstvu obrane Republike Hrvatske Sporazum o nabavi njemačkih haubica PzH 2000. Potpisivanju Sporazuma prisustvovao je ministar obrane RH Ante Kotromanović, načelnik Glavnog stožera OSRH general zborna Drago Lovrić, njemački vojni izaslanik pukovnik Jörg Rauber i njemački veleposlanik u Republici Hrvatskoj Nj. Eksc. Hans Peter Annen.

Potpisivanjem Sporazuma osigurat će se nabava 12 operativnih haubica PzH 2000 za potrebe opremanja Oružanih snaga RH. Nabavom haubica PzH 2000 zadovoljiti će se potrebe za modernizacijom i opremanjem Hrvatske kopnene vojske suvremenim samohodnim topničkim oružjem s mogućnošću pružanja indirektne vatrene potpore i uporabe precizno vođenog streljiva te će se ispuniti i jedan od preuzetih Ciljeva sposobnosti NATO-a. Riječ je o haubicama koje su postale višak u njemačkim oružanim snagama zbog reorganizacije i smanjenja broja topničkih postrojbi. Izrazivši zadovoljstvo potpisanim Spo-

razumom, ministar obrane Ante Kotromanović istaknuo je kako je Savezna Republika Njemačka dugogodišnji strateški partner s kojim MORH ima dobru suradnju. "Ovo je za nas uspješan tjedan u kojem smo potpisali ugovor o gradnji pet obalnih ophodnih brodova te Sporazum o nabavi haubica PzH 2000. Dobit ćemo najmoćnije topničko oružje koje će znatno podignuti razinu vojnih sposobnosti OSRH," rekao je ministar Kotromanović te dodao da je to rezultat pametne politike i štednje u Ministarstvu obrane. Također je njavio da je u sklopu modernizacije i opremanja OSRH, Ministarstvo

obrane ove godine planiralo nabavu dvaju njemačkih brodova minolovača i kamiona, a iduće nabavu helikoptera iz SAD-a. Pomoćnik ministra Viktor Koprivnjak rekao je kako će se tijekom 2015. Oružanim snagama RH isporučiti šest operativnih haubica PzH 2000, a preostalih šest do kraja 2016. godine. "Za realizaciju cijelokupnog projekta opremanja Oružanih snaga RH samohodnim haubicama planiran je iznos od 41 milijun eura (s PDV-om), koji uz 12 milijuna eura za nabavu haubica PzH 2000 iz ovog Sporazuma, uključuje i sve ostale troškove prilagodbe haubica

Opremanje i uvođenje haubica PzH 2000 u operativnu uporabu, prema Nacrtu prijedloga Dugoročnog plana razvoja OSRH 2015. - 2024., planirano je do 2019. godine

HRVATSKI
VOJNIK
broj 463 / 19. prosinca 2014.

9

Ivana VALENTIĆ MIKŠIK, snimio Tomislav BRANDT

za uporabu u OSRH, kao što je obuka pripadnika OSRH, servisiranje, opremanje, modernizacija novog softvera (sustav za upravljanje paljbom i operativni centar), bojenje i izmjena natpisa i sl.", zaključio je pomoćnik ministra Koprivnjak.

"Riječ je o najnaprednijim i najboljim haubicama koje zadovoljavaju sve zahtjeve suvremenih topničkih sustava. Sporazum je značajan za ispunjavanje ciljeva sposobnosti Oružanih snaga, a

nabavom haubica PzH 2000 postići će se modernizacija Hrvatske kopnene vojske, dostići sposobnosti planirane Dugoročnim planom razvoja te će se pokazati da su Oružane snage RH najnaprednija i najspособnija vojska u regiji," rekao je načelnik GS OSRH general zbora Drago Lovrić.

Izvršni direktor Saveznog ureda za opremanje, informacijske tehnologije i održavanje Ministarstva obrane Savezne Republike Njemačke Helmut

Richter također je izrazio zadovoljstvo suradnjom vlada Savezne Republike Njemačke i Hrvatske, kao i potpisanim Sporazumom.

Prije predaje u Oružane snage RH, na haubicama će biti izvršeni svi potrebni servisi te prilagodba za uporabu u OSRH (ugradnja komunikacijske opreme, najnovija inačica sustava za upravljanje paljbom, bojenje, izmjena natpisa i sl.). Radovi te njihovo ugovaranje provest će se uz pomoć NATO-ove agencije NSPA (*The NATO Support Agency*), čija je punopravna članica i Republika Hrvatska, i to zbog smanjenja logističkih troškova, udruživanjem kapaciteta zemalja korisnika sustava

PzH 2000 (*Economies of scale*) te poslovanjem prema načelima samoodrživosti (*no-profit/no-loss*). Naime, sve članice NATO saveza koje imaju PzH 2000 (Njemačka, Italija, Nizozemska i Grčka) članice su NSPA-in programa LCV – *Land Combat Vehicles* (Project PzH 2000) i koriste rjezine usluge. Korištenje NSPA-ih usluga bitan je preduvjet za kvalitetno i ekonomično održavanje haubica PzH 2000 u Oružanim snagama RH.

Opremanje i uvođenje haubica PzH 2000 u operativnu uporabu, prema Nacrtu prijedloga Dugoročnog plana razvoja OSRH 2015. – 2024., planirano je do 2019. godine. ■

O NABAVI HAUBICA PZH 2000

Duljina	11,7 m
Širina	3,5 m
Visina	3,4 m
Masa	57 t
Osnovno naoružanje	155 mm / L52
Brzina paljbe	8 do 10 projektila u minuti
Domet	> 56 km
Količina streljiva u haubici	60 projektila / 288 punjenja
Posada	3 (vozač, topnik, zapovjednik) + 2 (punjača)
Snaga motora	736 kW

Haubica PZH 2000 samohodno je topničko oružje velike vatrene moći, trenutačno najmodernije te vrste u svijetu. Top haubice imaju kalibr od 155 mm i duljinu cijevi od 52 kalibra te veliku mobilnost sustava i mogućnost ostvarivanja simultanog udara s pet projektila u manje od dvije sekunde

Haubica PzH 2000 zadovoljava sve zahtjeve suvremenih topničkih sustava i trenutačno se nalazi u sastavu oružanih snaga četiri članice NATO-a: Njemačke, Italije, Nizozemske i Grčke. Pouzdanost i efikasnost sustava potvrđena je i u stvarnim uvjetima u operaciji ISAF

DAN RODA TOPNIŠTVA

VATRENA MOĆ O

U VOJARNI "BILOGORA" U BJELOVARU, GDJE JE SJEDIŠTE TOPNIČKO-RAKETNE PUKOVNIJE ZOD-a I TOPNIČKO-RAKETNE BOJNE GOMBR-a TE NA POLIGONU "EUGEN KVATERNIK" KOD SLUNJA, KOJI JE DOM TOPNIČKO-RAKETNE BOJNE GMTBR-a, NA SVETU BARBARU HRVATSKI SU TOPNICI SVEČANO OBILJEŽILI SVOJ DAN...

Četvrti prosinca, spomendan svete Barbare, zaštitnice topnika, istodobno je i Dan roda topništva u OSRH. Naši su ga topnici proslavili na dvjema lokacijama. Prva je vojarna "Bilogora" u Bjelovaru, gdje je sjedište dviju topničkih postrojbi: Topničko-raketne pukovnije ZOD-a i Topničko-raketne bojne GOMBR-a. Druga je poligon "Eugen Kvaternik" kod Slunja, koji je dom Topničko-raketne bojne GMTBR-a. Ekipa Hrvatskog vojnika tom je prigodom boravila u Bjelovaru gdje je za brojne goste iz OSRH, Grada, Županije, ali i umirovljene hrvatske topnike, priređen bogat program. Dočekao ih je zapovjednik Topničko-raketne pukovnije (TRP) brigadir Tomislav Pavičić. Događaj je, zapravo, bio širi od ceremonijalnog. Imao je

edučativnu i stručnu crtu, i u vezi s prošlosti topništva u OSRH, ali i u vezi s njegovom budućnosti. Glede potonjeg, naglasak je bio na potpisivanju sporazuma o nabavi njemačkih haubica PzH 2000.

Program je počeo seminarom Topništvo u OSRH. Govorilo se o aktualnom trenutku Topničko-raketne pukovnije koja danas u sastavu ZOD-a ima uglavnom obučnu funkciju. Podsjetimo: osnovana je 2007. spajanjem bjelovarske 16. topničko-raketne brigade s 15. protuoklopnom topničko-raketnom brigadom iz Križevaca. Najzanimljiviji podsjetnik na prošlost bio je posvećeni Domovinskom ratu. Umirovljeni topnički časnici, brigadni general Milan Mihić i brigadir Željko Topolovec ispričali su uzbudljive

epizode u kojima su glavni junaci bili hrvatski topnici. Od skromnih, mogli bismo reći i improviziranih, ali hrabrih i pametnih početaka 1991., pa sve do konačne pobjede 1995., djelovali su vatreno i precizno, ali uvijek časno i profesionalno. U priče su se uključivali mnogi njihovi kolege, djelatni i umirovljeni, pa je vrijeme s topnicima prolazilo u hipu. Budući razvoj roda topništva, o kojem je govorio brigadir Pavičić, u velikoj je mjeri premrežen s "pancerhaubicama". No, zapovjednik TRP-a podsjetio je da to topničko oružje najviše svjetske klase, te svi sustavi koji će ga pratiti, kao i obuka djelatnika, nisu jedini segment razvoja novog doba "vatrene moći OSRH". Slijedi preustroj koji bi Topničko-raketnu

pukovniju trebao učiniti operativnom. Sukladno konačnom nacrtu novog Dugoročnog plana razvoja OSRH, Pukovnija bi trebala postati postrojba pod izravnim zapovijedanjem Hrvatske kopnene vojske, razvijati sposobnosti vatrenе potpore te provoditi obuku roda topništva. U tu će svrhu reformirani TRP u svoj sastav integrirati postojeću Pukovniju s dvjema topničko-raketnim bojnama iz sastava dviju gardijskih brigada. Najistaknutije oružje Pukovnije bit će PzH 2000, ali i stari će sustavi imati svoje mjesto. Modernizacija će ići postupno, a DPR predviđa da se provede unifikacija topničkih kalibara na 122 i 155 milimetara. Dojam je da hrvatski topnici ne mogu dočekati da prvi

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Tomislav BRANDT

RUŽANIH SNAGA

PROSLAVA I NA SLUNJU

Na proslavi Dana topništva na poligolu "Eugen Kvaternik" postrojenim se gardistima, dočasnicima i časnicima obrat zapovjednik Topničko-raketne bojne GMTBR-a pukovnik Ivica Brajković. Istaknuo je sve uspjehe koje je Bojna postigla prilikom obuka, ali i sudjelovanjem u misijama. Naglasio je kako su pred njima novi izazovi na koje će trebati odgovoriti, a procitao je i čestitku zapovjednika GMTBR-a brigadnog generala Borisa Šerića. Načelnik Stožera GMTBR-a brigadir Tihomir Kundid čestitao je pripadnicima Dan Bojne i zahvalio im na svim uspjesima koje su kao postrojba postigli.

Nakon obraćanja uslijedilo je uručenje pohvala i nagrada pojedincima za doprinos spremnosti Bojne.

OJI

Na strojilištu vojarne "Bilogora" održano je svečano postrojavanje tijekom kojeg su najistaknutijim pripadnicima dviju bjelovarskih topničkih postrojbi uručene pohvale i nagrade

PzH 2000 počnu stizati na Slunj gdje će biti bazirani. Bitno je što je obuka isplanirana i što se odmah na početku 2015. očekuje upućivanje prvi hrvatskih topnika u Njemačku.

Nakon seminara održano je svečano postrojavanje na strojilištu vojarne "Bilogora" tijekom kojeg su najistaknutijim pripadnicima dviju bjelovarskih topničkih postrojbi uručene pohvale i nagrade. Izaslanik zapovjednika HKoV-a pukovnik Ferdo Mišulin istaknuo je da je doprinos topnika u Domovinskom ratu bio nemjerljiv, a i danas su topničke postrojbe OSRH sposobne odgovoriti na sve postavljene zadaće. Posjetitelji su zatim na strojilištu vojarne mogli razgledati zanimljiv taktičko-tehnički zbor s topničkim sustavima. Dan topništva usklađen je s Danom

otvorenih vrata vojarne "Bilogora" pa su moćna oružja razgledali i građani Bjelovara, ponajprije oni najmladi. U isto je vrijeme misu za sve topnike i branitelje u kapelici vojarne "Bilogora" predstavio vojni ordinarij monsinjor Juraj Jezerinac.

Dan topnika u Bjelovaru pretvorio se u iznimno zanimljiv događaj i postrojbe iz vojarne "Bilogora" zasluzuju sve čestitke za njegovu organizaciju. Bila nam je čast vidjeti i slušati mnoge od onih koji su stvarali hrvatsko topništvo. Zadovoljstvo je tim veće što se tom rodu kopnene vojske otvaraju potpuno nove mogućnosti. Dakle, sljedeću bi svetu Barbaru naši topnici mogli proslaviti s taktičko-tehničkim zborom koji će, uz već poznate D-30, SVLR-e i druga oružja, uključivati i Panzerhaubitze 2000... ■

Posjetitelji su na strojilištu vojarne mogli razgledati zanimljiv taktičko-tehnički zbor s topničkim sustavima

BOŽIĆNA PORUKA

Poštovani djelatnici Ministarstva obrane i Ministarstva unutarnjih poslova, pripadnici Oružanih snaga i Hrvatske policije, sestre i braća u Gospodinu, osjeća se dašak one radosti koja zahvaća čovjeka u vrijeme blagdana, a blagdan Božića ima svima nama dobro poznato vanjsko obilježje koje oplemenjuje naš životni ambijent stvarajući ozračje u kojem se, pa makar i nakratko, svi osjećamo povezani i ujedinjeni u zajednicu sretnih ljudi – sretnijih nego inače, sretnijih nego drugih dana. Vanjsko obilježavanje blagdana Božića olakšano nam je i činjenicom da je Božić postao svjetskom baštinom. Gotovo da nema kutka na kugli zemaljskoj u kojem se on na neki način ne obilježava. Okićeni borovi, ukrašene ulice i trgovi, lampice na pročeljima zgrada... sve to svjedoči da svijet slavi nešto što će možda samo na izvanski način, i makar nakratko, ugrijati srca ljudi, ponukati ih da se osjećaju bliskijima. Dani su to u kojima svi govore o ljubavi i miru, prihvaćanju i uvažavanju, o potrebi da si budemo svoji.

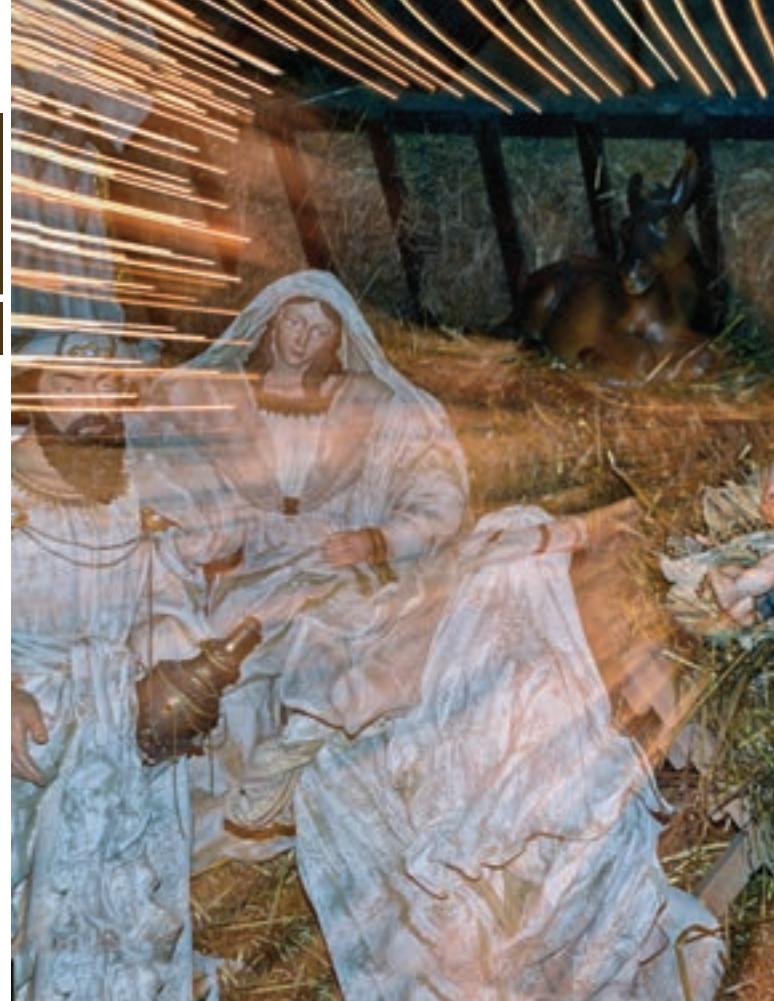
Uistinu vrijedi izreka da je cijeli svijet postao jedno globalno selo. Pa se, zahvaljujući sredstvima komunikacije, gotovo u stvarnom vremenu, prenose vijesti "do na kraj Zemlje". Tako nitko tko je zainteresiran više nije neinformiran o važnim stvarima, ili stvarima koje osobno smatra važnim. Nažalost, mediji najčešće idu logikom senzacija pa smo pretrpani vijestima koje ne oplemenjuju i ne izgrađuju, niti pojedinca niti zajednicu. Slušamo o ratovima i razaranjima, o pobunama i prevratima, o katastrofama i nesrećama, o zločinima i kaznama – slušamo i gledamo, i u čudu se pitamo: Kako je moguće da je i nakon dva tisućljeća od one svete betlehemske noći čovječanstvo još uvijek tako daleko od Dobroga?

POVRATAK SEBI

Sveti otac Franjo prenosi nam poruku mira. U svakom njegovu pojavljivanju u javnosti pljeni jednostavan ali jasan govor koji usmjerava pažnju onih koji ga želete čuti – na ono što je bitno za život čovjeka. U svojem je nedavnom govoru u Strasbourg, pred europskim parlamentarcima, jasno pozvao na čuvanje čovjekova dostojarstva. Nije se ustručavao spomenuti zanemarivanje ljudskih prava, zaštitu obitelji, radni-

ka, okoliša i selilaca. Upozorio je na činjenicu da se Europa čini starom, umornom i bez samopouzdanja. Nošeni situacijom koja nije čvrsto ukorijenjena u dobar sustav vrijednosti, ljudsko dostojarstvo dolazi u stvarnu opasnost da se čovjeka shvati samo kotačićem u stroju koji se odbacuje kad više nije potreban, kad je slab, bolestan ili star. Upozoravajući na takve tendencije, Papa navodi zaboravljene starce i djecu, ubijanje starih i nerođenih. Samoća, kao posljedica rastućeg individualizma, najraširenija je bolest u Europi, upozorava on. A "dostojarstvo čovjeka" bio je središnji koncept procesa obnove koji je slijedio nakon Drugog svjetskog rata i koji je vodio prema europskom projektu. On je i danas u temeljima Europske unije. Ali, svatko treba biti pažljiv, posebno oni kojima je povjerena briga o zajedničkom dobru, te se oduprijeti pogrešnim shvaćanjima ljudskih prava i njihovoj praktičnoj zloporabi. Ne smije se gledati na prava pojedinca kao da on ne pripada široj društvenoj cjelini u okrilju koje su i njegova prava i dužnosti povezani s pravima i dužnostima drugih, i s općim dobrom društva. Svako društvo, pa tako i Europa koja više nije otvorena za transcendentnu dimenziju života, u opasnosti je izgubiti dušu. Stoga Crkva želi, ističe Papa, aktivnu suradnju sa svim ustanovama društva kako bi se ispunilo postojeću "praznину idealâ".

I mi smo dio te i takve europske, pa i svjetske situacije. Dijelimo je ponajviše uvjetima života koje smo si sami stvorili svojim odabirima i svojim dje-lovanjem. Ipak, većina nas u Hrvatskoj, rado i ponosno ističe da smo kršćanski puk, pripadnici Katoličke Crkve. Po primljenim sakramentima tako i jest. A je li po življenu evanđeoskih vrijednosti? Kao da nemamo snage istupiti i založiti se za ono što je u središtu Evanđelja: dostojarstvo čovjeka. A sam je Bog odlučio postati čovjekom kako bi to izgubljeno dostojarstvo vratio svakome tko ga prihvati. I veoma je važno ne izgubiti iz vida činjenicu da na društvenoj razini pomake nabolje donose oni hrabri i dobri pojedinci koji ulože sebe i svoje sposobnosti gradeći pravednije odnose. Oni ne čekaju da se dobrota dogodi, nego čine dobro bližnjima. Oni ne čekaju da se pravednost odnekud pojavi, oni je žive i svojim djelovanjem promiču.

U Gosp svjetlosti

Da, većina nas zna mnogo o Božiću, posebno o onome što je pojavno, izvansko u proslavi tog blagdana. Mnogi su kadri progovoriti i o unutarnjem sadržaju tog najljepšeg blagdana. A ipak važno je možemo li si iskreno odgovoriti na pitanje: Živim li unutarnji sadržaj tog blagdana?, Čuvam li dostojarstvo čovjeka u sebi i u drugima? Ono dostojarstvo koje proizlazi iz činjenice da smo sestre i braća, da smo djeca Božja.

PROVJERA VJERODOSTOJNOSTI

Predraga braća i sestre, opasno bi bilo misliti kako se naša vjerodostojnost mjeri riječima i izjavama, naučenim frazama ili nekim krilaticama. Mjesto naše vjerodostojnosti je naša svakodnevica: odnos prema sebi, prema obitelji, prema Crkvi, prema društvu, prema radu i vrijednostima bez kojih novi svijet ne može nastajati. Htio-

bih da nam vrijeme u kojem smo sada ne promakne u svojim mogućnostima: mogućnost povratka sebi, mogućnost povratka obitelji u kojoj nastaje i raste život, mogućnost povratka Bogu povijesti u kojoj smo pozvani zamjećivati tragove njegova prolaska, mogućnost oslobođanja naroda od straha i nemoći pred nesigurnom budućnošću. Potrebno je navijestiti narodu da su uporišta vjere sigurna i da su ona pouzdani oslonci neprevarljive nade. Velika je potreba danas razumjeti sebe kao otajstvo, a to znači spoznati i postati svjesni božanskih mogućnosti kojima smo obdareni. To je put našeg izrastanja i naše promjene. To je put oslobađanja čovjeka i naroda od nemoći koje je opipljivo u okruženju.

Prorok Izaija nam prenosi Božji nalog, koji je dvaput opetovan: Tješite, tješite moj narod, govori Bog vaš... Na

Snimio Davor KIRIN

odnjoj hodimo!

(Iz 2, 5)

visoku se uspni goru... podigni snažno svoj glas... Podigni ga, ne boj se, ... reci: Gospodin Bog dolazi... (v. Iz 40, 1-9). Božji dolazak ne treba očekivati mimo onoga koji se i kakav se već dogodio: to je duboka jednostavnost i solidarnost sa svime što je njegova ruka učinila i njegova ljubav oslobođila. Zazirite od "lica Božjega" koje vam se nudi mimo konkretnog čovjeka i njegove boli. Stoga vas pozivam da se udružimo u posebnu božićnu pozornost i posvetimo onima koji u našim kućama i stanovima, radnim sredinama i životnom okruženju nose duboke i bolne rane. Rane se moraju liječiti. Pritom je važno razumjeti svoju ulogu: ako ih već ne možemo izlječiti, onda barem ne produbljujmo snagu boli. Možda i sami imate u okruženju svoje obitelji osobe obilježene patnjom te im vaša topla riječ, stisak ruke, blagi poljubac ili

neka sitnica koju im možete priuštiti postaju pravi lijek za bolnu ranu. Možda i sami trebate te ljudske nježnosti, dobrete i pažnje. Učinimo sve da upravo mi to darujemo drugima, i sigurno ćemo dobiti zauzvrat i više od uloženoga. Ojačajte obiteljske poveznice, pružite ruku oprosta i milosrđa, uvažite razmišljanje i traženje svojeg djeteta, ne iznevjerite pravo osobe da traži svoj osobni put u budućnost, budite otvoreno mjesto razmjene svakog dobra kako bi svaki član vaše obitelji za sebe našao ono najpotrebnije i najzdravije.

Ako pogledate preko ograde svojeg dvorišta, zamijetit ćete da ima naše braće i sestara koji doista "krvare" od boli: iznevjereni su u svojoj ljudskoj nadi, ispraznili im se rezerva dobre i žrtve te ponekad krajnjim gestama pokушavaju opstati u nadi koja sve

manje ima čvrsto uporište u okolini. Budimo i njima blizu i razumijmo da postoje rane koje nikada neće zarasti, ali barem pomozimo im da ih toliko ne bole. Ohrabrimo i njih Izajinim pozivom: ...u Gospodnjoj hodimo svjetlosti (Iz 2, 5).

"DOŠAŠĆE" KOJE MI STVARAMO

Već prve nedjelje došašća čuli smo tog proraka kako poziva Hajde... u Gospodnjoj hodimo svjetlosti! (Iz 2, 5). Prorok se obraća onima kojima je izravno posлан. Njih poziva. Dok smo slušali te proročke riječi zar nismo osjetili da su upućene i nama? Nama osobno, nama vjerničkoj i društvenoj zajednici. Izaja je prorok došašća. Iz dna srca vapiro je da se Bog očituje, da zahvati u povijest. Jer on je Otac, Otkupitelj. I makar smo se toliko puta ogrješili o njega, on se ne mijenja. Stoga računamo na njegovo očinsko srce (usp. Iz 2, 1-5). Tako Izaja zbori o Bogu, ali i nadahnjuje na individualnu i kolektivnu skrušenost i odgovornost. Pred nama je, poštovani vjernici u vojski i policiji, kao neko "došašće" i za našu Domovinu. Riječ je o predsjedničkim izborima koji će se održati 28. prosinca. Svima nam je poznato da je ova biskupija posebno pozvana ne politizirati kroz svoje dušobrižničko djelovanje, jer vjernici koji je tvore jesu vojnici, policijaci i drugi pripadnici Ministarstva obrane i Ministarstva unutarnjih poslova te su po svojem pozivu ljudi koji se ne bave politikom. Istodobno, nitko se od nas ne smije odreći svoje savjesti. To znači da će svaki od vas, kao odgovoran član i subjekt suvremenog hrvatskog društva izći na izbore i dati svoj glas onom predsjedničkom kandidatu koji je po svojem životu, djelovanju, odlukama i postupcima najviše u skladu sa stavovima na koje oslanjate svoj život i na kojima ga želite graditi. Pri tom izboru potrebno je uočiti stvarno dobro za vaše osobno ostvarenje, ali i za vašu obitelj te osobito za budućnost vaše djece, naroda i svih građana Hrvatske. Ne može nam biti svejedno hoće li naša domovina biti mjesto kvalitetnog ostvarenja dubokih ljudskih

i povjesnih potreba svakoga od nas ili će postati "vjetrometina" prazna obećavajuće budućnosti.

Kao što je na Izajin vapaj stigao odgovor: događaj Božića, pa je čovječanstvo obdareno najljepšim darom što ga Ivan apostol naziva Svetlom te kaže: „Svetlo istinsko koje prosvjetljuje svakog čovjeka dođe na svijet“ (Iv 1, 9), želio bih vas pozvati da molite Boga da se i na našoj društvenoj razini, prilikom predsjedničkih izbora, obistini pohod Božji kroz dar svjetla. Neka taj dar svjetla prosvjetli pamet i srce svakoga od nas kako bismo u skladu s dobrom koje želimo narodu, Domovini i samima sebi izabrali osobu naše budućnosti.

Poštovani vjernici Vojne biskupije u Republici Hrvatskoj, koji u sebi nosite dar vjere, mir vama! Ovu poslanicu zaključujem mišljem o potrebi svijesti vlastitog dostojanstva i poslanja u vremenu u kojem nas je Bog pozvao. Ovo vrijeme je naše vrijeme. Nikada nismo imali bolje vrijeme, jer ovo je jedino koje je nama darovano i stavljeni na raspolažanje da u njemu i s njime gradimo novi svijet. Novi svijet ne nastaje bez jedinog izvora novosti: on je nepresušiv i uvijek svjež, jer je nepotrošiva stvaralačka Božja moć za svakoga u svim vremenima. Taj izvor je Bog. On je postao dionikom ove naše povijesti kako bi sebe za sva vremena ugradio u nju i omogućio nam da ga prepoznamo na njegovim tragovima. A ti tragovi nikada nisu mimo putova čovjeka. Vratimo se pouzdajući u Boga među nama. Podignite svoje glave i učvrstite koljena klecava, kako nas hrabri adventska Božja riječ. Budite hrabri u vremenu koje vapije za ljudima jasniji vizija i božanske budućnosti čovjeka. Vi to imate snagom vjere koja je Božje znanje, Božja snaga i Božje svjetlo u vama. Hrabro kročite i ponosno stojte tamo gdje jeste pružajući ruku svakome tko je otvoren dobru. Zazivajući na vas i vaše obitelji blagoslov Betlehemskog Djeteta, želim da vam Svetlo u tami svjetli i da vas tama ne obuzme nikada (usp. Iv 1, 5). ■

Svima vama koji blagdan slavite radosno, pa makar i u patnji, želim Čestit Božić i sretnu Novu godinu!

mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij

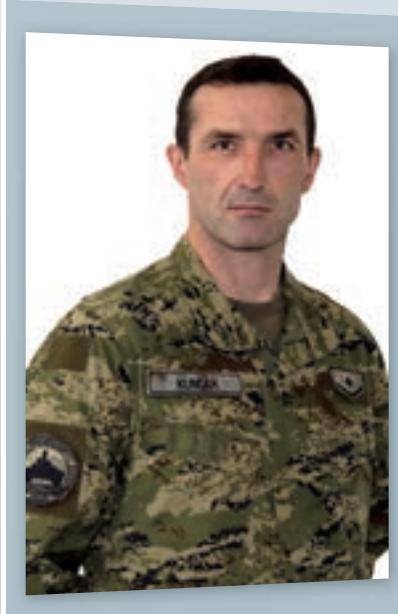
OSRH

Razvodnik Milan Abramović pripadnik je Vojno-obavještajne bojne. Pripadnik je OSRH od 2007. godine, a tijekom cijele vojničke karijere pokazivao je iznimnu motiviranost za rad, interes za stalno usavršavanje, a svoje znanje kao instruktor u raznim specijalističkim obukama prenosi i na druge pripadnike postrojbe. Izradio je planove i programe za pojedine segmente obuke pripadnika VoB-a i to Djelovanje u planinskim uvjetima i Djelovanje timova za dubinski nadzor u zimskim uvjetima, čime je dao značajan doprinos razvoju sposobnosti postrojbe. Završio je i specijalističke obuke potrebne za vojnog obavještajca, neke s najboljim ocjenama. Član je Hrvatske gorske službe spašavanja kroz čije aktivnosti radi u službi civilne zajednice.

**RAZVODNIK
MILAN
ABRAMOVIĆ**
*Svaki vojnik teži
tomu da bude
najbolji*

"Vi ste ponos vaše postrojbe, naših oružanih snaga i ponos Republike Hrvatske! Pokazali ste kako se hrvatski vojnik i dočasnik treba ponašati u teškim situacijama te da nema prepreka koje hrvatski vojnik ne može prevladati," istaknuo je general Drago Lovrić te zahvalio nagrađenima na nesebičnom radu i doprinosu razvoju OSRH, kao i na požrtvovnosti koju su pokazali pomažući civilnoj zajednici...

**SKUPNIK
STIPO KUNČAK**

**Ovo me priznanje
obvezuje da nastavim
raditi još bolje**

Skupnik Stipo Kunčak u OSRH je od 1994. i pripadnik je bojne Sokolovi Gardijske oklopno-mehanizirane brigade. Kao instruktor sudjeluje u obukama u kojima se pojedinci i snage pripremaju za sudjelovanje u međunarodnim vojnim operacijama. U dva je navrata sudjelovao u operaciji u Afganistanu. Član je HGSS-a te je vrlo aktivan u pomoći civilnoj zajednici. Posebno je ostao upamćen njegov angažman na pomoći stanovništvu u poplavljenim područjima kad je, iako je mjesto u kojem živi bilo ugroženo, nesebično otišao pomagati stanovnicima u mjestima gdje je pomoći bila još potrebnija. Stjecajem okolnosti bio je i u situaciji da znanja i iskustva koja je u vojsci stekao u pružanju pomoći unesrećenima primijeni i u jednoj od najtežih prometnih nesreća u Osijeku u travnju ove godine u kojoj je bilo ozlijedeno trinaest ljudi.

Leida PARLOV, snimio Stjepan BRIGLJEVIĆ

Razvodnik Milan Abramović i skupnik Stipo Kunčak u nekoliko su navrata tijekom 2014. godine bili proglašeni najboljima u svojim postrojbama kao i na razini HKoV-a

RAZVODNIK **MILAN ABRAMOVIĆ** I SKUPNIK **STIPO KUNČAK** **NAJBOLJI VOJNIK I DOČASNIK 2014. GODINE**

VI STE PONOS VAŠE POSTROJBE,
NAŠIH ORUŽANIH SNAGA

**I REPUBLIKE
HRVATSKE!**

dočasnik treba ponašati u teškim situacijama te da nema prepreka koje hrvatski vojnik ne može prevladati," istaknuo je general Lovrić. Na uručenju nagrada i priznanja bio je i prvi dočasnik OSRH časnički namjesnik Davor Petek. Dinamičnost, atraktivnost, svladavanje brojnih, pa i najtežih prepreka, bili su razvodniku Abramoviću izazov zbog kojeg je i izabrao vojni poziv. Pripadnik OSRH je od 2007. godine, a tijekom cijele vojničke karijere pokazao je iznimnu motiviranost za rad te interes za stalno usavršavanje, a svoje znanje kao instruktor u raznim specijalističkim obukama prenosi i na druge pripadnike postrojbe. Zanimalo nas je kako su njegovi kolege iz postrojbe reagirali kad su čuli da je proglašen najboljim vojnikom. "Bilo im je draga. Mi smo svi jedan kolektiv i veseelimo se uspjehu svakog od nas," rekao je. "Pokazali ste kako se hrvatski vojnik i

vojnika: "Iznimno sam zadovoljan i ovo mi priznanje mnogo znači. Rezultat je to mogao rada tijekom cijele ove godine. Svaki vojnik teži tomu da bude najbolji," kaže razvodnik Abramović. Skupnik Stipo Kunčak u OSRH je od 1994. Kad je posao u pitanju, za njega nema "ne može se i nije moguće". U svakoj situaciji napravi sve kako bi postigao cilj i izvršio zadaču. Kao instruktor sudjeluje u obukama u kojima se pojedinci i snage pripremaju za sudjelovanje u međunarodnim vojnim operacijama što je za njega i vrhunac vlastite karijere. "Rijetki su oni koji u svojoj karijeri dobiju ovo priznanje," kaže Stipo te dodaje: "Iako sam u nekoliko navrata proglašen najboljim dočasnikom u svojoj postrojbi, a u mjesecu svibnju i naboljim dočasnikom HKoV-a, moram priznati da ovo nisam očekivao." Kaže kako mu titula najboljeg dočasnika 2014. godine zna-

či mnogo, ali da je upravo zbog toga ljestvica podignuta na još višu razinu. I skupnik Kunčak član je HGSS-a te je vrlo aktivran u pomoći civilnoj zajednici. U jednoj od najtežih prometnih nesreća u Osijeku u travnju ove godine u kojoj je bilo ozlijedeno trinaest ljudi prve je pritekao u pomoći, a prisobnost koja mu je bitna i u vojnem pozivu tad je bila iznimno važna. "Ovo me priznanje obvezuje da nastavim raditi još bolje kako bih opravdao povjerenje koje mi je ukazano," zaključio je skupnik Kunčak. Izdvojili smo samo neka od njihovih postignuća tijekom ove godine koja su presudila da skupnik Stipo Kunčak i razvodnik Milan Abramović dobiju titulu najboljeg dočasnika i vojnika. Priznanje koje su dobili zahvala im je za njihov rad, ali i obveza da i dalje tako nastave raditi te budu primjer i poticaj drugima. ■

23. OBLJETNICA HRZ-a I PZO-a

"HRZ I PZO BIO JE I OSTAO NE-RASKIDIVO TKIVO S HRVATSKIM NARODOM, A OD PRVOG DANA DO DANAS USPJEŠNO JE ODGOVORAO NA SVE IZAZOVE VREMENA. KLJUČ USPJEHA BIO JE MOTIVIRAN I OSPOSOBLJEN ČOVJEK, A ISTO TAKO, U BUDUĆNOSTI OD SVIH PRIPADNIKA OČEKUJEM PROFESIONALNO I SAVJESNO OBavljanje svih zadaća. U RATU, A I DANAS U MIRU, ČOVJEK JE JAMAC OPSTOJNOSTI I USPJEHA U SVA-KOM DJELOVANJU," ISTAKNUO JE ZAPOVJEDNIK HRZ-a I PZO-a GENERAL-BOJNIK DRAŽEN ŠČURI

DOPRINOS SVJETU

ALI I NEZAOBILAZNA

U Domu HV-a "Zvonimir" održana je 12. prosinca središnja svečanost povodom obilježavanja 23. obljetnice ustrojavanja Hrvatskog ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane. Uz pripadnike i djelatnike HRZ-a i PZO-a te goste, svečanosti je nazočio izaslanik predsjednika RH Zlatko Gareljić, izaslanik i pomoćnik ministra obrane i bivši zapovjednik HRZ-a i PZO-a Viktor Koprivnjak, načelnik GS OSRH general zbora Drago Lovrić, bivši djelatnici i zapovjednici te obitelji poginulih pripadnika HRZ-a i PZO-a.

Izaslanik predsjednika RH Zlatko Gareljić s ponosom je i zadovoljstvom, u ime Predsjednika i u svoje ime, čestitao 23. obljetnicu ustrojavanja HRZ-a i PZO-a. "Naše su oružane snage nastale u iznimno teškim okolnostima ugrožavanja teritorijalne cjelovitosti te ugroženih sloboda i prava građana. Svakodnevno, a posebno u ovoj prigodi, prisjećamo se doprinosa branitelja te odajemo počast poginulim herojima," rekao je Gareljić te dodao da su i danas sigurnost građana, društva i države nužan preduvjet za rast i razvoj. U tom kontekstu, HRZ i PZO mora nastaviti održavati svoje tradicionalne sposobnosti. Istaknuo je i značajan doprinos zrakoplovstva u okvirima NATO saveza, EU-a i UN-a, ali i važne zadaće pomoći civilnom stanovništvu. "Gotovo sedam tisuća naših pripadnika i pripadnika do danas je sudjelovalo u međunarodnim misijama. Naši zrakoplovci i danas sudjeluju u misiji na Kosovu, a zaslužni su i za mentoriranje vojske Afganistana," naglasio je Gareljić. Osvrnuvši se na Du-goročni plan razvoja OSRH 2015. – 2024., rekao je da označuje razdoblje donošenja realnih i racionalnih odluka o mogućnosti-ma održavanja i razvoja sposobnosti zaštite zračnog prostora. Uz čestitke svim pripadnicima, pomoćnik ministra obrane Viktor Koprivnjak naglasio je neizmjeran doprinos HRZ-a i

"Naše su oružane snage nastale u iznimno teškim okolnostima ugrožavanja teritorijalne cjelovitosti te ugroženih sloboda i prava građana. Svakodnevno, a posebno u ovoj prigodi, prisjećamo se doprinosa branitelja te odajemo počast poginulim herojima," rekao je izaslanik predsjednika RH Zlatko Gareljić te dodao da su i danas sigurnost građana, društva i države nužan preduvjet za rast i razvoj. U tom kontekstu, HRZ i PZO mora nastaviti održavati svoje tradicionalne sposobnosti.

**Brojni su životi
spašeni zahvaljujući
brzoj intervenciji
pripadnika
HRZ-a i PZO-a**

Petra KOSTANJŠAK, snimio Josip KOPI

PZO-a u Domovinskom ratu i pritom zahvalio na pomoći koju pruža i danas. "Svake ste godine dosad kvalitetno izvršavali sve zadaće, a posebno moram istaknuti one koje su se odnosile na pomoć civilnom stanovništvu. I danas, u vrijeme krize, vi nalazite snagu i rješenja za očuvanje sposobnosti," rekao je Koprivnjak i istaknuo da Dugoročni plan razvoja pred HRZ i PZO stavlja velike strateške odluke koje će značajno odrediti daljnji razvoj zrakoplovstva. Načelnik GS OSRH general zbora Drago Lovrić uz čestitke svima posebno je zahvalio bivšim zapovjednicima koji su svojim trudom, radom, znanjem i zalaganjem izgradili hrvatsko zrakoplovstvo kakvo imamo danas. "U svijetu ne poznajem tako malo i tako efikasno zrakoplovstvo, a ono svakako služi na ponos Republike Hrvatske," istaknuo je general Lovrić te naglasio velik

doprinos zrakoplovstva međunarodnoj sigurnosti, ali i civilnom stanovništvu u Hrvatskoj i susjedstvu. "Ove ste se godine najviše iskazali u zaštiti hrvatskih građana u poplavama, a pokazali ste i u susjednoj Bosni i Hercegovini važnu ulogu u zaštiti i spašavanju stanovništva," rekao je general Lovrić i dodata da o tome svjedoče brojna odlikovanja i pohvale javnosti. Osručnuvši se na Dugoročni plan razvoja, istaknuo je da pred HRZ-om i PZO-om stoje značajne zadaće, posebice kad je riječ o borbenom zrakoplovstvu i uvođenju novih sustava. Naglasio je da će se 2016. morati donijeti odluka

o tome kako vidimo svoje borbeno zrakoplovstvo. "Od vas u budućnost očekujem maksimalan napor i trud jer je uvođenje novih borbenih sustava težak i dugotrajan proces," rekao je general Lovrić te poručio: "HRZ i PZO zato mora uložiti dodatne napore u svoje daljnje osposobljavanje. Budite onakvi kao i dosad, ali i još malo bolji." Zapovjednik HRZ-a i PZO-a general-bojnik Dražen Ščuri rekao je: "HRZ i PZO bio je i ostao neraskidivo tkivo s hrvatskim narodom, a od prvog dana do danas uspješno je odgovarao na sve izazove vremena." Naglasio je da je ključ uspjeha bio motiviran i osposo-

bljen čovjek, a isto tako, u budućnosti od svih pripadnika očekuje profesionalno i savjesno obavljanje svih zadataća. "U ratu, a i danas u miru, čovjek je jamac opstojnosti i uspjeha u svakom djelovanju," istaknuo je general Ščuri. Svi su govorici iskoristili prigodu da nazočnima čestitaju nadolazeće blagdane i poželete im svako dobro. Najuspješnijim pripadnicima HRZ-a i PZO-a uručene su pohvale, nagrade te promaknuća. Svečanost je izvedbama uveličao Vokalni ansambl "Milka Trnina" te Klapa HRM-a "Sveti Juraj", a u prostorima ispred dvorane mogla se razgledati prigodna izložba zrakoplovne opreme. U sklopu obilježavanja Dana HRZ-a i PZO-a, u kapelici sv. Ivana Pavla II. u MORH-u služena je misa za poginule branitelje koju je predvodio vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac. ■

SKOM MIRU, POMOĆ CIVILNOM STANOVNIŠTVU

Pomoćnik ministra obrane Viktor Koprivnjak u svojem je govoru naglasio neizmjeran doprinos HRZ-a i PZO-a u Domovinskom ratu i pritom zahvalio na pomoći koju pruža i danas, istaknuvši: "Svake ste godine dosad kvalitetno izvršavali sve zadaće, a posebno moram istaknuti one koje su se odnosile na pomoć civilnom stanovništvu. I danas, u vrijeme krize, vi nalazite snagu i rješenja za očuvanje sposobnosti."

"U svijetu ne poznajem tako malo i tako efikasno zrakoplovstvo, a ono svakako služi na ponos Republike Hrvatske," rekao je general Drago Lovrić te naglasio velik doprinos međunarodnoj sigurnosti, ali i civilnom stanovništvu u Hrvatskoj i susjedstvu. "Ove ste se godine najviše iskazali u zaštiti hrvatskih građana u poplavama, a pokazali ste i u susjednoj Bosni i Hercegovini važnu ulogu u zaštiti i spašavanju stanovništva."

HRVATSKO VOJNO UČILIŠTE

Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT

Članove Vojnodiplomatskog zbora pozdravila je zamjenica ministra obrane Višnja Tafra koja se tom prigodom osvrnula na neke ključne točke u dosadašnjem radu MORH-a

Na već tradicionalnom primanju za vojne izaslanike akreditirane u Republici Hrvatskoj, zamjenica ministra obrane Višnja Tafra zahvalila im je na doprinosu u razvijanju i jačanju suradnje MORH-a s ministarstvima obrane njihovih zemalja te dodala: "Treba reći i koliko je to sve skupa važno za jačanje savezništva i solidarnosti, ali i za izgradnju povjerenja i sigurnosti u međunarodnoj zajednici."

Primanje za vojne izaslanike

Prigodom božićnih i novogodišnjih blagdana na Hrvatskom je vojnom učilištu 10. prosinca već tradicionalno organizirano primanje za vojne izaslanike akreditirane u Republici Hrvatskoj. Uz vojne izaslanike, prisustvovala je i zamjenica ministra obrane Višnja Tafra, zamjenik načelnika GS OSRH general-pukovnik Dragutin Repinc, zapovjednik HVU-a general-pukovnik Slavko Barić te drugi dužnosnici MORH-a i OSRH.

Članove Vojnodiplomatskog zbora pozdravila je zamjenica ministra obrane Višnja Tafra koja se tom prigodom osvrnula na neke ključne točke u dosadašnjem radu MORH-a kao i na planove za budućnost. Tako je, među ostalim, istaknula da je ove godine završen novi Dugoročni plan razvoja OSRH, a izrađen je i Plan obrane čije se donošenje očekuje u prvom trojmesецu iduće godine. Napomenula je da će se, unatoč finansijskim ograničenjima, sljedeće godine nastaviti provedba programa opremanja i modernizacije sukladno utvrđenim

prioritetima za sve grane OSRH. "Tu bih, kao aktualne i bitne, posebno spomenula dva nedavno potpisana sporazuma. Prvi je sporazum s našim saveznicima i prijateljima iz Savezne Republike Njemačke koji će značajno unaprijediti sposobnosti naših kopnenih snaga. Drugi je, što mi je posebno draga, napokon potpisani ugovor s domaćim brodogradilištem o izgradnji obalnih brodova za potrebe Obalne straže, čime," istaknula je, "šaljemo i poruku svim potencijalnim partnerima – od kojih su mnogi već prepoznali vrijednost proizvoda naše male, ali visokokvalitetne vojne industrije – da naša brodogradilišta uz dugu tradiciju imaju i kapacitete koji i njima u budućnosti mogu biti zanimljivi." Istaknula je i kako su ove godine u suradnji sa Sveučilištem u Zagrebu na HVU-u ustrojeni novi studijski programi što govor u prilog tome da MORH ulaganje u mlade i obrazovane ljude smatra jednom od najvažnijih sastavnica obrambenog sustava. Govoreći o našem

sudjelovanju u multinacionalnim inicijativama kao što je Pametna obrana, kad je riječ o doprinosu naše zemlje posebno je istaknula velik potencijal projekta Multinacionalnog zrakoplovнog obučnog centra, i u vezi s novim vidovima obuke, i u vezi s jačanjem regionalne suradnje. "Uspešna regionalna obrambena suradnja za nas i dalje ostaje jedan od najvažnijih prioriteta jer pridonosi stabilnosti i sigurnosti jugoistočne Europe kao strateškom interesu Hrvatske," napomenula je pomoćnica ministra Tafra te dodala kako su primjeri uspješne regionalne suradnje bili vidljivi tijekom zajedničkog sudjelovanja u operacijama potpore miru, ali i prilikom pružanja pomoći civilnom stanovništvu i saniranja posljedica prouzročenih prirodnim nepogodama. Istaknula je da će se i dalje, sudjelovanjem u međunarodnim operacijama i misionama, nastaviti aktivno pridonositi uspostavljanju mira i stabilizaciji sigurnosne situacije u svjetskim

kriznim žarištima, koliko god nam to mogućnosti dopuštaju. Zahvalila je vojnim izaslanicima na doprinosu u razvijanju i jačanju suradnje MORH-a s ministarstvima obrane njihovih zemalja. "Treba reći i koliko je to sve skupa važno za jačanje savezništva i solidarnosti, ali i za izgradnju povjerenja i sigurnosti u međunarodnoj zajednici," zaključila je zamjenica ministra te vojnim izaslanicima i njihovim obiteljima poželjela sve najbolje prigodom nadolazećih blagdana i u novoj 2015. godini. U ime VDZ-a, na dosadašnjoj je suradnji zahvalio njegov dojam austrijski brigadni general Roman Fischer. Istaknuo je kako je 2014. obilježila intenzivna zajednička suradnja te je MORH-u i OSRH poželjio mnogo uspjeha u radu u idućoj godini. Na HVU-u je neposredno prije primanja održan i redoviti godišnji briefing za vojne izaslanike akreditirane u Republici Hrvatskoj na kojem im je, među ostalim, predstavljen i Dugoročni plan razvoja OSRH 2015. – 2024. godine. ■

Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT, Mariela SEKERKO

Zahvaljujući humanitarnoj akciji koja je pokrenuta na Hrvatskom vojnem učilištu, trideset će socijalno najugroženijih obitelji na području Gunje i Rajeva Sela spokojnije dočekati božićne i novogodišnje blagdane. Akciju je pokrenula Mariela Sekerko, profesorica u Središtu za strane jezike HVU-a, a odaziv za pomoć nadmašio je i najoptimističnija očekivanja...

LANAC DOBROTE OD HVU-A DO GUNJE I RAJEVA SELA

Zahvaljujući humanitarnoj akciji koja je pokrenuta na Hrvatskom vojnem učilištu "Petar Zrinski", trideset će socijalno najugroženijih obitelji na području Gunje i Rajeva Sela spokojnije dočekati božićne i novogodišnje blagdane. Plemenitost, humanost i želja za pomoć potrebitima, pokazala je i ova akcija, žive u našem čovjeku, samo ih treba potaknuti.

Akciju je pokrenula Mariela Sekerko, profesorica u Središtu za strane jezike HVU-a. Namjera joj je u početku bila prikupiti najpotrebnije samo za osam obitelji slabijeg materijalnog statusa. No, kako je odaziv za pomoć nadmašio i najoptimističnija očekivanja, pomoć je dobilo trideset obitelji, čija je i inače teška materijalna situacija dodatno pogoršana posljedicama koje su iza sebe ostavile poplave koje su poharale Slavoniju.

"Nisam mogla ni zamisliti da će odaziv na ovu humanitarnu akciju biti tako

velik. Ponosna sam na sredinu u kojoj radim. Iako u Hrvatskoj mnogi teško žive, i ovaj se put pokazalo da, unatoč tome, ljudi imaju potrebu pomagati nepoznatim ljudima bez obzira na to tko su i odakle dolaze," rekla je Mariela. Pomoć je prikupljana ciljano, Mariela je odlazila od obitelji do obitelji i popisivala što im je najpotrebnije. Premda su svi, nažalost, nastradali u poplavi, svaka je obitelj posebna i sa specifičnim potrebama. Oni su, skromni kakvi i inače jesu, tražili tek najnužnije za dostojanstven život.

Zimsku odjeću i obuću, ponajprije za djecu, da na nastavi nisu promrzla i mokrih nogu, štednjake da si sami skuhaju obrok i ne ovise svakodnevno o tuđoj pomoći, peći na drva kako bi unijeli malo topline u prostore u kojima žive, hladnjak, odjeću, donje rublje, osnovne namirnice koje ne mogu dobiti iz drugih donacija, a nemaju ni novca da ih kupe... Potporu akciji pružio je zapovjednik

HVU-a general-pukovnik dr. sc. Slavko Barić. Logističku potporu dao je HVU osiguravši prostor za prikupljanje donacija te omogućivši ulaz civilima koji su pomagali u sortiranju i slagajući paketa, a kojima su se priključili i kadeti te djelatnici i polaznici Temeljne časničke izobrazbe.

Osim donirane hrane, odjeće, obuće, posteljine, namještaja... u vrlo kratkom vremenu prikupljen je i novčani iznos od 14 550 kn kojim su kupljeni štednjaci, mali kućanski aparati, zimnica... Najviše su novčanim sredstvima prikupili djelatnici Središta za strane jezike te polaznici 48. naraštaja intenzivnog tečaja stranih jezika, a najveći doprinos u ljudstvu dala je Bojna za izobrazbu Časničke škole. Akciji su se priključili i djelatnici i polaznici Dočasničke škole, djelatnici Hrvatskog vojnika, Doma HVU-a, Vojnogstegovnog suda te brojni bivši polaznici tečaja engleskog jezika. Ali, išlo se i korak dalje. Lanac dobrote koji je pokrenut na HVU-u naišao je i na odjek u civilnoj zajednici. Tako su

se u akciju uključili i brojni drugi ljudi dobre volje koji ne rade u MORH-u i OSRH, glazbena skupina Zaprešić Boys, mali poduzetnici i udruge građana. Svima njima organizatorica akcije od srca zahvaljuje.

Veselje i zahvalnost ljudi koji su dobili pomoć teško je opisati.

"Riječima je nemoguće opisati koliko ste nas usrećili. Hvala vam za svaku sekundu koju smo vam ukrali da biste nam život učinili lakšim. Hvala vam na svemu," rekla je Vesna iz Gunje. "Velika HVALA na ovim darovima. Iskreno sam dirnut vašom dobrotom. Puno zdravlja i sreće vama i ekipi koja vam je pomagala u ovoj akciji," riječi su Ivice iz Gunje.

Bilo je i suza i smijeha, ozarenih dječjih lica, ali i ponosa i zadovoljstva onih koji su organizirali i uspješno priveli kraj humanitarne akcije. Svi koji su sudjelovali u akciji olakšali su svakodnevicu ljudima koji dostojanstveno nose svoj životni teret i barem na tren vratili im osmijeh na lice, a uzvrat su dobili radost darivanja. ■

VIJESTI IZ OSRH

Generalici Garašić u ISAF-u dodijeljena medalja za postignuća

Brigadnoj generalici Gordani Garašić, savjetnici za rodnu ravnopravnost u mirovnoj operaciji ISAF, zapovjednik Glavnog zapovjedništva specijalnih policijskih snaga afganistanskog ministarstva unutarnjih poslova general-bojnički Asadullah Sherzad uručio je medalju za postignuća na području integracije žena u specijal-

noj policiji u operaciji ISAF. General Sherzad čestitao je generalici Garašić na medalji naglasivši da joj je dodijeljena u sklopu dobre suradnje i zalaganja za integraciju žena u specijalnoj policiji u operaciji ISAF. Naglasio je kako su u Specijalnom policijskom obučnom središtu u koje Hrvatska iduće godine planira uputiti savjetnički tim,

uključujući i savjetnicu za obuku afganistanskih pripadnika specijalne policije, već određeni smještajni kapaciteti za buduće polaznice. Savjetnici za rodnu ravnopravnost ISAF/RS imaju zadaću obuke, potpore i savjetovanja svojih partnera u afganistanskom ministarstvu obrane i ministarstvu unutarnjih poslova u vezi s aktivnom i učinko-

vitom integracijom žena u njihove redove, a u skladu s preuzetim međunarodnim obvezama. Oba su ministarstva usvojila strateške i planske dokumente kojima se predviđa da će u idućih deset godina zastupljeno žena u sigurnosnim snagama iznositi 10 %. Danas iznosi oko 2 %, u vojsci i policiji zajedno (869 u vojsci i 2400 u policiji). OJI

Izaslanstvo GS OSRH u posjetu 24. HRVCON-u u ISAF-u

Izaslanstvo Glavnog stožera OSRH predvođeno direktorom GS-a general-bojnikom Matom Pađenom boravilo je od 30. studenog do 5. prosinca u radnom posjetu u području operacije hrvatskog kontingenta u ISAF-u. U sastavu izaslanstva bio je i zapovjednik Zapovjedno-operativnog središta brigadni general Ivan Jurić te pukovnik Darko Vuković.

General Pađen sastao se u Kabulu sa zamjenikom zapovjednika operacije ISAF general-pukovnikom Carstenom Jacobsonom. Razgovaralo se o dosadašnjoj uspješnoj suradnji i sudjelovanju pripadnika OSRH u ISAF-u. Izražena je želja za nastavkom takvog uspješnog rada i tijekom 2015. u misiji Resolute Support. U kampu "Marmal" na sjeveru Afganistana izaslanstvo se sastalo sa zapovjednikom 24. HRVCON-a brigadirom Slobodanom Kratohvilom koji ga je informirao o zadaćama i aktivnostima hrvatskih sastavnica. General Pađen tom je prilikom uručio NATO-ove medalje pripadnicima kontingenta za sudjelovanje u operaciji ISAF. Izaslanstvo se susrela i sa zapovjednikom Regionalnog zapovjedništva Sjever za obuku, savjetovanje i potporu brigadnim generalom Haraldom Ganteom.

OJI

MORH na Smotri Sveučilišta u Splitu

Ministarstvo obrane RH sudjelovalo je 12. i 13. prosinca na Smotri Sveučilišta održanoj na splitskom Fakultetu elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje. Maturantima i budućim studentima predstavljeni su programi stipendiranja i privlačenja osoblja u Oružane snage RH te sveučilišni studijski programi Hrvatskog vojnog učilišta.

Na izložbenom štandu Ministarstva obrane maturanti i drugi zainteresirani mogli su se informirati o sveučilišnim studijskim programima Hrvatskog vojnog učilišta: Vojno inženjerstvo te Vojno vođenje i upravljanje, programu civilno-vojnog školovanja "Kadet" i dragovoljnom vojnom osposobljavanju, a i skustva rada u Oružanim snagama RH zainteresiranim su prenijeli kadeti i piloti.

MORH na Smotri Sveučilišta u Splitu sudjeluje već drugu godinu zaredom.

OJI

Foto: M. Bojić

Osposobljavanje ovlaštenih osoba u provedbi nadzora ribolova na moru

Tečaj za osposobljavanje ovlaštenih osoba Nadzor ribolova na moru započeo je 3. prosinca u splitskoj vojarni "Sveti Nikola". Sudionicima se prigodnim riječima obratio zapovjednik Obalne straže RH komodor Marin Stošić. Osposobljavanje provode djelatnici Uprave za ribarstvo Ministarstva poljoprivrede, a polaznici su pripadnici Obalne straže RH i Carinske uprave Ministarstva financija. Cilj tečaja je osposobljavanje ovlaštenih osoba državnih tijela RH koja, osim Ministarstva poljoprivrede, obavljaju nadzor nad provedbama Zakona o morskom ribarstvu te u okviru svojih službi imaju ovlasti postupanja sukladne ovlastima ribarskog inspektora.

Dvotjedni program osposobljavanja koncipiran je kroz teorijski i praktični dio, a obuhvaća obuku nadzora morskog ribolova te način provedbe provjere sukladnosti ribolovne dokumentacije, ulova, skladišnog prostora na ribarskom brodu, ribolovnog alata i opreme, korištenje VMS-a i ERS-a. Završetkom tečaja polaznici stječu znanja i vještine potrebne za samostalnu provedbu inspekcijskog nadzora na moru, a odnose se na ribarska plovila koja obavljaju ribolov u područjima od nacionalnog interesa, sukladno zahtjevima EU-a.

S. ZORICA

HUMANITARNA AKCIJA DARIVANJA KRVI PРИПАДНИКА HRM-A

Foto: M. Širiščević

Četvrta ovogodišnja humanitarna akcija darivanja krvi pripadnika Hrvatske ratne mornarice provedena je 2. prosinca u splitskoj vojarni "Sveti Nikola". HRM je akciju održao u čast blagdana sv. Nikole, zaštitnika pomoraca. Odazvalo se 85 darivatelja, među kojima su i četiri nova. Akcija je provedena u suradnji s Gradskim društvom Crvenog križa Split, a prikupljene su 73 boce krvi.

Sukladno potrebama Hrvatskog zavoda za transfuzijsku medicinu, a nerijetko i prilikom žurnog pružanja pomoći u kriznim situacijama, pripadnici HRM-a odazivaju se u velikom broju. Slijedeći svojeg nebeskog zaštitnika kojem posvećuju akciju, pripadnici HRM-a i tako iskazuju nesobičnu ljubav i istinsku dobrotu prema bližnjem.

M. ŠIRIŠČEVIĆ

Isprācāj Autonomnog tima za zaštitu broda u operaciju ATALANTA

Zapovjednik Hrvatske ratne mornarice kontraadmiral Robert Hranj sa suradnicima primio je 11. prosinca prvi hrvatski Autonomni tim za zaštitu broda (*Autonomous Vessel Protection Detachment - AVPD*), koji će tijekom mjeseca biti upućen u operaciju potpore miru ATALANTA u moru ispred obale Somalije i susjednih država. Prvi hrvatski AVPD tim broji dvanaest članova, među kojima je deset pripadnika HRM-a te jedan iz Bojne za specijalna djelovanja i Zapovjedništva za potporu OSRH. Zapovjednik tima je poručnik bojnog broda Nenad Kontri. Zadaća je prvog hrvatskog AVPD tima osiguravanje i zaštita trgovackih brodova koji u sklopu Svjetskog programa za hranu (*World Food Programme - WFP*), plove morem ispred obale Somalije i susjednih država te prevoze humanitarnu pomoći i hranu stanovništvu. Vojni se tim nalazi na brodu tijekom plovidbe, u lukama i na sidrištu, a zadaća mu je osiguravanje i maksimalna zaštita broda od piratskih napada, otmica, pljački na

moru i u luci te odvraćanje od tih napada i njihova prevencija. Nosilac zadaće je Hrvatska ratna mornarica čiji pripadnici već godinama uspješno sudjeluju u operaciji ATALANTA obnašajući časnike dužnosti u Zapovjedništvu pomorske operacije u Northwoodu, te na brodovima koji se nalaze u području operacije, a sad će prvi put sudjelovati i na ovaj način.

Kontraadmiral Hranj prigodnim je riječima zaželio svim članovima AVPD tima puno sreće i uspjeha u provedbi zadaća koje ih očekuju te posebno istaknuo važnost njihove sigurnosti.

Završno ocjenjivanje AVPD tima provedeno je 29. listopada ove godine u sklopu vježbe HARPUN 14-II. Nakon ocjenjivanja svih zadaća, potvrđeno je da je AVPD tim osposobljen za pravilno i pravodobno reagiranje u svakoj situaciji, za rad s opremom za noćno motrenje (*Night Vision Goggles - NVG*), kao i za pomoć posadici broda u sklopu WFP-a, i to u borbenoj otpornosti broda, primjerice u borbi protiv požara, prodora vode i kvarova.

OJI

Foto: G. Terzin

Foto: M. Karačić

PREOBUKA PROTUPOŽARNIH PILOTA NA NOVOM AIR TRACTORU AT-802 FIREBOSS

Foto: M. Karačić

U Protupožarnoj eskadrili (PPE) 93. zrakoplovne baze HRZ-a i PZO-a u vojarni "Zemunik" započela je 10. prosinca preobuka protupožarnih pilota na avionu Air Tractor AT-802 Fireboss. Riječ je o avionu kupljenom u studenom ove godine koji je nakon carinskih i administrativnih procedura stavljen u operativnu uporabu u bazi "Zemunik" te sad PPE sveukupno broji šest aviona Canadair CL-415 i šest Air Tractora AT-802 (tri AT-802 A Fireboss jednosjeda, dva AT-802 F na kotačima i jedan AT-802 Fireboss dvosjed).

Najnoviji avion Air Tractor AT-802 Fireboss dvosjedna je inačica koju Hrvatska dosad nije imala te je svoje pilote morala slati na obuku u Španjolsku što je otežavalo obučne procese i osposobljavanja protupožarnih pilota na tom tipu protupožarnog aviona.

Prvi je korak u preobuci pilota tehnička učionica i primijenjena teorija kojom se stječu uvjeti za daljnju praktič-

nu obuku na avionu i koja bi trebala biti realizirana do početka sljedeće protupožarne sezone. Polaznici preobuke dosad su upravljali Air Tractorima na kotačima te je ovo korak više u njihovu osposobljavanju za gašenje požara iz zraka.

Zapovjednik voda koji u svojem satravcu ima Air Tractore satnik Milan Došen istaknuo je kako je važnost nabave novog dvosjeda Firebossa za PPE neprocjenjiva jer će omogućiti kontinuirano osposobljavanje novih protupožarnih pilota u maticnoj bazi, a koristit će se i za održavanje trenaže te u akcijama gašenja požara. "Novi je avion velik napredak u školovanju protupožarnih pilota. Olakšava se cijeli obučni proces jer se stvaraju preduvjeti za uključivanje pilota koji su sad na obuci u procesu gašenja požara na Air Tractorima na plovčima u idućoj protupožarnoj sezoni u koju bismo tako ušli jači i ljudstvom i tehnikom," naglasio je satnik Došen.

M. KARAČIĆ

Na HVU-u završen Tečaj obrambene diplomacije

Na Hrvatskom vojnom učilištu "Petar Zrinski" 12. prosinca svečano je obilježen završetak 12. naraštaja Tečaja obrambene diplomacije. Izobrazbu je završilo šesnaest polaznika iz MORH-a, Glavnog stožera, OSRH i pet stranih polaznika (iz Bosne i Hercegovine, Republike Kosova, Republike Makedonije, Republike Slovenije i Ukrajine). Tijekom uručenja diploma prisutnima se u ime načelnika Glavnog stožera OSRH obratio voditelj Tečaja brigadir Slobodan Čurčija, a u ime Ministarstva obrane pri-

godni je govor održao načelnik Sektora za međunarodnu obrambenu suradnju i sigurnost Petar Mihatov.

Polaznik iz Slovenije brigadir Aleksander Murko u ime svih polaznika zahvalio je HVU-u na gostoprivrstvu i potpori.

Tečaj je trajao šest tjedana i provodio se na engleskom jeziku. Program je bio podijeljen na više tema iz područja nacionalne sigurnosti, međunarodnih odnosa, međunarodnog prava, osnova suvremenе diplomacije, vojne diplomacije, protokolarnih aktivnosti.

Z. LOVAŠEN

Foto: M. Sever

UMIROVLJENJE DJELATNIKA HVU-A

Povodom umirovljenja petero djelatnika Hrvatskog vojnog učilišta "Petar Zrinski", u Zapovjedništvu HVU-a priređena je 3. prosinca prigodna svečanost. Zapovjednik HVU-a general-pukovnik Slavko Barić zahvalio je brigadiru Ivi Petriću, pukovniku Goranu

Božiću, stožernom naredniku Vladimиру Sirovici, nadnaredniku Krešimiru Majnariću i narednicima Katici Jukl na svemu što su učinili za Oružane snage i Hrvatsko vojno učilište te im zaželio puno zdravlja i uspjeha u dalnjem životu.

Z. LOVAŠEN

PRIPADNICI FLOTILE HRM-a KUHALI ZA SIROMAŠNE SUGRAĐANE

Večere za splitske beskućnike o kojima se brine udružica MoSt i ove su godine u blagdansko vrijeme pripremali pripadnici Flotile Hrvatske ratne mornarice.

Četiri dana zaredom, od 1. do 4. prosinca, izmjerenjivali su se pripadnici DPD-a, DzP-a, PMD-a i Zapovjedništva Flotile, kuhanjući tople obroke za trideset sugrađana, te ih, uz soko-ve i kolače, odnosili u prihvatilište koje je od srpnja smješteno u novom prostoru, opremljenom i organiziranim za puno ugodniji smještaj korisnika.

"Ti ljudi koji su nesretnim spletom životnih okolnosti završili na ulici ne traže mnogo. Više im od same hrane znači to da nisu potpuno zaboravljeni i odbačeni," riječi su inicijatorica akcije "O La La večere" Lade Štefek i Lane Miko Iljadica, koje su se vodile idejom da svatko može jedan dan u godini skuhati obrok za dvadeset ljudi. Najbolje volonterke Split-

sko-dalmatinske županije dobitnice su i priznanja Ponos Hrvatske za 2012. godinu.

Akciji su se uz Splićane odazvali Kaštelani, Sinjani i Triljani, a znale su večere stići i iz Metkovića. Posebno je dragocjeno što se tom akcijom javnost osobito senzibilizirala prema problemima beskućnika, pa su joj se pridružili i frizeri koji besplatno friziraju, pedikeri, stomatolozi, a s vremenom se proširila i izvan granica Hrvatske.

Promicanje hrabrosti, humanosti, nesebičnosti, sva-
kako zaslужuje duboko po-

štovanje i priznanje zajednice, no prije svega treba biti poticaj za činiti dobro. Pripadnicima Flotile Hrvatske ratne mornarice to zasigurno jest – oni naime od prvih dana akcije, od siječnja 2012., kontinuirano sudjeluju u realizaciji te divne ideje, i to čak dvaput godišnje s po četiri večeri kuhanja.

Hvale vrijedna tradicija humanitarne akcije pripadnika Flotile HRM-a nastaviti će se ciklusom pripravljanja večera za beskućnike prihvatilišta udruge MoSt i u prigodi božićnih blagdana.

OJI

PRIMANJE ZA UMIROVLJENE PRIPADNIKE HRM-a

Za pripadnike HRM-a kojima krajem godine prestaje djelatna vojna služba organizirano je 5. prosinca prigodno primanje u Zapovjedništvu Hrvatske ratne mornarice. Zapovjednik HRM-a kontraadmiral Robert Hranj toplim je riječima zahvalio kolegama

ističući njihov velik doprinos u ustrojavanju i razvoju Oružanih snaga uprće, a posebno u postrojbama u kojima su proveli svoj radni vijek te istaknuo kako će im vrata vojarne "Sveti Nikola" uvijek biti otvorena.

M. SIRIŠČEVIĆ

Foto: M. Maroš

HRM OBILJEŽIO BLAGDAN SVETOG NIKOLE

Hrvatska ratna mornarica obilježila je 5. prosinca u splitskoj vojarni "Sveti Nikola" blagdan svojeg zaštitnika i Dan Vojne kapelanijske. Nakon paljenja svijeće u spomen-sobi Zapovjedništva HRM-a, od sidrišta luke "Lora" svečana je procesija s kipom sv. Nikole krenula do samostana sv. Ante na Poljudu gdje je služena koncelebrirana misa koju je predvodio vojni biskup Bosne i Hercegovine mons. Tomo Vučkić. Obilje dojmljivih poruka koje su tom prigodom odaslane podcrta je misao o znakovima koje valja slijediti na putu života, onim putokazima koji nas uvijek vode u pravom smjeru.

Uz pripadnike Hrvatske ratne mornarice, proslavi su nazočili brojni gosti, predstavnici Grada, županije i braniteljskih udruženja, a svečanost je prigodnim napjevima uveličala Klapa HRM-a "Sv. Juraj".

Sveti Nikola, zaštitnik pomoraca, putnika, ribara i djece, jedan je od omiljenih svetaca, posebno među djecom. Rođen je III. stoljeću u Patari u Maloj Aziji. Bio je poznat po mudrosti i plenitostu, a iz ljubavi prema ljudima prodao je sav imetak i dijelio ga siromašnima, zbog čega je proglašen svetim. Brojne su legende obavijene oko biskupa i sveca Nikole, no zapravo imaju duboko značenje za nas: smatrao je kako je ljubav prema Bogu i bližnjemu jedini životni put čovjeka.

M. SIRIŠČEVIĆ

Foto: M. Maroš

VOJNA TEHNIKA // NOVOSTI

Foto: Japan Coast Guard

JAPAN NABAVLJA OPHODNE BRODOVE

Japanska obalna straža razmatra nabavu dvaju dodatnih odobalnih ophodnih brodova (*Offshore Patrol Vessel – OPV*) namijenjenih ophodnim zadaćama.

Trenutačni program japanske obalne straže, nazvan *Patrol Vessel Large* (PVL), bit će proširen dvjema plovnim jedinicama istisnine 1250 t, dakle povećan s osam na deset brodova. Početkom godine u operativnu uporabu obalne straže uvedena su prva tri broda, a sljedećih će pet ući u aktivni sastav flote do 2017., u skladu s važećim terminskim planovima. Gradnja zadnjih dvoju plovnih jedinica, odnosno devetog i desetog broda, započet će 2015., s planiranim ulaskom u operativnu uporabu do 2018. godine. Brodovi neće imati nikakvih oblikovnih promjena u odnosu na prethodnih osam, odnosno bit će njihovi sestrinski brodovi.

M. PTIĆ GRŽELJ

OPERATIVNA

Australija je ratna mornarica 28. studenog službeno uvela u operativnu uporabu prvi od dvaju desantnih brodova za prijevoz helikoptera (LHD) klase Canberra. Plovilo uskoro kreće na ispitivanja u toplim, kao i u hladnim

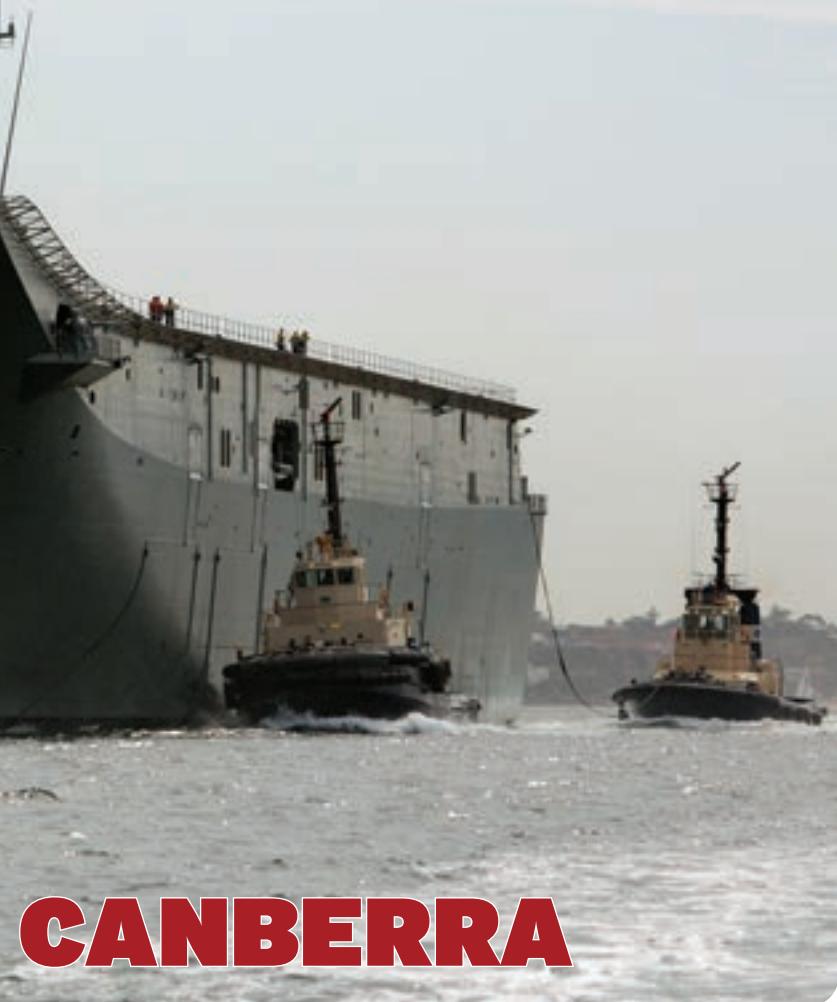
vodama Tasmanije, a primarno će započeti ispitivanja sletnih sposobnosti helikoptera tipa MRH90 i Seahawk S70-B2. Istodobno se nastavljaju radovi i na drugom brodu u klasi, imena Adelaide, koji je stigao u Australiju u

GRČKA SPECIJAL

Grčka je ratna mornarica objavila 4. prosinca na svojim internetskim stranicama fotografije s pokušnja plovidbi novog brzog plovila namijenjenog specijalnim zadaćama. Razvijena, projektirana te izgrađena u okviru programa Okylos, vrlo brza brodica u cijelosti je izgrađena od marinizirane aluminijske slitine. Ukupne duljine preko svega od 14 m, plovilo može ukrcati posadu od četiri člana. Brzina, doplov, kao i pomorstvenost, određeni su kako bi se

Foto: Hellenic Navy

CANBERRA

veljači ove godine na završne radove opremanja te ugradnje opreme i sustava. Dostava Adelaidea očekuje se 2016., a primopredajna su ispitivanja zakazana za drugo tromjesečje 2015. godine.

Projekt desantnog broda za prijevoz

helikoptera, temeljen na postojećem dizajnu španjolskog desantnog broda klase Juan Carlos I, prilagođen je taktičko-tehničkim zahtjevima i specifikacijama australske mornarice.

M. PTIĆ GRŽELJ

NA BRODICA

omogućilo izvođenje zadaća i operacija u najnepovoljnijim vremenskim uvjetima.

Plovilo je u cijelosti opremljeno navigacijskim paketom, naoružano lokalno projektiranim, daljinskim upravljanom, krmenom oružnom stanicom na koju se može smjestiti teška strojnica ili bacač granata. S obzirom na osnovne dimenzije brodice i krmeni teretni prostor, pro-

cjenjuje se da se tamo može smjestiti gumeni čamac s tvrdim dnom (RHIB) ili grupa borbenih ronilaca. Nakon primopredajnih ispitivanja, plovilo će biti dodijeljeno zapovjedništvu podvodnih diverzanata gdje će se pridružiti flotili nekonvencionalnih borbenih plovila koja trenutačno u svojem sastavu ima najmanje deset brodova.

M. PTIĆ GRŽELJ

Foto: Royal Australian Navy

NGJ PROŠAO PRVA TESTIRANJA

Američka je tvrtka Raytheon Space and Airborne Systems u suradnji s američkom ratnom mornaricom (US Navy) tijekom studenog okončala prva letna testiranja ometača nove generacije NGJ (Next Generation Jammer). Riječ je o podyjesniku namijenjenom za električno ratovanje, odnosno za ometanje protivničkih radara i komunikacijskih sustava. Prvu letna testiranja provedena u sklopu vojne vježbe na kalifornijskom poligonu China Lake, tijekom koje je simuliran elektronski napad na razne radarske sustave. Kao zrakoplovna platforma za nošenje NGJ podyjesnika, tijekom vježbe korišten je poslovni mlažni avion Gulfstream GIII. Tvrta Raytheon Space and Airborne Systems započela je prva letna testiranja NGJ-a osam mjeseci nakon zaključenja ugovora o financiranju s američkom ratnom mornaricom. Za konačni ugovor načjeće se i tvrtka Northrop Grumman, BAE Systems te ITT-Boeing. NGJ podyjesnik treba zamijeniti postojeće podyjesnike AN/ALQ-99 koje proizvodi tvrtka EDO Corporation i koji se koriste na avionima EA-6B Prowler te EA-18G Growler iz sastava Marinskog korpusa odnosno američke ratne mornarice. Za razliku od analognog sustava AN/ALQ-99, NGJ je potpuno digitaliziran sustav s električnim skeniranjem. Osim

toga, NGJ trebao bi ponuditi rješenje za niz nedostataka na sustavu AN/ALQ-99, poput relativno niske razine pouzdanosti, interferencije s AESA (Active Electronically Scanned Array) radarskim sustavima, relativno visokog radnog opterećenja za posadu aviona te onemogućivanja postizanja maksimalnih brzina avionima koji ga nose. NGJ podyjesnik bit će potpuno neovisan o ostalim sustavima na avionu i imat će mogućnost automatiziranog reagiranja na razne električke prijetnje. Moći će se, osim toga, lako postavljati na razne tipove avione i besposadnih sustava.

I. SKENDEROVIC

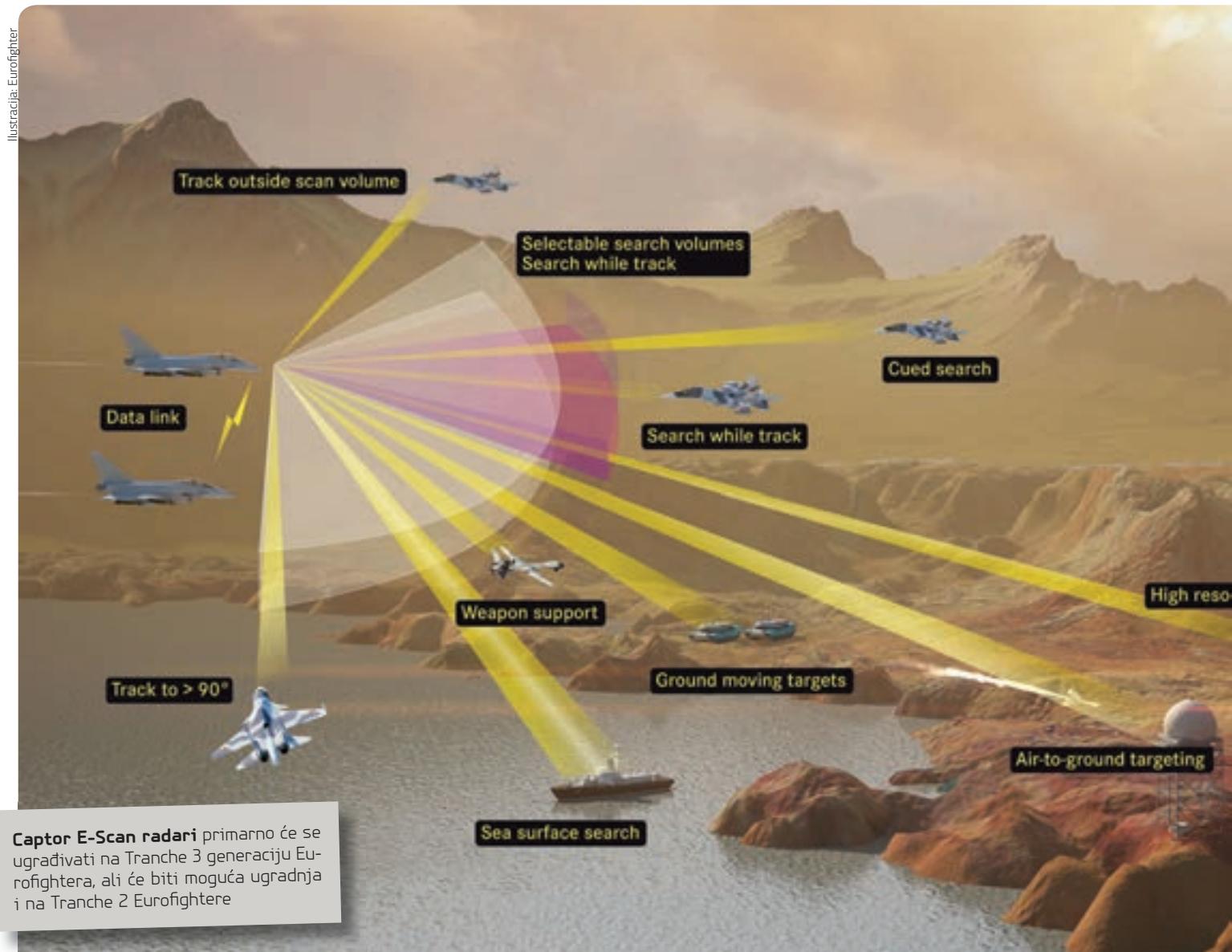
Postizanje inicijalne operativne sposobnosti očekuje se do kraja 2020., i to na avionu EA-18G Growler na kojem će uz sustave AN/ALQ-218 i AN/ALQ-227 činiti dio tzv. AEA (Airborne Electronic Attack) paketa za električno ratovanje

Foto: US Navy

VOJNA TEHNIKA // NOVOSTI

Ilustracija: Eurofighter

SKLOPLJEN UGOVOR ZA EUROFIGHTEROV A

U Škotskom je Edinburghu u prisutnosti ministra obrane Ujedinjenog Kraljevstva, Njemačke, Italije i Španjolske 19. studenog sklopljen ugovor za novi radarski sustav na višenamjenskom borbenom avionu Eurofighter Typhoon II. Ugovor čija se vrijednost procjenjuje na milijardu eura potpisali su predstavnici konzorcija Eurofighter Jagdflugzeug GmbH te agencije NETMA (NATO Eurofighter and Tornado Management Agency) i njime je pokriven završetak razvoja i ugradnje Captor E-Scan (Electronic Scan) radarskog sustava koji se smatra jednim od najnaprednijih AESA (Active Electronically Scanned Array)

radara na svijetu. Nosilac je razvoja konzorcij Euroradar, koji je dio konzorcija Eurofighter, a čine ga tvrtke Selex ES, Indra i Airbus Defence and Space. Euroradar je dosad proizveo 400 radara Captor M-Scan, s mehaničkim pomakom antene, kojima su opremani Eurofighteri. Bogato iskustvo u razvoju i ugradnji Captor M-Scan radara primijenjeno je u dosadašnjem razvoju Captor E-Scana. Naime, konačni tip Captor E-Scan radara (koji je u prijašnjim fazama razvoja nosio i naziv CAESAR (CAPTOR Active Electronically Scanned Array Radar) bit će svojevrsno hibridno rješenje. Uz prednosti elektronskog

skeniranja tipičnog za AESA radare, zadržat će se i mogućnost mehaničkog pomaka antene, što u konačnici Captor E-Scan radaru omogućuje jedno od njegovih glavnih oružja, a to je iznimno široko WFoR (Wide Field of Regard) područje zahvata. S tim hibridnim rješenjem iznosi 200 stupnjeva što je važan pomak u odnosu na 120 stupnjeva koliko ima radar Captor M-Scan. Zahvaljujući velikoj nosnoj sekciji na Eurofighteru, Captor E-Scan ima veliku antenu, usporedivu s onom na Raytheonovu radaru APG-82(V)1 na borbenom avionu F-15E te na Northrop Grummanovu radaru AN/APG-77 na

Foto: Eurofighter

Foto: Ministère de la Défense

ESA RADAR

borbenom avionu F-22A. Također je antenom osigurana primjerena površina za veći broj TRM (transmit/receive) modula, koji su pravro mali radari, čime se postiže veća efikasnost i svestranost radarskog sustava, posebice pri istodobnom lociranju i praćenju više ciljeva u zraku i na zemlji. Usto, Captor E-Scan odlikovat će veća otpornost na ometanje protivničkih radara.

I. SKENDEROVIC

PRVI ATLANTSKI KUTER KLASE LEGEND

Američka obalna straža (USCG) uvela u operativnu uporabu prvi kuter tipa National Security Cutter (NSC) klase Legend na atlantskoj obali. Ukupno četvrti plovilo u klasi, imena Hamilton (WMSL 753), uvedeno je 6. prosinca u aktivnu uporabu u matičnoj luci Charleston, Južna Karolina. Očekuje se kako će novi brod biti raspoređen u prvu misiju 2015. godine, najvjerojatnije u provedbi pomorskih zakona na zapadnoj hemisferi, kako navodi USCGC. Izgrađen je u Pascagouli, Mississippi, odnosno brodogradilištu Ingalls Shipbuilding, dijelu koncerna Huntington Ingalls Industries. Hamilton se pridružuje trima sestrinskim

je dobilo i naziv Jaguar. Griffon vozila bila bi svojevrsna francuska inačica MRAP vozila, mase 24,5 tona, a zamjenila bi postojeću flotu vozila VAB. U prvom redu će biti namijenjena za transport ljudi, a prema najavama, u konačnici će biti isporučena 1722 Griffona. Jaguari bi zamjenili postojeću flotu vozila AMX10RC, ERC Sagae i VAB Hot koja su proizvedena proteklih četrdesetak godina, a koristili bi se za zadaće izviđanja i vatrenе potpore pješaštву. Jaguari, koji će biti proizvedeni u seriji od 248 komada, bit će opremljeni kupolom T40 Nexter naoružanom topom CTA 40 (kalibra 40 mm), MMP projektilima te daljinski upravlјivim strojnicom kalibra 7,62 mm.

I. SKENDEROVIC

brodovima u aktivnoj uporabi obalne straže, pri čemu su sva tri navedena, Bertholf (WMSL 750), Waesche (WMSL 751) i Stratton (WMSL 752) smještena u matičnoj luci u Alamedi, Kalifornija. Glavna su obilježja kutera klase Legend maksimalna istismina 4375 tona, uz duljinu od 127,4 m, širinu 16,5 i gaz 6,4 m. Propulzijski sustav sastoji se od kombinacije dizelskih motora i plinske turbine (CODAG konfiguracija), a omogućuje postizanje najveće održive brzine od 28 čvorova. Uz posadu od 148 mornara i časnika, autonomija broda je 60 dana, a najveći doplov 12 000 NM.

M. PTIĆ GRŽELJ

Svakako najvažniji dio Nacionalne brodograđevno-nabavne strategije odnosi se na 26,2 milijarde CAD vrijedan program izgradnje budućeg glavnog kanadskog površinskog borbenog broda

■ RATNA MORNARICA

HMCS Protecteur (u sredini) opskrbljuje gorivom fregatu klase Halifax HMCS St-Johns (lijevo) i HMCS Algonquin, razarač klase Iroquois (desno). Protecteur je u sastavu mornarice još od daleke 1969. i bit će zamijenjen novim Joint Support Shipom. Slično bi trebalo biti s Algonquinem, klasa je iz početka 70-ih

FLOTA U TRA

Igor SPICIJARIĆ

Foto: Royal Canadian Navy

NOVO DOBA ZA KANADSKU RATNU MORNARICU OBILJEŽIT ĆE IZGRADNJA NOVIH, MODERNIH PLOVILA. ZADANI SMJER JE JASAN I JEDNOSTAVAN: ROYAL CANADIAN NAVY (RCN) ZA RASPOLOŽIVI NOVAC MORA DOBITI NAJBOLJU MOGUĆU KVALitetu plovila i ugrađene opreme

Za RCN se, prema Nacionalnoj brodograđevno-nabavnoj strategiji (NSPS – *National Shipbuilding Procurement Strategy*, vidi prvi dio teksta, HV 462) kao najhitnija akvizicija nametnula nabava dvaju modernih logističkih brodova. Kanada se odlučila za dva JSS-a (*Joint Support Ship*) s opcijom za mogućom nabavom i trećeg broda radi zamjene klase Protecteur. JSS se temelji na provjerrenom dizajnu njemačkog logističkog broda za borbenu podršku floti projekta Type 702 Berlin. Prema nekim računicama ova bi nabava mogla dosegnuti vrijednost od 2,1 milijardu kanadskih dolara. Brodogradilište u Vancouveru izgradnju prvog logističkog JSS-a započet će u drugoj polovini 2016. Prvi brod dobit će ime HMCS Queenston, a za drugi brod odabранo je ime HMCS Châteauguay.

RCN također namjerava nabaviti najmanje osam novih plovila tipa Polar. Riječ je zapravo o brodovima klase AOPS – *Artic Offshore Patrol Ships*, odnosno izvanobalnih brodova prilagođenih za ophodnje po Arktiku. Ova plovila, sposobljena za plovidbu ledom prekrivenim vodama, namijenjena su za provedbu nadzornih operacija u kanadskim EEZ (ekonomski ekskluzivnim zonama), uključujući i akvatorij polarnog kruga na Arktiku. Prema računici, za program AOPS Polar rezervirano je 4,7 milijardi kanadskih dolara. Početak izgradnje prvog broda iz programa AOPS na navozima brodogradilišta Irving predviđen je tijekom 2015.

ZA RAZARAČE (I FREGATE)

Svakako najvažniji dio Nacionalne brodograđevno-nabavne strategije odnosi se na 26,2 milijarde CAD vrijedan program izgradnje budućeg glavnog kanadskog površinskog borbenog broda. On bi bio prije svega namijenjen zamjeni razarača klase Iroquois, ali i u dogledno vrijeme za zamjenu klase fregata klase Halifax. U svom originalnom obliku, program predviđa nabavu 15 borbenih platformi, a za mjesto realizacije tog programa izabrano je, u listopadu 2011., brodogradilište Irving. RCN i kanadska vlada trenutačno se nalaze u procesu razmatranja potencijalnih ponuda stranih partnera. Početak izgradnje prvog plovila iz tog

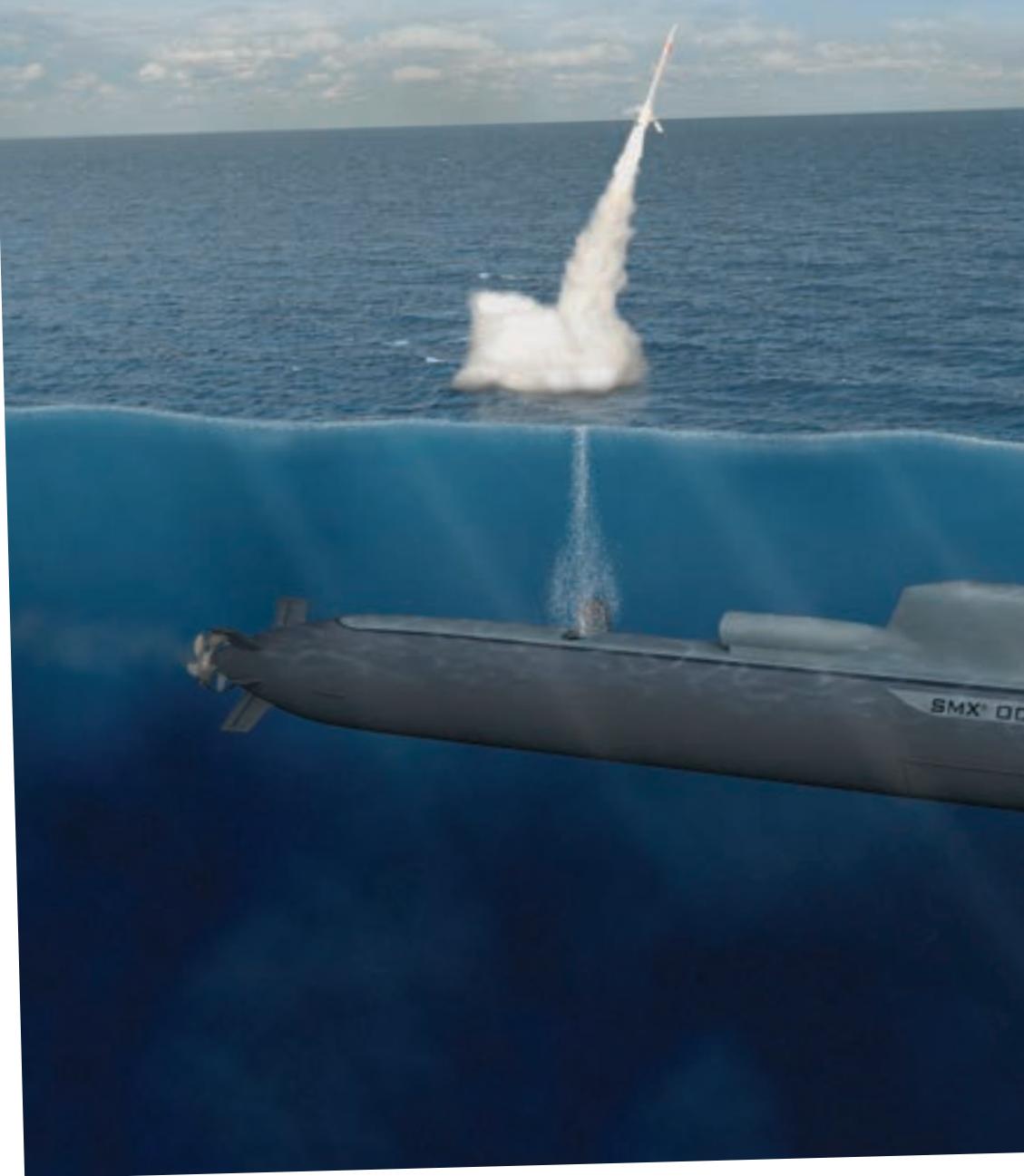

RATNA MORNARICA

programa predviđen je za 2020. godinu. Koliko je do sada poznato, vlada u Ottawi donijela je nekoliko vrlo važnih strateških odluka, vezanih ponajprije uz odabir potencijalnog ponuđača projekta "buduće kanadske fregate" te konfiguracije borbenih sustava na njoj. Pojednostavljeno rečeno, odluke kanadske vlade mogu se svesti na ove ključne stvari: RCN mora dobiti najbolju moguću kvalitetu plovila i ugrađene opreme za raspoloživi novac, a prva 3-4 izgrađena broda bit će isporučena u PZO/PB (protuzračno/protubalističkoj) konfiguraciji, a ostatak (10 – 11) u PPD (protupodmorničkoj) konfiguraciji.

PONUDA FREMM-a

Prvi koji su reagirali na kanadski tender su Talijani i Francuzi. I jedni i drugi, talijanski koncern Fincantieri i njegov francuski pandan DCNS ponudili su Kanađanima svoje inačice PZO fregata klase FREMM. I dok Talijani nude svoju inačicu FREMM/C (C za Canada), Francuzi nude inačicu FREMM-ER (ER – Extended Range/ produljeni domet). Riječ je zapravo o trećoj, francuskoj inačici fregate FREMM. Uz protupodmorničku ASW inačicu, zatim inačicu GP opće namjene, razvijena je i inačica originalno nazvana FREDA (Frégates de Défense Aéronautique). Koncept FREDA-e prvi je put predstavljen 2012. kao francuski specifični odgovor na moderne zahtjeve protubalističke raketne obrane. Budući da su obje platforme derivirane iz istog temeljnog projekta – među njima ima puno sličnosti. Međutim, odmah treba naglasiti da postoji i nekoliko značajnijih razlika koje se ponajprije odnose na francusku inačicu koja nudi i vizualno različit oblik glavne jarbolne konstrukcije u koju su integrirani senzori. Među njima se

◀ ▶

Dva pogleda na koncept JSS (Joint Support Ship). Njegov je uzor njemački logistički brod za borbenu podršku floti projekta Type 702 Berlin. Na fotografiji je FGS Bonn koji je u veljači ove godine posjetio kanadsku luku Halifax

posebno ističu četiri radarske ploče novog višenamjenskog aktivnog radara AESA Thales SF-500 dometa 400 km (216 NM). Talijani pak nude Selexov pasivni SPY-790 MFRA radar. S druge strane, talijanska ponuda nudi čak 64 okomita lansera tipa Mk 41 za smještaj PZO projektila naprema 32 lansera u francuskoj inačici. Trenutačno se čini da je francuska ponuda u određenoj prednosti. Uz Francusku i Italiju veliku zainteresiranost za kanadski tender za nabavu

novih fregata pokazala je i Južna Korija nudeći isporuku modificiranih fregata projekta KDX-II.

FRANCUSKA PODMORNICA?

Ne treba nikako smetnuti s umu da je francuski brodograđevni koncern DCSN na ovogodišnjem pomorskom okupljanju Euronaval 2014. ponudio Kanadi cijelovito rješenje za njezine podmorničarske probleme. Francuzi nude AIP podmornice opremljene drugom generacijom gorivih čelija čiji

Ilustracija: Government of Canada

Ilustracija: Government of Canada

Koncept supermoderne DCNS-ove podmornice SMX Ocean, koju Francuzi nude Kanadi u paketu s površinskim brodovima

je projekt dobio službeni naziv SMX Ocean. Riječ je o podmornici od 100 m duljine, širine 8,8 i visine 15,5 m. Pod vodom istiskuje 4750 tona i sposobna je operativno djelovati do dubine od 350 m. Maksimalna podvodna brzina deklarirana joj je na 20 čv. Ono što je čini posebnom jest sposobnost da postigne i održava stalnu podvodnu brzinu od 14 čv, može ostati pod vodom do tri tjedna, odnosno s ukrcanim zalihamama može čak šest puta preploviti Atlantik bez potrebe za izronjava-

njem. S borbenim kompletom od čak 34 oružja (torpeda, mine, ASCM i PZO projektili), SMX Ocean je sposobna za ostvarivanja protupodmorničkog, protupovršinskog, protukopnenog i protuzračnog ratovanja. Projekt ove podmornice uključuje i VLS, ukraj besposadnih podvodnih ronilica (UUV) i besposadnih zračnih letjelica (UAV) kao i napredne kapacitete za smještaj i tehnologiju primjene specijalnih snaga. Opremljena najmodernijim data-linkom, podmornica je gotovo idealna

Foto: Royal Canadian Navy

Illustracija: DENS za čitav niz zadaća; od eskorta grupa okupljenih oko nosača zrakoplova pa do pojedinačnih zadaća u litoralnom pojasu. Na koncu treba naglasiti da su opći izgled i tehničke karakteristike podmornice SMX Ocean utemeljeni na iskustvima francuske nuklearne podmornice Barracude. Koliko se za sada zna, za kanadski podmorničarski tender zainteresirana je i Njemačka sa svojim projektom podmornice Type 216. Budući da je francuska ponuda u ovom času znatno atraktivnija, sa zanimanjem se očekuje njemački odgovor na SMX Ocean.

BRIGE OKO ARKTIČKIH VODA

Pisati o procesima tranzicije i modernizacije kroz koji prolazi RCN, a ne osvrnuti se na njezinu "arktičku" dimenziju bilo bi pogrešno. Naime, ma što god mnogi mislili o globalnom zatopljenju, činjenica jest da se polarne kape, pogotovo ona arktička, sve više povlače tijekom nekoliko ljetnih mjeseci. Vodena prostranstva kanadskog sjevera svake su godine sve dulje dostupna za plovidbu, čak i bez asistencije kanadske obalne straže i njihovih ledolomaca. Budući da većina od 243 000 (točnije 202 000), km kanadske obalne granice leži na Arktičkom oceanu i sjevernom Atlantiku (a na njih se nadovezuje i 200 NM EEZ-a) ne treba puno razmišljati da bi se shvatilo zašto je pitanje nadzora nad tim područjem vrlo važno za Kanadu i pred kakvim se izazovima i zadaćama nalazi RCN u pogledu nadzora i zaštite tog područja. S jedne strane Arktik je veliko i najvećim dijelom neistraženo ležište energetika, prije svega sirove nafte i prirodnog plina. S druge strane, otvaranje plovnih putova preko otopljenih djelova Labradorskog i Beaufortova mora, kroz zaljeve i tjesnace legendarnog Sjeverozapadnog prolaza skraćuje put kroz Panamski kanal za 5000 do 6500 NM i donosi brodovlasnicima značajne uštede. Komercijalizacija tih plovnih ruta također bi mogla donositi vrlo veliku dobit za Kanadu. No, onaj tko raspolaže linijama SLOC-a (*Sea Line of Communications*) i nastoji ih držati otvorenim – mora ih moći i vojno štititi. S obzirom na to da bi komercijalizacijom i internacionalizacijom tog plovnog puta kroz kanadski teritorij mogućnost i opasnost od svih vrsta ugroza i opasnosti postala mnogo veća – nije nikakvo čudo što Kanađani žele ojačati obrambeno-sigurnosne sposobnosti.

ULOGA OBALNE STRAŽE

Za sada Kanada arktičke vode nastoji štititi ponajprije snagama Obalne straže (CCG – Canadian Coast Guard). Građena nekoliko zadnjih desetljeća, današnja CCG flota od 119 plovila, među kojima je sedam ledolomaca, 20 velikih brodova, 82 manja broda, a tu su i 22 helikoptera, jednostavno više ne može udovoljiti novim zahtjevima i potrebama. Mnoga među sredstvima imaju prilično ograničeno ili pak usko specijalizirano područje operativne uporabe. Da bi osigurala ulazak i što duže zadržavanje snaga RCN i CCG u arktičkim vodama, vlada u Ottawi procijenila je da prvo mora investirati sredstva u izgradnju novog polarnog ledolomca. Za cijenu od 720 milijuna CAD, u brodogradilištu u Vancouveru naručena je izgradnja modernog ledolomca CCGS John G. Diefenbaker. S duljinom od 150 m, širinom od 28 i deplasmanom od 23 500 tona predviđeno je da bez većih problema probija plovni put i lomi led debljine

Ovako bi mogao izgledati budući ledolomac kanadske obalne straže CCGS
John G. Diefenbaker

Illustracija: CGC

RATNA MORNARICA

Foto: Marina Militare i DCNS

Foto: Marina Militare i DCNS

2,5 m brzinom od tri čvora. Kanađani očekuju da će CCGS Diefenbaker biti operativan u vodama Arktika najmanje devet mjeseci godišnje. Prvobitno je bilo najavljeno da će postati potpuno operativan tijekom 2017. godine, a sada je to prolongirano za 2021./22. godinu. Polarni ledolomac (kao i ostali koji bi se trebali graditi) imaju vrlo značajnu ulogu u vladinoj tzv. Sjevernoj strategiji. Ta strategija je fokusirana na osnaživanje kanadskog arktičkog suvereniteta, provedbe što opsežnijeg ekonomskog i socijalnog razvoja tog područja, provedbu nacionalnog zakonodavstva kao i zaštitu prirodнog okruženja. Sjevernom stra-

tegijom, direktno i indirektno se podupire izgradnja, nabava i modernizacija plovila i letjelica za CCG.

Konkretnе ponude za budući glavni kanadski površinski brod koji bi zamjenio razarače, a u budućnosti i fregate, dali su Talijani i Francuzi. Riječ je o inaćicama fregate FREMM. Na slikama je talijansko plovilo tijekom konstruiranja u Fincantieriju brodogradilištu u Riva Trigosu (lijevo), te francuski FREMM Provence tijekom testiranja (desno)

I dok je današnji svijet zahvaljujući velikom napretku mnogih tehnologija svakim danom "sve manji" i pretvara se u "globalno selo", nepobjitna je činjenica da njegova morska prostranstva postaju sve veća. Globalno zatopljenje svoje najdrastičnije efekte pokazuje u području Arktika. Površinski pristup golemlim morskim površinama, a time i energentima te mineralima bogatom podmorju, svakom godinom postaju sve veći. Plovni putovi kroz Arktik po-

lako ali sigurno postaju sve napučeniji, a pomorski promet sve frekventniji. Kanada i njezin RCN nalaze se pred povijesno jedinstvenim izazovom. Pojednostavljeno rečeno, Kanađani moraju izgraditi mornaricu za more i akvatorij koji de facto do sada nije postojao i koji bi mogao već do polovine XXI. stoljeća dosegnuti ekonomsko i strateško značenje o kojem se još prije 20-30 godina nije uopće ni razmišljalo. Gubitkom ledene zaštite na obalama svog sjevera, Kanada i njezina mornarica nalaze se pred vojno-sigurnosnim izazovima kojima se vlada u Ottawi namjerava suprotstaviti na najbolji mogući način. ■

TAKTIČKO-TEHNIČKE KARAKTERISTIKE FRANCUSKOG PAKETA PONUDE RM KANADE

PZO/PB FREGATA FREMM-ER (FREDA)		SMX OCEAN	
Duljina	142 m	Duljina	100 m
Širina	20 m	Visina	15,5 m
Gaz	5,5 m	Širina	8,8 m
Deplasman	6500 t	Površinski deplasman	4750 t
Propulzija	1 x PT General Electric/FIAT LM-2500 G4 (32MW/43520 KS) 4 x dizelski-generator (2,1 MW/2860 KS) Ukupno: 8,4 MW/11420 KS 2 x elektromotora /2 propellerske osovine	Propulzija	Klasični dizelsko-električni + AIP druge generacije
Brzina	27 čv	Brzina	20 čv maks. podvodna 14 čv trajna krstareća
Doplov	6000 NM/11 čv	Doplov	18 000 NM / 11 čv
Naoružanje	1 x 76 mm OTO BREDA L/62 32 VLS PZO rak. ASTER 15/30 (40/120 km) 8 x ASCM/LACM EXOCET MM40 Block3 dometa 280 km 2 x 3 TA 324 mm 1 x ASW helikopter	Naoružanje	34 oružja: ASCM/LACM/mine/torpeda 6 x TC 533 mm 1 x VLS Skalp Naval (dometa 1500 km) / 6 x UAV 1 x diverzantska podmornica 1 x besposadna ronilica UUAV
Radar	Višenamjenski (AESA) Thales Sea Fire 500 doseg 400 km	Torpeda	F-21 (duljina 5,87 m; maks. brzina 50 čv; domet 50 NM; vođenje preko optičkog kabela + aktivno-pasivni sonar)
Posada	130	Ostalo	pomorski diverzanti

Ivan GALOVIĆ

PJEŠAČKO NAORUŽANJE

Foto: Ministerstvo obrany České republiky

EVOLUCIJA ČEŠKIH PUŠAKA I AUTOMATA

ČESKÁ ZBROJOVKA A.S. IZ UHERSKOG BRODA NIJE POZNATA SAMO PO PROIZVODNJI PIŠTOLJA NEGO I PO PROIZVODNJI PUŠAKA I KRATKIH STROJNICA (AUTOMATA). ZAHVALJUJUĆI KVALiteti i dobrim konstrukcijskim rješenjima vrlo se brzo svrstala među prestižne svjetske proizvođače različitih modela streljačkog oružja

Nakon Drugog svjetskog rata dolazi do blokovske podjele i razdoblja hladnog rata u kojem su sve vojske Varšavskog saveza, osim Čehoslovačke, usvojile Kalašnjikov u kalibru 7,62 x 39 mm kao osnovnu jurišnu pušku. Čehoslovački je konstruktor Jiří Čermák vodio program Koště (hrv. metla) od 1956. pa do uvođenja u naoružanje dvije godine poslije. Automatska puška vz. 58 (češ. vzor; hrv. model) vanjskim je izgledom jako podsjećala na čuvenu AK-47, ali mehanički je potpuno drugačija.

U kućištu se kriju razlike i originalna rješenja na kojima se te-

melji funkciranje puške. Radi na sustavu dobro poznate plinske pozajmice s klipom kratkog hoda koji ima vlastitu povratnu oprugu. Zabravljuje se preko kosog padajućeg bloka smještenog ispod zatvarača koji se bravi u odgovarajućem udubljenju kućišta. Umjesto uobičajenog čekića, udarnu iglu pokreće cilindrični udarac unutar izbušenog kanala u zatvaraču. Okidački je mehanizam vrlo jednostavan, sa svega nekoliko pokretnih dijelova. S gornje strane kućišta nema uobičajenog poklopca tako da se kretanjem zatvarača unazad otvara velik prostor. Moguće postavljanje

Češki vojnici tijekom ophodnje u KFOR-u naoružani puškama vz. 58. To je oružje godinama bilo glavna uzdanica čehoslovačke vojske, a potom dviju vojski nastalih razlazom države

optoelektronskih uređaja obavlja se preko bočne montaže. Dostupne su dvije inačice: vz. 58P (češ. Pěchotní; hrv. pješačka) s fiksnim drvenim kundakom i vz. 58V (češ. Výsadkový; hrv. padobranska) s bočno preklpnim metalnim olsoncem za rame. Obje inačice imaju cijevi duge 390 mm s četirima žljebovima; s ispruženim kundakom duge su 845 mm i teške 3,1 kg bez strejliva. Kadenca je oko 800 metaka u minuti, a učinkoviti domet 400 m. Manji je broj vz. 58 P prepravljen u vz. 58 Pi (češ. Pěchotní s infračerveným zamjeračem; hrv. pješačka s infracrvenom optikom) – model

vz. 58 P (češ. *Pěchotní - hrv. pješački*) s fiksnim drvenim kundakom i dodatnom opremom. Više se ne proizvodi u vojnoj inačici

• PJEŠAČKO NAORUŽANJE

nalik na vz. 58 P, ali s tehničkim nadogradnjama.

PRAVI POLOŽAJ

Kućište puške vz. 58 izrađeno je gledanjem od komada čeličnog otkivka što joj daje veću torzijsku krutost u odnosu na kućište AK izrađeno od prešanog lima. Kućište odnosno okvir puške vz. 58 lakše je od AK više od 400 g. Prilikom paljbe zatvarač na vz. 58 ostaje u stražnjem položaju tako da strijelac odmah zna da je ostao bez streljiva. Zbog dimenzija otvora (praktično bez gornje strane kućišta), čahura se ne može zaglaviti nakon opaljenja. Kad je zatvarač u stražnjem položaju, spremnik za streljivo lako se može dopuniti s gornje strane (iz limenih klipsova ili punjača) i nije ga potrebno vaditi iz puške. Nije potreban poklopac za zaštitu od prljavštine (poput onog na poluzi kočnice/selektora paljbe za AK koji zatvara prorez za kretanje ručice), jer nosač zatvarača potpuno zaklanja sve otvore u kućištu. Osoba koja se služi puškom vz. 58 lakše i prirodnije nalazi pravi položaj pri brzom ciljanju jer puška nema nikakvih dijelova koji strše nego je glatka cijelom duljinom.

Kočnica na vz. 58 ergonomski je bolje riješena i može se pokrenuti jednim prstom (kažiprstom dešnjak ili palcem lijevak), dok je šaka na pištoljskom rukohvatu i nema potrebe da se puška okreće na stranu, pa je opaljenje prvog metka dosta brže nego kod AK. Jednostavniji okidač i udarački mehanizam znače i pouzdanije funkcioniranje (premda je AK upravo po tome i poznat). Aluminijski spremnik streljiva za vz. 58 dvostruko je lakši od čeličnog za AK, ali je također i osjetljiviji.

Cijev je kromirana, stoga i otporna, što joj omogućuje korištenje streljiva s korozivnom kapsulom. Korak uvijanja žljebova je 178 mm, što je optimalno za novo, teže streljivo tipa SS-109 koje je standardno streljivo NATO saveza od 1980. godine.

NOVI ŽIVOT

Iako je proizvodnja puške vz. 58 davno završila, to je oružje do danas ostalo u portfelju Zbrojovke. Tvrtka je kupila velike količine pušaka od čeških oružanih snaga i iz tih su

CZ 805 BREN A1 (velika slika) i CZ 805 BREN A2 (mala slika) kojima česká zbrojovka pokušava nastaviti uspješnu tradiciju vz. 58. Vidljiv je utjecaj belgijskog FN SCAR-a

izvora, na primjer, isporučene velike količine vladinim snagama u Afganistanu gdje je vz. 58 stekla veliku popularnost.

Za potrebe stranih zemalja Česká zbrojovka pripremila je zanimljiv program nadogradnje u skladu s njihovim zahtjevima: kao dio ukupne obnove, oružje može biti opremljeno polimernim kundakom i sa standardiziranim šinama za montažu opreme te različitim kapacitetima spremnika za streljivo.

Puška ima drugi, "civilni život", koji uključuje isključivo poluautomatske inačice namijenjene za sport, a možda i za lov, CZ 858 Tactical, koje se nude sa širokim rasponom opreme. Zanimljivo je da je licenciju za tu pušku kupila češka tvrtka Czech Small Arms te je nastavila proizvoditi za tržište Sjeverne Amerike i Europe. Nude se različiti modeli: Sporter, Tactical, Carbine ili Compact.

BRZA REAKCIJA

Početkom novog tisućljeća Češka i Slovačka bile su jedine članice Europske unije u čijim se vojskama za osnovno pješačko oružje nije koristio metak 5,56 x 45 NATO.

Još je krajem sedamdesetih godina pokrenut projekt LADA za razvoj nove puške i puškostrojnice u kalibru 5,45 x 39. Mirno razdvajanje na dvije države 1993. godine dovelo je do njegove obustave. Ipak, ulazak u Partnerstvo za mir uvjetovan je prelaskom na NATO-ove standarde. Prvi je pokušaj u tom pravcu bilo oružje označeno kao CZ 2000, s ciljem zamjene AP vz.

Foto: Ministerstvo obrany České republiky

Licenciju za vz. 58 otkupila je česka tvrtka Czech Small Arms. Sad je namijenjena civilima, poput prikazanog modela Compact

Foto: Česká zbrojovka

Foto: Česká zbrojovka

štenju prigušivača i vrsti streljiva, regulator protoka plinova koji se nalazi iznad cijevi ima dva položaja koja omogućuju pouzdano funkciranje oružja.

GLODANJE ALUMINIJIA

Kućište je od jednog dijela i iako je na početku planirano da bude od polimera, izrađeno je glođanjem od otvika aluminijске slitine. Na gornjoj je površini, cijelom duljinom od 40 cm, urezana Picatinny šina na kojoj su montirani preklopni mehanički i optički ciljnici. Bočne Picatinny šine, kao i ona s donje strane, naknadno su učvršćene dvama vijcima. Široko kućište u obliku prizme nije osobito udobno, a bočne Picatinny šine, pa i donja, prilično ograničavaju hvat preko montažnih šina koji zasigurno nije ugodan kad se ne nose rukavice. Kako bi se ublažio stisak, Česká zbrojovka izradila je gumene obloge zahvaljujući kojima je hvat vrlo ugodan, a i izgleda privlačnije.

S prednje je strane u kućištu fiksiran masivni čelični cilindar u koji je pričvršćena 360 mm duga, tvrd kromirana cijev sa šest žljebova i korakom uvijanja od 178 mm, prilagođena korištenju streljiva sa zrnom tipa SS-109. S obzirom na to da je riječ o modularnom oružju, zamjena cijevi kraćom (277 mm), obavlja se odvijanjem dva para bočnih vijaka koji fiksiraju spomenuti cilindar u kućištu. Nakon toga, odvijaju se dva vijka s bloka za plinsku pozajmicu i cijev se izvlači iz kućišta. Osim zamjene cijevi kraćom, moguća je i zamjena kalibra cijevi (7,62 x 39 mm

ili 6,8 x 43 mm), ali onda je potrebno još zamijeniti spremnik streljiva, blok zatvarača i plinski produžetak. Zamjena cijevi može biti obavljena u terenskim uvjetima, ali to ne znači da je brzo. U svakom slučaju, zahtijeva uporabu moment ključa i poštivanje propisanih normi. Teoretski, to je modularni sustav, ali nije predviđeno da korisnik oružja sam obavi takav zahvat. Na prednjem je dijelu navoj za montažu skrivača plamena koji se mora ukloniti da bi na njegovo mjesto došao npr. prigušivač ili pojачnik trzaja za manevarsko streljivo.

RASKLAPANJE KUNDAKA

Sa stražnje je strane kućišta, u vertikalnom žlijebu T-profila, montiran polimerni kundak koji se preklapa u desnu stranu. Rasklapanje je lako: odvajanjem donjeg dijela kućišta, kundak se jednostavno povuče nadolje duž žlijeba i izvadi. Kundak ne ometa izbacivanje ispaljenih čahura kad je prekopljen, pa se CZ 805 Bren može koristiti bez njegova rasklapanja. Rasklapanje oružja je prilično jednostavno: dovoljno je izvući dvije poprečne osovine (štifta) i odvojiti donje, polimerno kućište s mehanizmom za okidanje i regulatorom paljbe. Sam je mehanizam za okidanje jednostavan i pregledan, a na stražnjoj strani rukohvata pištolja nalazi se izmjenjivi panel u dvjema veličinama preuzet sa službenih pištolja što pomaže u pronalaženju najudobnijeg hvata. Poluga za oslobođanje spremnika nalazi se ispred štitnika okidača, ima dobro odmje-

TAKTIČKO-TEHNIČKE ZNAČAJKE VZ. 58

	vz. 58 P	vz. 58 V
Kalibr	7,62 x 39 mm	
Duljina cijevi	390 mm	
Duljina ciljničke crte	353 mm	
Početna brzina zrna	705 m/s	
Maksimalni učinkoviti domet	800 m	
Teoretska brzina gadanja	800 metaka u minuti	
Načini paljbe	pojedinačno / rafal	
Punjjenje	spremnik za 30 metaka	
Duljina	845 mm	845 mm
Duljina s bajonetom	1000 mm	1000 mm
Duljina sa sklopljenim kundakom	-	636 mm
Visina	255 mm	
Širina	57 mm	
Širina sa sklopljenim kundakom	-	72 mm
Masa bez spremnika	2,91 kg	2,91 kg
Masa s punjenjem spremnikom i bajonetom	3,77 kg	

renu veličinu i nalik je na rješenje s HK G3. Spremnik je moguće otpustiti kažiprstom. Utor za prihvati spremnika namijenjen je uporabi originalnih Zbrojovkih spremnika od poluprozirne plastike, s debelim polimernim dnem, koji su pokazali visoku otpornost i pouzdanost. Ipak, NATO predviđa uporabu spremnika prema STANAG-ovoj normi (kompatibilan s M16), pa CZ 805 Bren ima i tu mogućnost, uz jednostavnu izmjenu plastičnog uvodnika. Selektor

TAKTIČKO-TEHNIČKE ZNAČAJKE CZ 805 BREN

	CZ 805 BREN A1	CZ 805 BREN A2
Kalibr	5,56 x 45 mm NATO	
Duljina cijevi	360 mm	277 mm
Duljina ciljničke crte	372 mm	
Preciznost u pojedinačnoj paljbi	do četiri MOA	do četiri MOA
Učinkoviti domet	500 m	400 m
Teoretska brzina gadanja	oko 760 metaka u minuti	
Načini paljbe	pojedinačno / rafal / kratki rafali od dva metka	
Punjjenje	spremnik za 30 metaka	
Duljina	915 mm	782 mm
Duljina sa sklopljenim kundakom	670 mm	587 mm
Visina sa spremnikom i bez ciljnika	260 mm	
Širina	77 mm	
Širina sa sklopljenim kundakom	112 mm	
Masa bez spremnika	3,580 kg	3,390 kg
Masa s punim spremnikom i remenom	4,265 kg	4,075 kg
Masa praznog spremnika	0,195 kg	
Masa napunjenog spremnika	0,570 kg	

• PJEŠAČKO NAORUŽANJE

Foto: Czech Small Arms
Malo oružje velikog kalibra, legendarni vz. 61 Škorpion, danas je također pod kapom tvrtke Czech Small Arms, kao i ovaj "klasični" model kalibra 7,65

paljbe ujedno je i poluga kočnice. Postavljen je s obje strane rukohvata (ambidekstralan) i nadohvat palca ruke kojom se vrši okidanje. Ima četiri položaja (ukočeno, pojedinačno, rafal od dva metaka i neograničena paljba ili dugi rafal). Različiti načini paljbe označeni su točkicama u dvjema bojama (bijela točka znači da je puška stavljena na sigurno odnosno ukočeno, jedna crvena točka označuje pojedinačno itd.).

TREĆA PONUDA

Masa prazne puške iznosi 3,58 kg, ali s punim spremnikom od 30 metaka 4,2 kg što nije malo. Lagan plastični kundak pomiče težište oružja prema naprijed što je dobro kad treba brza paljba, ali za dugu ophodnju s oružjem u rukama to može biti problem zbog umaranja.

Mehanički su ciljnici odlični, ali s kolimatorom i uvećanjem na 200

BREN s odgovarajućim podcijevnim bacaćem granata izgleda doista impresivno. Nekoliko je država već najavilo ili obavilo nabavu. Naravno, zapažen je kupac Slovačka

do 300 m, bez problema se može pogoditi cilj veličine glave. Nakon opaljenja, sve čahure završavaju desno ispred strijelca zahvaljujući usmjerivaču (deflektoru) postavljenom na kraju otvora za izbacivanje čahura. Ručica za repetiranje može se postaviti s obje strane puške, ali oni koji su naviknuli da oružje prihvacaјu nedominantnom rukom u zoni spremnika za streljivo moraju biti oprezni jer u tom položaju ručica zatvarača lako može udariti palac. Uz te dvije inačice razvijena je i treća za koju vojska nije pokazala interes, a riječ je o lakov automatiskom snajperu s produljenom cijevi (CZ 805 BREN A3). U budućnosti, lako je transformirati to oružje i u laku strojnici. Trenutačno je ponuđena i poluautomatska inačica CZ 805 BREN S1 za civilno tržište u kalibru .223 Rem s trima duljinama cijevi (280 mm, 350 mm i 400 mm). Inačice CZ 805 Bren, puška A1 i karabin A2, mogu se svrstati među oružja s ergonomskim i dobro uravnoteženim oblikom koja omogućuju da ih se prilagodi korisnikovim mjerama. Ukupna masa puške ostaje unutar standardnih mjera te vrste oružja. Korisnici će sigurno cijeniti da se lako može kontrolirati paljba u svim načinima/režimima, uključujući dugi rafal.

Kakva budućnost čeka tu pušku, nezahvalno je prognozirati. Zbrojovka je poznato ime u svijetu streljačkog oružja, s dobrom reputacijom. Bren je ime češke puškostrojnice iz vremena Drugog svjetskog rata, razvijene za Veliku Britaniju. Postala je glasovita po izdržljivosti i pouzdanoći u svim uvjetima eksploatacije. U mnogo čemu, Bren je bio oružje ispred svojeg vremena. Hoće li i naslijednik glasovitog imena biti razlog za ponos?

S druge strane, iz nekog je razloga modularna puška CZ 805 postala fiksna konfiguracija. Jesu li u pitanju preambiciozni planovi koji idu ispred potreba korisnika ili je riječ o tome da konzervativci ne prihvacaјu nove mogućnosti. Vrijeme će pokazati, ali uz naznaku da i druge

TAKTIČKO-TEHNIČKE ZNAČAJKE CZ SCORPION EVO 3 A1

Kalibr	9 × 19 mm Parabellum
Duljina cijevi	196 mm
Duljina ciljničke crte	240 mm
Početna brzina zrna	370 m/s
Teoretska brzina gađanja	1150 metaka u minuti
Načini paljbe	pojedinačno / rafal / kratki rafali od dva metaka
Punjenje	spremnik za 30 metaka
Duljina	660 mm
Duljina sa sklopljenim kundakom	410 mm
Visina	240 mm
Širina	60 mm
Širina sa sklopljenim kundakom	97 mm
Masa	2,77 kg

Foto: Česká zbrojovka

Scorpion EVO 3 nimalo nije nalik na slavnog prethodnika, no dizajn, performanse i slavno ime možda mu jamče dobru prodaju u budućnosti

Foto: Ministerstvo obrane České republiky

velike kompanije nude slična rješenja streljačkog oružja.

MALEN I UBOJIT

Posebno mjesto u povijesti naoružanja, proizšlo iz Česke zbrojovke, svakako zaslužuje mali automat vz. 61 Škorpion, kao jedinstveno rješenje koje je na neki način veza među kompaktnim automatima i tzv. automatskim pištoljima kao zasebnom kategorijom. Osmislio ga je 1959. godine konstruktor Miroslav Rybař. Izvorno namijenjen zapovjednom kadru, posadama vozila i zrakoplova, brzo je pronašao mjesto u arsenalu izviđničkih i diverzantskih postrojbi, vojnoj policiji, ali i među kriminalcima i teroristima. Jedinstvena kombinacija skromnih dimenzija i velike paljbenе moći pridonijela je da se Škorpion nađe u opremi mnogih zemalja širom svijeta, uključujući Italiju, Irsku, Izrael i Nizozemsku. Od nekih 210 000 proizvedenih primjera, 30 000 kupila je bivša Jugoslavija koja je poslije toga otkupila licenciju i počela proizvodnju vlastite inačice s oznakom M84, dok je poluautomatska inačica imala označku

M84A. Za moderne je pojmove kalibar 7,65 x 17 (.32 ACP) prilično slab za automat pa su razvijane inačice u kalibru 9 x 17 Browning (.380 ACP), 9 x 18 Makarov, pa čak i 9 x 19 Para, ali nijedna nije ušla u serijsku proizvodnju niti u opremu neke službene formacije. Ipak, nije bila rijetkost naći na tržištu neki od tih Škorpiona dorađenih u malim tvrtkama ili obrtničkim radionicama. Danas ih češka tvrtka Czech Small Arms nudi u svim spomenutim kalibrima, uključujući i nesmrtonosni gumeni metak 9 mm PA. Jedina je izmjena u odnosu na originalne modele drugačiji finiš, prozirni polimerni spremnici streljiva i plastični rukohvat. Ako kupac želi, može dobiti drveni držak, preklopni žičani kundak i zakriven metalni spremnik za streljivo. Škorpion dolazi isključivo u poluautomatskoj inačici i za 500 dolara dobiva se pištolj s dvama spremnicima i DVD s uputom, pakirani u praktičan plastični kovčežić. Za taj se novac može nabaviti daleko praktičnije oružje, ali očito je da mračna slava kojom je okružen Škorpion ima svoje fanove i s druge strane Atlantika.

PREPOZNAT POTENCIJAL

Nakon više od pola stoljeća od nastanka, glasoviti vz. 61 nije mogao odgovoriti zahtjevima za snažnijim metkom, naprednjom ergonomijom i lakom nadogradnjom dodatne opreme. Zbrojovka je pokušavala modernizacijom održati korak s rastućim potrebama korisnika, ali bez osobitog uspjeha. Međutim, u Zbrojovci nikad nisu bili neskloni dobrim idejama koje dolaze izvan kompanije.

Konstruktor Ján Lučanský s dvojicom je kolega 2007. u slovačkom Trenčínu priveo kraju razvoj modernog automata pod radnim na-

Foto: Česká zbrojovka

ZASEBNO I PODCIJEVNO

CZ 805 G1 višenamjenski je bacač granata 40 x 46 mm nastao kao rezultat razvoja nove generacije službenog oružja koje je proizvela Česká zbrojovka. To je lako oružje dizajnirano za uništavanje oklopnih ciljeva, osoblja i vojne opreme koja se nalazi na otvorenom ili u skloništima. CZ 805 G1 može ispaliti široku paletu modernih standardnih granata kalibra 40 x 46 kao što je kumulativna, oklopno-probojna, rasprskavajuća i posebne vrste (termobarična, dimna, svjetleća, zapaljiva, kemijska za suzbijanje nereda). CZ 805 G1 također je pogodan za uporabu neubojnog streljiva. Oružje se ističe jednostavnom i pouzdanom konstrukcijom. Punjenje i pražnjenje ispaljene čahure provodi se sa stražnje strane, otvaranjem cijevi na stranu. Prednost je tog rješenja što može koristiti širi izbor granata, bez obzira na duljinu. Smjer otvaranja cijevi moguće je prilagoditi ljevaku ili dešnjaku. CZ 805 G1 bacač granata može se koristiti zasebno, kao samostalni bacač, odnosno kao podcijevno oružje jurišne puške CZ 805 Bren.

TAKTIČKO-TEHNIČKE ZNAČAJKE CZ 805 G1

Kalibr	40 x 46
Duljina cijevi	250 mm
Duljina (bez kundaka)	331 mm
Duljina s raskloprenom kundakom	616 mm
Duljina sa skloprenom kundakom	413 mm
Visina (bez kundaka)	90 mm
Visina (s kundakom)	180 mm
Masa (bez punjenja i kundaka)	1,55 kg
Masa s kundakom (bez punjenja)	2,230 kg
Sila povlačenja okidača	40 N
Učinkoviti domet (točkasti cilj)	150 m
Učinkoviti domet (područje)	350 m
Temperatura rada	-50 °C do +50 °C
Životni vijek	1000 metaka

TAKTIČKO-TEHNIČKE ZNAČAJKE KRATKE STROJNICE ŠKORPION

	vz. 61	CZ SKORPION 9 x 19
Kalibr	7,65 Browning	9 mm Luger
Duljina sa skloprenom kundakom (mm)	270	305
Duljina s raskloprenom kundakom (mm)	522	595
Duljina cijevi (mm)	115	130
Masa bez spremnika (kg)	1,3	2,1
Kapacitet spremnika (metaka)	10; 20	20; 30
Brzina paljbe (metaka/min)	750	850

zivom Laugo, ali nije bilo zainteresiranih za njegovu proizvodnju. Zbrojovka je prepoznala potencijal pa su u siječnju 2007. otkupljena prava za proizvodnju. Vrijeme se poklopilo i s usvajanjem tehnologije za izradu vitalnih dijelova oružja od polimera, tako da je Lučanský originalni Laugo unaprijedio uporabom modernih materijala. Prototip je prošao intenzivno testiranje tijekom kojeg je

• PJEŠAČKO NAORUŽANJE

bez zastoja ispalio više od 35 000 metaka, a potom su pripadnici elitnih vojnih i policijskih postrojbi dali svoje primjedbe na polju ergonomije. Konačno, potpisani je ugovor kojim se Zbrojovka obvezala da 2011. predsjedničkoj gardi isporuči prva 572 automata, označena kao CZ Scorpion EVO 3 A1 u kalibru 9 x 19. CZ Scorpion EVO 3 A1 sa svojim prethodnikom dijeli samo ime. Uporaba snažnijeg streljiva uvjetovala je robusniji izgled i primjetno veću masu, pa masa novog automata iznosi 2,77 kg s praznim spremnikom, a duljina mu je 660 mm s ispruženim i samo 410 mm s preklopljениm kundakom. Cijev je duga 196 mm, s klasičnim žlijebljenjem i korakom od 250 mm, pa ispaljeno zrno ima početnu brzinu od 370 m/s, a ciljnička je crta prihvativljivih 240 mm.

KAO IZ VIDEOIGRE

Automat naoko djeluje moderno poput nekog oružja iz videoigre. Veći je dio onog što se viđi izrađen od polimera. Kućište, rukohvati, kundak, sve je od mat crne plastike, a spremnik za streljivo ima poluprozirno tijelo boje dima, tako da se letimičnim pogledom lako može utvrditi količina preostalog streljiva. S gornje strane kućišta cijelom se duljinom proteže Picatinny šina na koju su montirani mehanički ciljnici. Ipak, oni su tu samo kao pričuvna opcija jer je automat opremljen vrlo praktičnim,

Nakon više od pola stoljeća od nastanka, glasoviti vz. 61 nije mogao odgovoriti zahtjevima za snažnijim metkom, naprednjom ergonomijom i lakom nadogradnjom dodatne opreme

Kad je riječ o vizualnom predstavljanju proizvoda na internetskoj stranici, sa Zbrojovkom se može imjeriti malo koji proizvođač. Dokaz je i ovaj atraktivni prikaz novog Scorpiona koji može služiti kao wallpaper na računalu

kompaktnim refleksnim cilnjikom. Naravno, s obje su strane i na donjem dijelu prednjeg rukohvata postavljene kraće Picatinny šine. Ideja proizvođača da ponudi što je moguće više opcija u nekim slučajevima može smetati pri pronalaženju najudobnijeg hvata, ali svi se ti dodaci lako skidaju. S druge strane, namjestiva duljina kundaka omogućuje optimalnu konfiguraciju, bez obzira na debљinu odjeće ili zaštitnog prsluka. Jedinstveno rješenje ima i rukohvat pištolja kod kojeg je za namještanje nagiba dovoljno popustiti inbus vijak kojim je spojen za kućište. Sve su komande obostrano pozicionirane, logično raspoređene i koriste se bez promjene hvata. Kočnica je istodobno regulator paljbe, s izborom pojedinačne, paljbe rafalima od po tri metka ili automatske paljbe. Novi Scorpion funkcioniра na načelu slobodnog trzaja zatvarača, ali zahvaljujući mehanizmu za okidanje s inercijskom iglom i zasebnim udaračem, opaljuje se iz zatvorenog položaja. To pozitivno utječe na preciznost jer se tako izbjegava kretanje i udarac masivnog zatvarača u ležište metka prilikom opaljenja.

OPTIMISTIČAN DOMET

Naravno, zabravljeni zatvarač poput rješenja na HK MP-5 ili SIG MPX ima prednosti, ali EVO 3 A1 vrijedi kao pouzdano oružje, sa zastojima koji se prosječno javljaju u intervalu

većem od 5000 metaka, što je izvanredan rezultat. Osnovna zasluga za to pripada malom broju dijelova i krajnje jednostavnoj konstrukciji. Najčešća je "žrtva" takve koncepcije preciznost, ali predstavnici Zbrojovke tvrde da je učinkoviti domet novog automata čak 250 metara. Prilično optimistično, čak i za kompaktnu automatsku pušku.

Dobro je rješenje zadržavanje zatvarača u stražnjem položaju nakon ispaljenog zadnjeg metka.

Ipak, po masi je bliska novoj generaciji automatskih pušaka koje koriste puno snažnije streljivo, s većim učinkovitim dometom i učinkom u odnosu na stoljeće star pištoljski metak. Usprkos nespornom potencijalu, u ponudi kao što je SIG ili Heckler & Koch, pa čak i spomenute kompaktne jurišne puške, vrijeme će pokazati kako će tržište prihvati tog "novaka". Možda mu pomogne slavno ime.

Ključna je nova pojednostavljena konstrukcija: kućište ima dva osnovna dijela od livenog polimera u koja su ugrađene sve ostale komponente. Za uobičajeno čišćenje i održavanje, oružje se bez ikakvog alata rasklapa za nekoliko sekundi i to na samo tri dijela. Dovoljno je odvojiti mehanizam za okidanje od kućišta te iz gornjeg dijela kućišta izvaditi zatvarač s povratnom oprugom. Za Scorpion EVO-3 A1 može se zaključiti da je oružje koje ne traži dugu obuku. ■

Igor SPICIJARIĆ, Foto: US Navy

NOVE TEHNOLOGIJE

Laserski oružni sustav (LaWS) jasno vidljiv na krovu zapovjednog mosta, ispred brodskog jarbola USS Poncea. Smješten je u posebno kućište koje se prema potrebi otvara i zatvara

Videosnimka koja je prije nekoliko dana puštena u javnost jasno pokazuje da se američka mornarica približila onom što su mnogi ne tako davno smatrali znanstvenom fantastikom

POMORSKI RAT ZVIJEZDA

NOVE TEHNOLOGIJE

Razvoj operativnog laserskog oružja već je odavno prešao iz znanstvene fantastike u domenu oplijive stvarnosti. Još relativno nedavno, laboratorijski su glomazni primjerici nove laserske tehnologije pretvoreni u operativno prihvatljive prototipove, spremne za daljnja ispitivanja u stvarnom vremenu i prostoru. Rezultati intenzivnog i grandioznog procesa vidljivi su u tek nekoliko minuta videomaterijala koji je 10. prosinca javno objavila američka mornarica. Ukratko, nedavno snimljen video prikazuje uspješno testiranje laserskog oružnog sustava (*Laser Weapon System - LaWS*) u vodama Perzijskog zaljeva i uništene malih i pokretnih površinskih ciljeva. Naizgled, to i nije posebna vijest. U dosadašnjem tijeku ispitivanja, LaWS je uspješno rušio manje besposadne letjelice i onesposobljavao manja površinska plovila i čamce. Važno je napomenuti da su ti rezultati postignuti laboratorijskim primjerima oružja.

VELIKA POKRIVENOST

Prvi je pravi, operativni ispitni model instaliran 2012. godine na razarač DDG Dewey, klase Arleigh Burke. Bijela kupola njegova zaštitnog pokrova zauzela je gotovo polovinu krmene sletne palube razarača. Nakon uspješno provedenih testiranja u kalifornijskim vodama, ONR (*Office for Naval Research*) i NAVSEA (*Naval Search Administration*) odlučili su da je sazrelo vrijeme da se prijeđe na sljedeću razinu ispitivanja. Prema tom planu, prikladno modificiran LaWS ugrađen je na stari amfibijsko-logistički brod USS Ponce koji je potom upućen u vode Perzijskog zaljeva. Izbor akvatorija u kojem su se obavljala ispitivanja indikativan je zbog najmanje dva razloga. Prvi i osnovni razlog vezan je uz klimatske uvjete, a drugi uz mogućnost da se testiranja obave u uvjetima stvarnih prijetnji. Ono što odmah pada u oči jest činjenica da su mornarički inženjeri uspjeli "upakirati" vanjske dijelove oružnog sustava u prihvatljive gabarite i operativno funkcionalan sustav. Na ispitnoj je platformi USS Poncea laserski sustav smješten vrlo visoko – na krov zapovjednog mosta. Smještajem na to mjesto,

Operator LaWS-a radi u okružju koje izgleda kao da je za videogamere, okružen zaslonima i s joystickom u ruci

ispred brodskog jarbola, dobivena je maksimalno moguća pokrivenost zone uporabe oružja od otprilike 330 stupnjeva. To je vrlo važno jer ukazuje na činjenicu da će na borbenim platformama klasične gradnje (jedan ili čak dva jarbola, konstrukcija brodskog ispuha) vjerojatno morati biti instalirana najmanje dva takva sustava.

UČINKOVITA INTEGRACIJA

Nadalje, prema američkim izvorima, instalirani LaWS ima snagu od 30 kW i prema podacima USN-a može iskoristiti i do 35 % proizvedene brodske električne energije. LaWS je konstruiran od komercijalno dojavljivih elemenata i posebno razvijenog softvera. Na USS Ponceu laserski je sustav uspješno integriran s navigacijskim radarom i CIWS (*Close In Weapons System*) Phalanx topničkim sustavom. Zahvaljujući toj integraciji omogućena je automatska detekcija, zahvat, praćenje te otvaranje paljbe (laserski hitac) preko brodskog borbenog sustava. Sve je navedene funkcije moguće ostvariti i preko autonomnog sustava (TV kamera + joystick). LaWS na USS Ponceu napaja se električnom energijom preko posebnog dizelskog generatora izdvojenog iz brodske energetske mreže. Slično je riješeno i hlađenje laserskog sustava. Osim što služi kao brodski obrambeni sustav, zbog svoje snažne optike LaWS može poslužiti i kao elektrooptički senzor jer je prema tvrdnjama iz USN-a sposoban detektirati objekte na "taktički vrlo značajnim udaljenostima". Nadahnuti uspješnim rezultatima nedavnih testiranja, američki znanstvenici i mornarički stručnjaci kreću u daljnji razvoj laserskog oružja snage od 100 do 150 kW. To je razina instalirane snage kojom se mogu uspješno uništavati veće i brže besposadne letjelice (*Unmanned Aerial Vehicle - UAV*), te nešto veći površinski čamci. Za uništavanje najo-

pasnijih i "najtvrdih" ciljeva kao što su krstareći raketni projektili ili topnička zrna bit će ipak potrebna laserska oružja megavatnih snaga. Prenda su rezultati testiranja s USS Poncea zaista impresivni, zapravo su tek jedna od početnih razvojnih faza operativno funkcionalnog SSL-a (*Solid State Laser*). Prema najavama iz ONR-a i NAVSEA-a, početna operativna testiranja 150 kW laserskog sustava predviđena su za 2016. ili 2017. godinu.

DOZVOLA ZA SAMOBRANU

U priči o uspješnom operativnom testiranju 30 kW laserskog oružnog sustava u vodama Perzijskog zaljeva, postoji još jedan zanimljiv detalj. Naime, ohrabreno dobrim rezultatima navedenih testiranja, zapovjedništvo američke mornarice proglašilo je taj LaSW operativnim i dalo odobrenje zapovjedniku USS Poncea da spomenuti sustav može slobodno koristiti u slučaju neprijateljskog napada na njegov brod. Prenda je pitanje efikasnosti i funkcionalnosti, zapravo same operativne spremnosti tog sustava, možda i pomalo preuranjeno, ostaje činjenica da se američka mornarica za velik korak približila oružju koje više sigurno ne spada u sferu znanstvene fantastike. Za sve one koji o tome žele saznati nešto više, podsjećamo na tekstove o laserskom oružju koje je HV objavio u broju 444 i 445 u ožujku i travnju 2014. godine. ■

Kad je LaWS bio testiran na razaraču DDG Dewey (lijevo), bio je smješten na krmenoj palubi i zauzimao velik prostor. Na USS Ponceu (desno) ne ometa niti jedan drugi brodski sustav, a izgleda da ima pokrivenost zone uporabe oružja od otprilike 330 stupnjeva

PODLISTAK

RATNA POVIJEŠT ITALIJE (1820. – 1936.) X.DIO

OSVAJA

**NAKON PET UGLAVNOM NEUSPJEŠNIH POKUŠAJA,
TALIJANI SU NOVOM OFENZIVOM NA SOČI U
KOLOVOZU 1916. NAPOKON USPJELI NAPREDOVATI...**

Obje su zaraćene koalicije pokušale 1916. rat privesti kraju. Na planove Centralnih sila uvelike je utjecao njihov nepovoljan geostrateški položaj, a osobito velike gospodarske poteškoće s kojima su se suočile. U vezi s dalnjim vođenjem rata ponovno je došlo do oštih mimoilaženja u samom njemačkom vrhovnom zapovjedništvu te među njemačkim i austrougarskim zapovjedništvom. Dotadašnji je tijek rata pokazao kako tzv. "strategija posrednog prilaženja" načelnika njemačkog glavnog stožera generala Ericha von Falkenhayna nije dala očekivane rezultate. Jednako je bilo sa strategijom odlučujućih operacija koje su protiv Rusije primjenili njemački generali Paul von Hindenburg i Erich Ludendorff. Suprotno njemačkom planu, austrougarsko je vrhovno zapovjedništvo zahtjevalo od Njemačke zajedničku ofenzivu kojom bi se svladala Italija, najslabiji član Antante, a zatim bi se sve snage okrenule protiv Francuske. Austrougarsko vojno čelnštvo time je htjelo jednim velikim vojnim uspjehom ukloniti unutarnju križu koja se sve više približavala kritičnoj točki. Međutim, general von Falkenhayn odbio je taj plan jer za ofenzivu protiv Italije nije mogao odvojiti potrebne snage sa Zapadnog bojišta. Nije vjerovao u mogućnost svladavanja Italije snagama koje je procijenilo austrougarsko zapovjedništvo. Otada su se savezničke vojske, neovisno jedna od drugog, pripremale za operacije s različitim strateškim ciljevima. Jednostavnije rečeno, sustav upravljanja i koordinacije ratnih napora u koaliciji Centralnih sila dospio je u dotad najtežu krizu.

JOFFREOVA KONFERENCIJA

Na strani Antante osnovni je problem bilo objedinjavanje ratnih napora i ostvarivanje jedinstva zapovijedanja. Stoga je na inicijativu načelnika francuskog glavnog stožera generala Josepha Joffrea od 6. do 9. prosinca 1915. u Chantillyju kod Pariza održana druga konferencija vojnih predstavnika Antante na kojoj se nastojalo utvrditi temelj zajedničkog strateškog plana i koordinacije operacija. U pripremi i na samoj konferenciji saveznici nisu imali jedinstvena stajališta o osnovnim pitanjima strategije vođenja koalicijskog rata, uglavnom zbog posebnih interesa pojedinih vodećih sila. Prihvaćeno je, ipak, zajedničko stajalište o usmjeravanju glavnih napora protiv Njemačke. Sinkroniziranim ofenzivama s istoka, zapada i iz sjeverne Italije trebalo je preuzeti stratešku inicijativu i onemogućiti Centralnim silama prebacivanje snaga s jednog na drugo bojište. U slučaju da protivnik napadom preduhitri nekog od saveznika, ostali su bili dužni odmah krenuti u napad na svojim bojištima radi rasterećenja napadnutog saveznika.

OVLASTI ARMIJAMA

Obvezne prema saveznicima zahtjevale su od talijanskog vrhovnog zapovjedništva da unatoč nepovoljnim vremenskim prilikama i nedovoljnim pripremama ponovo poduzme novu, petu ofenzivu, u ožujku 1916. na Sočanskom bojištu. Željeli su vezati austrougarske snage i onemogućiti njihovo upućivanje na druga bojišta te time posredno rasteretiti francusku vojsku kod Verduna. Za razliku od prethodnih, u toj ofenzivi nije

razrađen jedinstveni plan, nego je izbor operativnih ciljeva prepušten zapovjednicima 2. i 3. armije. Njihov je izbor bio osvajanje goričkog mostobrana (zapovjednik 3. armije) i Tolmina (zapovjednik 2. armije). Kao i svaka prethodna, bitka je započela snažnom talijanskom topničkom paljbom koja je dva dana razarala austrougarske položaje i prilazne komunikacije. Pješaštvo je krenulo u napad 13. ožujka, a zbog vrlo teških vremenskih uvjeta, koji su gotovo blokirali pokrete 2. armije

na planinskom zemljištu, najveći je dio tereta bitke pao na 3. armiju. Nepostojanje jedinstvenog plana i centraliziranog zapovijedanja ofenzivu je vrlo brzo pretvorilo u niz lokalnih, međusobno nepovezanih napada taktičkih razmjera. Budući da opet nisu ostvarile nikakve ciljeve, talijanske su snage 16. ožujka obustavile napade na cijelom bojištu, s relativno malim gubicima (iz raznih su razloga izgubile 83 časnika i oko 1800 vojnika, a austrougarske su imale 485 po-

NJE GORICE

Foto: Bibliothèque nationale de France

Foto: Ministero della Difesa

Talijani su pobjedom u Šestoj bitki na Soči konačno uspjeli preuzeti kontrolu nad novim dijelom bojišnice uz rijeku koja je postala prava noćna mora za vojnike obju strana

Lako naoružane talijanske alpinističke postrojbe bile su velik oslonac generala Cadorne u brojnim sukobima na bojištima Prvog svjetskog rata

ginulih i oko 1500 ranjenih vojnika i časnika).

NAPAD U TIROLU

Nastoeći rasteretiti Borojevićevu armiju na Soči, austrougarski je glavni stožer početkom lipnja 1916. započeo veliku ofenzivu u Tirolu. Međutim, već do sredine mjeseca zaustavljena je snažnim otporom Talijana. Kako bi iskoristio taj uspjeh, general Luigi Cadorna odlučio je krajem lipnja ponovno prebaciti težište ratnih operacija na

bojište na Soči i poduzeti ofenzivu prema Gorici. Talijani su planirali započeti ofenzivu pomoćnim snagama južno od Monfalconea do Selca radi zavaravanja protivnika i privlačenja njegovih snaga za što su bile predviđene snage 7. korpusa. Dva dana nakon toga glavne bi snage izvršile snažan udar na gorički mostobran i utvrđenu obrambenu točku San Michele (to je trebao realizirati 6. korpus sa šest divizija i 11. korpus s trima divizijama). Nakon topničke paljbe započeo je napad

pješačkih snaga na cijeloj bojišnici odnosno Šesta bitka na Soči. Topnička se paljba 5. kolovoza postupno prenijela na cijeli austrougarski obrambeni prostor, a posebno je bila intenzivna idućeg dana. Talijanske su snage istodobno probile položaje austrougarske 58. pješačke divizije na goričkom mostobranu i započele eksploataciju proboga. Ujutro 8. kolovoza talijanski je 6. korpus potpuno ovladao goričkim mostobranom i forsirao rijeku Soču, a već idućeg dana osvojio je i grad Goricu. Noću s

9. na 10. kolovoza osvojena je i cijela Doberdobska visoravan. Ofenziva je dostigla vrhunac 15. kolovoza kad su talijanske snage započele masovni napad u Vipavskoj dolini, međutim, Borojevićeva je armija omela njihov daljnji proboj. Nakon toga silina napada postupno jenjava i borbe su do kraja 17. kolovoza prestale na cijelom bojištu. Talijani su u dvotjednim borbama izgubili 51.232 vojnika i časnika, a njihovi protivnici 41.835.

SEDMA OFENZIVA

Talijani su osvajanjem Gorice i Doberdobske visoravni stvorili pretpostavke za razbijanje krajne izmorenih i na širokoj bojišnici razvučenih austrougarskih snaga te nastavak ofenzive u Ljubljansku kotlunu i prema Trstu. Međutim, zbog velikih gubitaka i teških iskustava iz planinskog ratovanja, talijansko je vrhovno zapovjedništvo propustilo priliku za nanošenje odlučujućeg poraza protivniku. Gubitkom Gorice i Doberdobske visoravnini, Borojevićeva je armija morala organizirati obranu na novim položajima, posebno od rijeke Vipave do mora. Istodobno je, koristeći se povoljnim općim razvojem situacije na ostalim bojištima i ulaskom Rumunjske u rat, talijansko vrhovno zapovjedništvo započelo nove pripreme za još jednu ofenzivu, sedmu na Sočanskom bojištu, s ciljem potpunog ovladavanja Vipavskom dolinom. Opća je napad 14. rujna započela talijanska 3. armija na cijeloj bojišnici, nakon devet sati intenzivnog granatiranja austrougarskih položaja. Osim lokalnih prodora u austrougarske prednje rovove, nisu postignuti značajniji uspjesi. Međutim, idućeg su dana talijanske snage ipak uspjele osvojiti nekoliko taktički važnih položaja i na nekoliko mjesta prodrijeti u protivničku obranu. Nakon iscrpljujućih trodnevnih borbi ofenziva je zaustavljena s vrlo skromnim uspjesima koji su plaćeni nerazmernim žrtvama: Talijani su izgubili više 16.700 vojnika, a njihovi protivnici oko 15.000. ■

S dolaskom jeseni, slike iz 1991., jedne od najvažnijih godina u hrvatskoj povijesti, vraćaju se, vjerujem, svima koji su u tim danima bili negdje na bojištu ili negdje drugdje gdje je trebalo biti da bi se pomoglo obraniti Domovinu od velikosrpske agresije. Kad se jednom uvuče u osjetila, miris bojišta teško je potom izbaciti, moguće ga je tek potisnuti na neko vrijeme, dok opet ne zamiriše i ne podsjeti nas na dane tuge, ali i neizmernog ponosa. Sjećanja su brojna, zasigurno ih ima koliko i branitelja, i zasigurno ovise o bojištu na kojem

umanjuje značaj i žrtvu ostalih naselja u Hrvatskoj te njihovih stanovnika i branitelja koji su 1991. pružili odlučan otpor srpskom agresoru. Studeni 1991. nije tragičan samo za hrvatski narod u Slavoniji i Vukovaru. Tad je okupirano Saborsko, a potom i Slunj (također nakon dugotrajne opsade), čije je hrvatsko stanovništvo poubijano ili protjerano. Saborsko je srušeno sa zemljom do neprepoznatljivosti. Okupirana su i sela u većinskim hrvatskim stanovništвom u Dalmaciji – Škabrnja i Nadin, čije je stanovništvo ubijeno ili protjerano, a kuće i

počast ubijenim braniteljima i civilima. Zločini nad civilima i hrvatskim braniteljima u Vukovaru, Škabrnji, Nadinu, Saborskom, Slunj i drugim mjestima u studenom 1991., potvrđuju da nije riječ o izoliranim incidentima, nego o planskom istrebljenju Hrvata u dijelu Republike Hrvatske koji se prema planovima velikosrpskih stratega trebao naći u granicama "velike Srbije".

O tijeku događaja i zločinu u Škabrnji i Nadinu postoji više historiografskih djela. Za potrebe rada koristit ću podatke i dijelove teksta iz izvornog

Nadinu je tada živjelo 666 stanovnika, od toga 650 Hrvata i 13 Srba. Na sjeveru su sela većinom naseljena Srbima – Biljane Donje, Biljane Gornje i Smilčić; na zapadu je Zemunik Donji, većinom naseljen Hrvatima, i Zemunik Gornji, većinom naseljen Srbima, a s južne strane nalaze se sela Prkos i Galovac, većinom naseljena Hrvatima.

Od sredine rujna 1991. i srpskog osvajanja sela Polače, selo Škabrnja i hrvatske snage nalazili su se u poluokruženju neprijateljskih snaga, što je otežavalo i produljivalo prometnu komunikaciju sa Zadrom. Škabrnja

HRVATSKI MEMORIJALNO-DOKUMENTACIJSKI CENTAR DOMOVINSKOG RATA U SURADNJI S HRVATSKIM VOJNIKOM OBJAVLJUJE AUTENTIČNE DOKUMENTE I MEMOARSKO GRADIVO VEZANO UZ DOMOVINSKI RAT

IZVORI JNA O POK U STUDE

je netko bio. Svake se godine 18. studenog Hrvatska posebno sjeća stradanja Vukovara, odnosno njegovih branitelja i civila. Zaista, spomen Vukovara kod svih branitelja izaziva slične osjećaje. Zahvaljujući neizmernoj ljubavi njegovih stanovnika, posebice branitelja, prema svojem domu i Domovini, te zbog razmjera uništavanja grada i stradanja branitelja i civila, Vukovar je već ujesen 1991. postao simbol obrane Hrvatske u Domovinskom ratu. No, kao ni svaki drugi povijesni događaj, ni Bitka za Vukovar ne može se promatrati odvojeno od ostalih suvremenih događaja, a njezina raččlamba ne može biti objektivna ako se pritom ne razmotri situacija na cijelom hrvatskom ratištu. Isticanje Vukovara ne

crkve razorene ili oštećene. I ove je godine 18. studenog glavna pozornost medija bila usmjerenja prema Vukovaru, iako je činjenica da tog dana nije okupiran cijeli grad (u Borovu naselju borbe su vođene i sljedećeg dana, pa i 20. studenog ujutro), kao što je i činjenica da je organizirana obrana prestala postojati prije 18. studenog. No, s obzirom na to da je taj datum zaživio u javnosti kao Dan sjećanja na žrtvu Vukovara, pitanje je bi li imalo smisla sad to mijenjati, iako bi 19. ili 20. studenog bili primjereni datumi (žrtve na Ovčari: 200 zaobljenika, uglavnom ranjenika i medicinskog osoblja vukovarske bolnice, ubijene su 20. studenog). Istodobno, 18. studenog 1991. i u Škabrnji se odavala

znanstvenog rada autora Ivana Brigovića i Ivana Radoša: Zločin Jugoslavenske narodne armije i srpskih postrojbi nad Hrvatima u Škabrnji i Nadinu 18.-19. studenoga 1991. godine, KROATOLOGIJA 1(2010)2: 1-23. Selo Škabrnja nalazi se u zaleđu Zadra, u središtu nizinskog područja Ravnih kotara, 20 km sjeveroistočno prema Benkovcu. Prema popisu stanovništva iz 1991. godine Škabrnja je imala 1953 stanovnika i nalazila se u općini Zadar. U nacionalnom sastavu stanovništva Škabrnje gotovo stopostotnu većinu činili su Hrvati: samo se jedan stanovnik izjasnio Srbinom po nacionalnosti. Istočno od Škabrnje je selo Nadin, većinom naseljeno Hrvatima, koje je 1991. pripadalo općini Benkovac; u

i okolica nalazile su se u zoni odgovornosti 180. motorizirane brigade (mtbr) JNA sa sjedištem u Benkovcu, koja je bila u sastavu 9. korpusa JNA sa sjedištem u Kninu. Pod zapovjedništvom JNA djelovale su i snage Teritorijalne obrane (TO) "Srpske Autonomne Oblasti (SAO) Krajine" te srpske dobrovoljačke postrojbe iz Srbije i Bosne i Hercegovine. Neprijateljske snage raspolagale su znatnim pješačkim, oklopnim i topničkim kapacitetima, zrakoplovnim i helikopterskim snagama, velikim količinama streljiva i tehničkih sredstava, uz dobru pozadinsku potporu. Srpske snage i JNA željele su zauzeti Škabrnju i Nadin ponajprije zato što bi njihovim osvajanjem cestovna komunikacija između okupiranog hrvatskog grada Benkovca,

zrakoplovne baze Zemunik i strateški važnog brda Križ u potpunosti došla pod njihovu kontrolu, kao i dominantne kote tog dijela Ravnih kotara. Posebno su teški bili napadi od 4. do 10. listopada kad su JNA i pobunjeni Srbi najžešće napadali Zadar i Biograd. Škabrnja je granatirana, a tenkovsko-pješački napad na Nadin je odbijen, pri čemu je JNA izgubila dva tenka. Tom su prilikom na Škabrnju bacane zabranjene kasetne bombe; oštećeno je i zapaljeno dvadesetak kuća te škola (Jadranko Kaleb, *Zadar u Domovinskom ratu 1990.-1991.*, Zadar, 1999., 132, 137-138). Poginula su tri branitelja Škabrnje i jedan branitelj Nadina.

postrojbi slomile su obranu branitelja i ušle u zaselak Ambar na zapadnom ulazu u selo. Vojnici JNA i srpskih postrojbi nasilno su izvukli civile iz skloništa i ubili ih hicima iz vatre nogoružja. Mnoge su od njih prije smrti mučili i masakrirali (Ante Milković, *Naša Škabrnja, 18. studenog 1991. – 18. studenog 2001.*, Škabrnja, Općina Škabrnja, 2001., 110-111). Zgrožena brutalnošću zločina ili, što je vjerojatnije, žečeći prebaciti odgovornost za ubijanja na rezerviste i pobunjene Srbe, Komanda 180. mtbr 9. korpusa JNA zapovjedila je istragu u kojoj je sudjelovalo načelnik "Organ za bezbednost brigade" major Branislav Ristić.

toku 18. 11. u toku napada na selo. U toku razgovora Ž. je bio dosta uzbuden (razgovor smo vodili u mojoj kancelariji) i nerado se sećao detalja jer tvrdi da je sve to bilo grozno.

U razgovoru je izneo sledeće: "U posadi BOV-a smo bili ja, vodnik T., desetar P., vojnici M. D., Ž. P., N. M. i R. G. Dok su bila borbena dejstva bili smo iza oklopnih transporteru. Kod prvih kuća u s. Škabrnja "teritorijalci" (bili su namazani imalinom da bi izgledali strašnije i na uniformama su imali znak odnosno zastavu Srbije bez petokrake) izveli su 3 civila bez oružja. Postrojili su ih ispred i onda su počela puškarana tako da sam i ja

deo sam i da su jednog starca udarili kundakom u glavu, on je hodao oko 20 metara onda ga je teritorijalac ranio iz AP u noge tako da je pao, a onda ga ubio metkom u glavu.

Cuo sam ali nisam video da su jednog pripadnika ZNG, iza neke kuće su ga streljali, a onda mu odrezali uho.

Gledao sam kada su izveli jednog muškarca i devojčicu (sigurno oca i kćer). Teritorijalac je rekao devojčici "Gledaj kućko kako ti ubijam oca" i pucao je muškarcu u usta.

Kada sam ovo video ja sam bacio opasač i rekao sam da neću da se borim na takav način i da će mi sasuti metak u čelo ako ubije tu devojčicu. Devojči-

OLJU U ŠKABRNJI NOM 1991.

(I. DIO)

Hrvatske snage, koje su oskudjevale u naoružanju i streljivu, držale su dvije istaknute užvisine, Ražovljevu glavicu i Nadinsku kosu, s kojih su se mogli nadzirati Ravni kotari te spomenuta komunikacija od Benkovca prema Zemuniku. Napad na Škabrnju započeo je 18. studenog 1991. u 7:30 sati ujutro minobacačkom, tenkovskom i topovskom vatrom iz smjera Zemunka Gornjeg i Biljana Gornjih, cestom Benkovac – Škabrnja – Zadar. U napadu je sudjelovalo 28 tenkova i borbenih vozila. Čim su primjećeni tenkovi, izdana je zapovijed za zauzimanje obrambenih položaja i sklanjanje civila u područje koji su određeni za skloništa. Usprkos otporu, oko 11:30 nadmoćnije snage JNA i srpskih

U jednom od brojeva Hrvatskog vojnika, u ovom je serijalu naveden dio dokumenta JNA "Izvješće Organa bezbednosti 180. mtbr o ubijanju civilnog stanovništva u Škabrnji 18. studenoga 1991.", od 23. studenog 1991., u kojem je vojnik JNA D. M., vozač BOV-a vojne policije, opisao ubojstva koja su "teritorijalci, dobrovoljci i četnici" počinili u Škabrnji 18. studenog 1991. godine. Sadržaj dijela dokumenta, koji dosad nije objavljen u ovom serijalu Hrvatskog vojnika, pokazuje da je o ubijanju civila u Škabrnji major Branislav Ristić razgovarao i s vojnikom N. Ž.: *Dana 22. 11. 1991. godine obavio sam razgovor sa vojnikom Ž. N. iz bataljona vojne policije u vezi ubijanja civila u s. Škabrnja. Događaji su se odvijali u*

dejstvovao pa na njih nisam obraćao pažnju. Uglavnom kada sam prekinuo vatru video sam ih da leže mrtvi i po ranama sam video da je sigurno pucano iz male daljine. Malo dalje izveli su iz jedne kuće troje dece. Mi iz VP smo tražili da ih preuzmememo ali nam ih nisu dali. Ponovo su ih uveli u kuću (sve troje) i iz nje izveli samo dvoje. Da li su to treće dete ubili nisam video ni čuo jer pucanje nismo mogli čuti od opštег meteža, ali kuća je potom gađana "Zoljama" i potom je planula. Nešto dalje došlo je do izvođenja jedne grupe civila iz jedne kuće. Teritorijalci su izdvojili četvoricu muškaraca iza kuće i streljali ih. Vi-

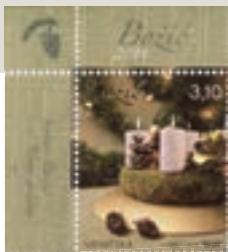
cu sam uveo u transporter da bih je spasio od njih."

NAPOMENA:

Navode vojnika će proveriti preko ostalih vojnika koji su učestvovali u ovoj akciji (vojnika iz jedinice VP).

Slušao sam lično pripadnike "dobrovoljce" iz jedinice TO kako se hvale kako su jednog streljali tako što su mu stavili pištolj ispod brade. Ovo su pričali u hirurškoj ambulanti u Benkovcu.

Sugerasao sam komandantu da ove jedinice više ne vodi kada se krene u sledeće akcije jer na ovaj način samo brukaju JNA i pod "zaštitom" naših tenkova i transporteru vrše zločine. (Izvornik, strojopis, latinica; HR-HMCDR, 2., kut. 299.) ■

Poruke ljubavi, mira i sreće zajednički su nazivnik božićnih maraka koje već više od stoljeća zalipljene na pisma dolaze do mlijuna adresa. Adventski vijenac s hrvatske božićne marke podsjeća na smisao čekanja, očekivanja i dostojeće pripreme za Božić

FILATELIIJA

Božićna čestitka Suverenog malteškog vojnog reda. Motiv prikazuje Kristovo rođenje, djelo Giovanna della Robbie (1469. - 1529.), talijanskog renesansnog keramičara i umjetnika. Figuralni reljef od pocakljene i polikromirane terakote čuva se u Nacionalnom muzeju Bargello u Firenci

U znak pažnje i zahvalnosti za nošenje kraljevske odore, engleska je prinčeva Mary za Božić 1914. svakom vojniku izvan Velike Britanije poslala "poklon od nacije" koji je sadržavao čestitku, slatkiše, omotnice za pisma, cigarete za pušače i njezinu sliku

MARKE BLAGDANSKE PORUKE

Prema podacima jednog od vodećih filateličkih kataloga, njemačkog Michela, do danas je u svijetu izdano oko pet tisuća različitih maraka s temom Božića. Brojne su od njih povezane i s vojnim motivima, poput hrvatske marke iz 1993. godine "Božić na bojištu"

Ivo AŠČIĆ

"Čekaj me, tata!" reprodukcija je jedne od najpoznatijih kanadskih fotografija nastale tijekom Drugog svjetskog rata

svi važniji ljudi i događaji pobjedičkih vojski. U produkciji tih maraka predvodili SAD, Velika Britanija, Australija i Kanada. Rijetko koje godine ne izdaju marke povezane sa svojim oružanim snagama i vojnom povješću. Odličan je ovogodišnji primjer Kanada koja je početkom listopada izdala marku koja prikazuje fotografiju Claudea Detloffa: "Čekaj me, tata!" (engl. Wait for Me, Daddy; fr. Attends-Moi, Papa) snimljenu 1. listopada 1940. u gradu New Westminsteru. Fotografija prikazuje kolonu vojnika iz pukovnije Britanska Kolumbija, njihove obitelji i prijatelje na ispraćaju neposredno prije ukrcanja na brod i odlazak na ratište. Na fotografiji dominira petogodišnji dječak koji pušta ruku svoje majke i trči prema ocu koji stoji u nepreglednoj koloni za ukrcaj u brod. Marka je izdana na dan kad je u New Westminsteru, pokrajina Britanska Kolumbija, otkrivena skulptura u spomen na legendarnu fotografiju koja simbolizira obiteljsku žrtvu za ciljeve rata. Uz marku, Kanadani su izdali i još nekoliko filateličkih i numizmatičkih proizvoda među kojima se izdvaja omotnica prvog dana (FDC) s fotografijom snimljenom 1945. koja prikazuje obitelji dječaka čiji je otac za razliku od mnogih drugih preživio u ratu. ■

Božićem se diljem svijeta slavi rođenje Isusa Krista. No, što je s vremenom adventa? Riječ advent ili došašće dolazi od latinske riječi *adventus* što znači dolazak. Traje četiri tjedna, kao spomen na četiri tisućljeća koliko je po Bibliji prošlo od stvaranja svijeta do rođenja Kristova. Upravo je to božićna priča ovogodišnje hrvatske poštanske marke: "Izgubili smo smisao očekivanja. Sve i odmah, ovdje i sada: a kada to sve i odmah, ovdje i sada dobijemo, dobitak nestaje takvom brzinom da se teško uvjeravamo kako je i postojao. Jedan mali predmet koji svake zime unosimo u svoj dom podsjeća nas na drugačiji ritam i smisao življenja. Predmet je okrugao, često zelen, odnosno zimzeljen. On je vijenac, krug, koji od pradavnih vremena simbolizira vječnost. Njegovo zelenilo znači pak trajnu obnovu prirode. Poruke vječnog, uvijek obnavljanih trajanja, što smisao zadobiva svjetlošću koju nosi: svjeće utaknute u vijenac razdvajaju zimu od topline, dan od noći, smrt od spaša. Riječ je, dakako, o adventskom vijencu, vijencu došašća, jednom od dragih rezervista Božića u našim domovima. Godine 1925. postavljen je u katoličkoj crkvi u Kölnu, oko 1935. počeo se blagoslivljati svuda po crkvama; u naše konzumerističko doba osvojio je i javne gradske prostore i postao element globalnoga urbanoga folklora."

Prema podacima jednog od vodećih filateličkih kataloga, njemačkog Michela, do danas je u svijetu izdano oko pet tisuća različitih maraka s temom Božića. Brojne su od njih povezane i s vojnim motivima poput hrvatske marke iz 1993. godine "Božić na bojištu" o kojoj je pisano u 411. broju Hrvatskog vojnika. Vrlo je zanimljivo vizualnu poruku poslala i novogodišnja hrvatska marka "Blagdanski stol", rad devetogodišnje učenice iz Tenje. Prikazivanje dječjih radova na poštanskim markama, uglavnom novogodišnjih motiva, onih kojima se djeca najviše raduju, uobičajena je pojava kod velikog broja izdavača

maraka. Najljepši se rad odabire natječajem koji se provodi među učenicima. Glavni je cilj tih natječaja djeci školskog uzrasta približiti smisao, značenje i funkciju poštanske marke, ali ih jednako tako poticati na kreativnost i domišljatost. Osim zanimljivih nagrada koje dobije autor najljepšeg rada, njegovo ime bude trajno zapisano na marki.

ČEKAJ ME, TATA!

Motivi na markama povezani s ratom jedni su od najčešćih vojnih tema na minijaturnim umjetničkim djelima. Najbolje to pokazuju marke koje se odnose na Drugi svjetski rat, na kojima su prikazani gotovo

Motivi s vojnom tematikom jedni su od najčešćih u izdavačkoj politici maraka DNR Koreje. Marka je izdana u povodu Nove godine

Božićno primirje na bojištu u prvoj godini Prvog svjetskog rata

dr. sc. Željko HEIMER

VEKSILOLOGIJA

Vojnopomorski plamenci Italije: **prvi red, slijeva nadesno:** zapovjednika divizijuna, najstarijeg zapovjednika s činom kapetana bojnog broda, najstarijeg zapovjednika s činom nižim od kapetana bojnog broda, zapovjednika flotile; **drugi red:** zapovjednika odreda razarača, torpiljarki, podmornica i torpednih čamaca; **treći red:** brodova finansijske straže, brodova karabinjera, sportsko-natjecateljskih i pomoćnih brodova RM-a

TALIJANSKE VOJNOPOMORSKE ZASTAVE (2)

U prethodnom smo nastavku razmotrili niz vojnopomorskih zastava talijanske ratne mornarice: krmenu i pramčanu vojnopomorsku zastavu i ratni plamenac te položajne i zapovedne zastave najviših državnih i vojnih dužnosnika. Osim tih zastava, na ratnim brodovima ističu se i plamenci koji označuju zapovjednike mornaričkih formacija, pripadnost broda nevojnim naoružanim službama ili pak posebnim skupinama vojnih brodova.

Plamenac zapovjednika divizijuna ratnih brodova svjetlo je plave boje, pravokutnog oblika, raskoljenog kra-

ja, a plamenac najstarijeg zapovjednika jednake plave boje, trokutastog oblika, ako zapovjednik ima čin kapetana bojnog broda ili viši. Ako je najstariji zapovjednik u skupini nižeg čina, ističe plamenac bijele boje s crvenim križem.

Plamenci zapovjednika jedinica namjenskih brodova trokutastog su oblika s kosim prugama. Tako je plamenac zapovjednika flotile plave boje s crvenim padajućim prugama, zapovjednika odreda razarača bijele boje s rastućim crvenim prugama, zapovjednika odreda torpiljarki bijele boje s rastućim plavim prugama.

Zapovjednik odreda podmornica ističe crveni plamenac, a zapovjednik odreda torpednih čamaca vodoravne crveno-bijelo-plavo-bijelo-crvene pruge.

Da bi se razlikovali od ratnih brodova, iako su i oni isticali vojnopomorsku krmenu zastavu, a od 2003. ističu novu zastavu državnih službi s nacionalnim grbom u bijeloj pruzi, brodovi finansijske straže i danas ističu plamenac žute boje s crnim sidrom. Brodovi u službi karabinjera, koji su grana oružanih snaga, i daje ističu vojnopomorsku zastavu, a razlikuju se po crveno obrubljenom

plavom plamencu s karabinjerskom bombom.

Sportski natjecateljski brodovi (jedrilice) RM-a ističu plavi plamenac s bijelim znakom RM-a: sidro nadvišeno pomorskom krunom. Pomorska kruna, koja se pojavljuje i iznad raščetvorenog štita na krmenoj zastavi, sastoji se od pramaca klasičnih brodova i pomorske simbolike, a kao znak vojne pomorske časti pojavljuje se već u doba starog Rima, kao značka (svojevrsni prethodnik odlikovanja) koja se dodjeljivala osobito zaslужnim i u bitki istaknutim mornaričkim kapetanim. ■

ZASTAVA 33. INŽENJERIJSKE BRIGADE

33. inženjerijska brigada – Karlovac bila je pristožerna rodovska postrojba Glavnog stožera, a izrasla je iz 33. inženjerijskog bataljuna – Zagreb ustrojenog 12. rujna 1991. godine. Brigada je ustrojena Odlokom od 16. veljače 1993. Borbena djelovanja tijekom Domovinskog rata izvodi na Slavonskom, Pokupskom, Kordunskom i Južnom bojištu. Godine 1995. za vrijeme Bljeska sudjeluje u inženjerijskom osiguranju na Zapadnoslavonskom bojištu, a za vrijeme Oluje na Karlovačkom i Novljanskom bojištu. Već tijekom Domovinskog rata sudjeluje u izgradnjini infrastrukture i normalizaciji života na područjima pogodenim ratom te na razminiranju terena. Te je zadaće nastavila obavljati i nakon rata. Brigada je 2007. preustrojena u Inženjerijsku pukovniju Zapovjedništva za obuku i doktrinu Hrvatske kopnene vojske. Zastava 33. brigade izrađena je nakon Domovinskog rata, vjerojatno istodobno kad je izrađena i znak koji je na

njoj prikazan i koji se koristi od 1997. godine. Taj se znak djelomično temelji na ranijem znaku Brigade koji su 1994. izradili S. Škrinjički i V. Puljčan. Zastava je crna sa znakom u sredini: žutim tropletom obrubljen sivo-zeleni znak u obliku polukružnog štita, u njemu bijelo obrubljen raščetvoren štit: 1. u bijelom polukružni štit sa hiragom crveno-bijelog hrvatskog grba i preko njega crni lik anđela čuvara, zaštitnika inženjeraca; 2. u svjetlosivo-zelenom žuti i crveni bljesak eksplozije; 3. u sivo-zelenom plava četverostruka kosa valovita linija koja zalazi u četvrt polje i 4. u crvenom uspravljen mač žutog rukohvata i bijele oštice koja zalazi u drugo polje; u zaglavlju žuti natpis "33. INŽ. BRIGADA".

Četiri plave valovite linije simbolično predstavljaju četiri karlovačke rijeke, a uspravljen mač s eksplozijom na vrhu simbolizira pirotehničku djelatnost.

Zastava je veličine 95 × 200 cm, ukrašena zlatnim pozamanterijskim

Zastava 33. inženjerijske brigade - Karlovac.

resama oko pet centimetara širine s tri ruča i rukavom od posuvraćenog zastavnog lista.

U povodu obilježavanja 15. obljetnice Oružanih snaga Republike Hrvatske 2006. godine, izrađena je replika zastave 33. inženjerijske brigade maslinasto-zelene boje zastavnog polja, sa znakom Brigade jednakog temeljnog dizajna, ali crne boje pozadine. ■

Dodata informacija o zastavama postrajbi OSRH, fotografije zastava u uporabi, saznanja o nastanku i korištenju zastave, kao i ispravke i ostalo što bi moglo pomoći u izradi cijelokupne povijesti zastava naših postrajbi, molimo javite na zastavehv@gmail.com. Unaprijed zahvaljujemo.

MULTIMEDIJA

Best Buy **Huawei Ascend P7**

Huawei se nakon određene stanke vratio u vrh ponude mobilnih telefona povoljnim i nadasve moćnim modelom Ascend P7.

Čini se kako je pronašao inspiraciju u Appleovu pametnom telefonu iPhone, pa tako Ascend P7 sličnost otkriva metalnom trakom, odnosno rubom, uglatim izgledom te sučeljem Androida koje neodoljivo podsjeća na Appleov iOS. Međutim, to nije ništa loše, naprotiv.

P7 dolazi u kombinaciji plastike, metalnog ruba te prednje strane od otpornog Gorilla stakla. Njegove se hardverske specifikacije ne razlikuju previše od vrhunskih modela drugih proizvođača. Ascendom P7 dominira veliki 5-inčni zaslon u Full HD rezoluciji, koji, usput rečeno, donosi izvrstan prikaz boja i odličnu vidljivost na Sunčevu svjetlu. Stražnju stranu kralji kamera razlučivosti 13 megapiksela koja može snimati i Full HD videozapise.

U unutrašnjosti, svoje je mjesto pronašao brzi četverojezgreni procesor na taktu od 1,8 GHz, dva GB radne memorije, 16 GB memorije za pohranu. Tu je, naravno, i microSD utor, 4 G povezivost te mnoštvo drugih dostupnih tehnologija. Ono što Huawei Ascend P7 ističe u odnosu na konkurenčiju jesu dimenziije 139,8 x 68,8 milimetara uz profil od samo 6,5 milimetara! Šlag na kraju je i masa od samo 124 grama, što je uistinu pohvalno s obzirom na to da uređaj ima takve mogućnosti.

Android na uređaju Ascend P7 aktualni je KitKat koji je temeljito izmijenjen. Riječ je o

Huaweijevu Emotion UI sustavu koji u osnovi koristi samo početne zaslone, bez posebnog izbornika s aplikacijama. Dakle, na jednom od početnih zaslona naći ćete sve aplikacije koje postoje u uređaju, a kako dodajete nove, prelaze i na druge početne zaslone. Neovisno o tome, za osnovni uvijek možete odrediti onaj koji sami kreirate, proizvoljno postavljajući aplikacije i widgete. Znači, nema bojazni od manjka personalizacije, samo što se treba naviknuti da su ikonice na početnim zaslonima zapravo aplikacije, a ne njihove prečice kao na ostalim Androidima. Sve u svemu, to je modifikacija koju će neki sa zadovoljstvom prihvati, a drugi joj se protiviti. Taj pametni telefon radi brzo i lako, a P7 bez problema će pokrenuti i najzahtjevnejne aplikacije ili igre. Što se tiče autonomije, ona

je na nekakvom prosjeku. Kako je u P7 ugrađen procesor starije generacije, njegova je potrošnja nešto veća od onih koji se ugrađuju u današnje vrhunske modele na tržištu. To znači da će baterija dostajati za otprilike dan intenzivnog korištenja, no sve ovisi o samom korisniku, odnosno o tome koliko će raditi na telefonu. Ove ga je godine udruga EISA proglašila najboljim telefonom za potrošače. Nagradu je svakako zaslужio omjerom uloženog i dobivenog. Huawei Ascend P7 prodaje se po cijeni od 3000 kuna, što je oko pola iznosa koji moramo izdvojiti za pametne telefone iz vrha ponude drugih proizvođača. S obzirom na tu činjenicu, Huawei Ascend P7 teško može imati konkurenčiju, barem ne još, te svakako zasluguje preporuku za uređaj po toj cijeni.

Apple objavio najbolje ovogodišnje aplikacije

Apple je objavio popis najboljih ovogodišnjih aplikacija, glazbe i filmova na iTunesima. Uz najviše preuzimanja s App Storea, uzeo je u obzir i druge kriterije pri odabiru laureata, pa je tako na popisu i nekoliko iznenađenja. Uz dobro poznate aplikacije poput Facebook Messenger, Snapchata, Instagrama i drugih, na vrh su se probile i neke inovativne ideje manje poznatih kreativaca.

Tako je Elevate, inovativna aplikacija za vježbanje mentalnih vještina putem serije zabavnih testova, proglašena najboljom ovogodišnjom iPhoneovom aplikacijom.

Titulu igre godine dobila je Threes!, mozgalica koja je već osvojila nagradu za najbolji

dizajn. Njezinu su cijenu oduševljeni autori povodom osvajanja nagrade snizili za znakoviti 33,33 posto.

Među nagrađenim igrama za iPad, pažnju je privukla Monument Valley, dobitnica brojnih nagrada u protekloj godini, koju su recenzenti proglašili jednom od najoriginalnijih mobilnih igara u povijesti. Drugo je mjesto osvojila Leo's Fortune, avantura koja je oduševila prekrasnom grafikom i vizualnim efektima. Pixelsmator je ponio titulu najbolje aplikacije za iPad. Ta moćna aplikacija za grafičku obradu može se sinkronizirano koristiti na iPadu i na Macovu računalu, a iznimno je cijene i ljubitelji Adobeova Photoshopa.

Pri vrhu su aplikacije poput Instagramova Hyperlapsea za kreiranje ubrzanih videoa, super korisne aplikacije za generiranje i pamćenje lozinki 1password te igara Clash of Clans i mobilne inačice hit PC igre Minecraft.

Pripremio Ivan HORVAT

Sony je lansirao fotoaparat a7 II, sljedeći u nizu modela a7 s izmjenjivim objektivima i prvi fotoaparat s optičkim stabilizatorom slike od pet osi i senzorom punog kadra. Kamera kompaktne veličine i izrade pruža pravu kvalitetu slike te nastavlja tradiciju a7 serije kojoj pripada i najmanja kamera na svijetu punog kadra s izmjenjivom lećom (a7R). Exmor CMOS senzor punog kadra od 35 mm

i s 24,3 efektivna megapiksela pomiče se po pet osi kako bi neutralizirao podrhtavanje fotoaparata, pružajući optičku stabilizaciju slike ekvivalentnu i do 4,5 puta većoj brzini zatvarača za korekciju mirnih fotografija. Ručno snimanje oštrih i mirnih fotografija i videa sad je moguće u uvjetima za koje je u prošlosti bio potreban stativ. Ugrađena stabilizacija slike pruža oštire slike za one koji koriste A-mount

Sonyjev full frame aparat A7 II

objektive na dodatnom adapteru objektiva. Fotoaparat otkriva i ispravlja podrhtavanje s pomoću pet osi za mirne fotografije i video, uključujući i kutno podrhtavanje (nagib i skretanje) kad se snima telefoto lećama. Ispravlja i podrhtavanje prilikom prebacivanja (uz os x i y) koje se javlja kad poraste uvećavanje fotografiranja te okretno podrhtavanje koje često utječe na noćne fotografije ili snimanje videa. Senzor slike punog kadra kompenzira sve navedene vrste podrhtavanja prilikom snimanja. Fotoaparat je opremljen Exmor CMOS senzorom slike punog kadra s 24,3 efektivna megapiksela. Oblik i visina gripe drže fotoaparat mirnim čak i pri korištenju velikog telefotoobjektiva. Udobnost i praktičnost fotografiranja bili su na prvom mjestu prilikom dizajniranja.

Pametnim uređajem izmjerite vitamine i minerale u tijelu

VitastiQ je novi hrvatski proizvod. Na njemu se radilo zadnje dvije godine, a omogućuje mjerjenje vitaminsko-mineralnog statusa. Sve čete informacije moći dobiti na svojem smartphoneu. Mjerjenje se obavlja u svega nekoliko trenutaka: laganim pritiskom elektrode uređaja na lako dostupne određene točke lica i tijela. Riječ je o metodi elektroakupunkture dr. Volla kojom se mjerjenjem električnog otpora akupunktturnih točaka određuje status vitamina i minerala u tijelu.

Aplikacija je besplatna za preuzimanje i pritom nudi pohranjivanje svih podataka o mjerjenju te potpuno personaliziran pristup praćenju stanja organizma. "Po prvi put korisnik može sam s pomoću svojeg smartphonea, uređaja i aplikacije mjeriti vitaminsko-mineralni status bilo gdje i bilo kad," rekao je Dean Vranić, izumitelj Vitastiqa!

Cijena uređaja iznosiće 79 dolara u sklopu Indiegogo kampanje, a nakon toga 99 dolara.

www.caf.hr

Hrvatski zrakoplovni savez (HZS) krovni je savez udruga građana registriran za cijelokupnu zrakoplovnu djelatnost (onu koju nazivamo "sportskom") u Republici Hrvatskoj. Punopravlen je član Svjetske zrakoplovne federacije i drugih međunarodnih i hrvatskih udruga čija je zajednička tema zrakoplovstvo. Riječ je o svim vrstama zrakoplovstva, tj. zrakoplovnih djelatnosti: motornom zrakoplovstvu, modelarstvu, padobranstvu, jedriliciarstvu, balonstvu... Savez je, dakle, prilično velik i raznolik, stoga i web-stranica treba pokriti puno aktivnosti i podataka. Možemo slobodno reći da ona to dobro obavlja. Tekstualnih sadržaja i preciznih objašnjenja na stranici je mnoštvo i njihovim pregledom dobit ćete pravi odgovor na pitanje čim i kim se bavi HZS. Ako je moguće, svakako bismo željeli barem malo atraktivniji dizajn, kao i bogatiju multimediju, s više filmova i fotografija visoke rezolucije. Sigurno je da naši sportski zrakoplovci i entuzijasti imaju štošta atraktivnog za objavljuvanje!

D. VLAHOVIĆ

WEB-INFO

Ubrzo će Božić: ponovno pronađimo tišinu, molimo sa Svetim pismom, priznajmo se prosjacima radosti koju nam samo Bog može dati. S takvim će nam stavovima Božić procvasti u srcu kao besplatan Božji dar i imat ćemo iskustvo jednakе radosti koju je Marija osjetila u divnom danu Navještenja

SVI SMO POVEZANI S “DA” NAVJEŠTENJA

Prije dvije tisuće godina u Betlehemu judejskom rođen je od Boga obećani Mesija. Narod čudesno vođen iz visina očekivao ga je gotovo dva tisućljeća: činjenica je potvrđena, ali ljudski neobjasnjava. Na tog se Mesiju odnose sva svjedočanstva Pisma i na tog je Mesiju Bog osloonio svu ljudsku povijest. Njegovo je ime Isus. On se predstavio kao Božji Sin koji je tražio da se povjeruje u Njegovu riječ snagom djela koja je činio.

A mi vjerujemo u Njega jer bez Njega sve je besmisleno i mračno. Marija iz Nazareta pred Bogom je zapravo savršeno biće. Ona iščekuje u tišini Nazareta: Marija nije laikouna, nije žena razdirana praznim interesima, nije žena okružena praznim interesima i pohlepom da ima uvijek više. Marija je sabrana žena, spremna čitati život u njegovoj dubini, vedra, otvorena otajstvu. A mi?

Tko danas ponovno živi plodove Nazareta? Tko zna sebi stvoriti prostore pustinje kako bi bio sam s Bogom? Tko ima mirno srce, vedro zahvaćeno sigurnošću Božje dobrote? Tko je pozoran na znakove Božje volje u svakodnevnim događajima?

Marija poznaje Svetu pismo. Između prvog čitanja i Evangelja postoji skok od tisuću godina. Prvo nam čitanje predstavlja Natana koji u Božje ime govori Davidu

“Klanjam se pred Marijom jer nam Ona otvara Evandelje! Marija je vrata Evandelju!”

ANDRÉ FROSSARD

“Pred Marijom se uistinu može reći da se svaka dolina ispunila i svaki brežuljak spustio: Marija je, put po kojem Gospodin može koračati a da njegove noge ne budu izranjene.”

JEAN DANIÉLOU

“Trenutak koji prethodi Marijinom DA!

Je li ikada bilo sličnog trenutka na zemlji ili na nebu? To ovisi o ovom trenutku: Božjem obećanju, oslobođenju.

Marija osjeća da je izabrana od Onoga koji će postati njezin Sin i odgovara: neka tako bude! I u istom trenutku se to i događa. Marija to zna. Šuti. Andeo se udaljava. Sve je opet kao prije. Kuća, priroda, nebo s po kojim oblačkom.”

JEAN GUITTON

i kaže: *Sagradić ću ti kuću: tvoje prijestolje će biti sigurno zauvijek!* Izrael je čitao to proročstvo u međianskom smislu te je u njemu sazrijevala sigurnost da će se Mesića roditi od Davida. Marija je poznavaла то Писмо. Zapravo, bilo je dovoljno nekoliko anđelovih riječi kako bi razumjela sve ono što se događa. Sveti pismo! Tko od nas danas ima vremena za čitanje Svetog pisma? Koji kršćanin danas marljivo čita Sveti pismo prepuštajući se da ga oblikuje Božja mudrost? Koja obitelj ima naviku moliti s Evangeljem i osjeća kao svoju prvu dužnost zadatak da dječcu upozna sa Svetim pismom? O, koliko bi jasniji i sretniji bio obiteljski život kad bismo manje vremena posvećivali televiziji, a više Svetom pismu! Drugi trenutak za razmatranje: Marija nije naivna, nije nespremna niti pred Bogom! Pita anđela: *Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?* (Lk 1,34). To se pitanje ne rađa iz sumnje, niti iz volje da se sve vidi jasno: rađa se samo iz želje da se shvati Božja volja kako bi se slijedila. Marija je izvanredna i u ovome: ona je naš uzor. Koliko smo puta lijeni u vjeri, imamo nedovršene razgovore s Bogom, činimo korak naprijed, a dva natrag! Koliko puta sumnja potarnjuje put vjere i prijeći nas da u Božjoj volji osjetimo mir!

Koliko puta slijedimo Božju volju

dok se podudara s našom i koliko puta Božjom voljom nazivamo ono što nam odgovara! Moramo činiti istinu u nama: u korijenu naših ponašanja.

Marija je na koncu svjesna svoje malenosti: ne zbog lažne skromnosti jer ona ima jasnu svijest o apsolutnoj nesposobnosti. Marija zna da samo Bog može dati radost: u potpunoj slobodi, besplatno, nezasluženo.

Čovjek se može samo staviti u položaj za primiti taj dar: spasenje uvijek ostaje dar, poklon. Zbog toga odgovara anđelu: *Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi!* (Lk 1,38). Usپoredite Marijin stav s današnjim ponosom. Kolika umišljenost! Kolika sigurnost! Kolika samodostatnost! Danas su ljudi došli do točke da niječu Boga ili pak da ga proglašavaju beskorisnim i suvišnim. Marija je, naprotiv, kao cvijet okrenut suncu: zna da bez sunca ne može živjeti te ponizno moli Svjetlost, uvijek zahvalna jer je obasjana. Ubrzo će Božić: ponovno pronađimo tišinu, molimo sa Svetim pismom, priznajmo se prosjacima radosti koju nam samo Bog može dati. S takvim stavovima Božić će nam procvasti u srcu kao besplatan Božji dar i imat ćemo iskustvo jednakе radosti koju je Marija osjetila u divnom danu Navještenja.

Tiskana i audiovideo izdanja MORH-a možete kupiti po **pristupačnim cijenama** u prodavaonici vojne opreme "Hrvatski vojnik" u Zvonimirovoj ulici 5 u Zagrebu te kantinama tvrtke "Piešter-usluge d.o.o.": vojarna "Croatia" i hotel "Zvonimir" u Zagrebu; vojarna "Pukovnik Predrag Matanović" u Petrinji; Požega 1 u Požegi; Gašinci u Đakovačkoj Satnici; Bosut u Vinkovcima; Zemunik u Zadru; Knin 1 u Kninu; Lora 2 u Splitu i u hotelu "Rakitje" u Rakitju.

KNJIGE

Pozdrav iz Chaghcharana
10 godina sudjelovanja RH u međunarodnim mirovnim misijama
Suvremeno oklopništvo
Hrvatski vojnik u službi zajednice
Razvoj streljačkog naoružanja

01 / KNJIGE

FOTOMONOGRAFIJE

Mirovna misija Chad
Od branitelja domovine do čuvara svjetskog mira
Vojska pobjednika - s ponosom u budućnost

02 / FOTOMONOGRAFIJE

03 / DVD

DVD

Hrvatska kopnena vojska
5 minuta za sjećanje - komplet od pet filmova
20 godina Tigrova
Krvavi Uskrs - Plitvice 1991. - 5 minuta za sjećanje
VRO Bljesak - 5 minuta za sjećanje
Akrobatska grupa "Krila Oluje"
Čuvari svjetskog mira
VRO Oluja - 5 minuta za sjećanje
Zanimanje vojni pas
Mirovna misija Chad
15 godina operacije Maslenica
Kadetski bal
Klapa HRM "Sv. Juraj" - Najbolje od klape

04 / CD

CD

Klapa HRM-a "Sv. Juraj" - Najbolje od klape
Hrvatske koračnice
Domovini s ljubavlju

